

NOVO MESTO — Drevi bodo v prostorih grmske šole podelili občinska priznanja Osvobodilne fronte. Dobilo jih bo štirinajst posameznikov in občinski odbor RK.

TREBNJE — Nocoj ob 18. uri bo v Galeriji likovnih samorastnikov otvoritev razstave hrvatske kiparke Dragice Belković in romunske slikarke Florice Puje. V počastitev praznika OF bo nato v kulturnem domu slavnostni koncert in podelitev letošnjih priznanj OF.

KOČEVJE — Danes zvečer bodo na svečani seji občinske konference SZDL podelili priznanja OF, sprejeli mladince in mladinke v SZDL, v kulturno-zabavnem programu svečanosti pa bodo nastopili dijaki gimnazije, učenci glasbene šole in ansambel „Skorpijoni“.

BREŽICE — Odborniki bodo na današnji seji skupščine sprejeli odlok o mestnem prometu, dopolnili odlok o javnem redu in miru ter obravnavali poročilo o učnih uspehih v osnovnih šolah, o delu sveta za šolstvo in sveta za gospodarstvo.

RIBNICA — Na današnji svečani zaobljubi novih vojakov bo sta prisostvovali tudi delegaciji učencev osnovne šole Kočevje in Ribnica.

Senovski rudarji pred vhomom v jamo

(foto M. Vesel)

Popit: najboljša kontrola so delavci

»Politiko spremeniti v ljudski jezik, da bodo ljudje razumeli, za kaj gre«

Kadar se stvari zaostrojo in je ogenj v strehi, vodilni ne zamudijo priložnosti za puščice na CK, izvršni svet ali drug republiški vrh, češ: „Vi ste to hoteli, zdaj pa še rešujte!“ Če pa gre podjetju dobro, si zasluge za to prilasčajo prav ti ljudje — pa naj si jih še za hude čase!

Te misli je predsednik CK ZKS France Popit na sobotnem seminar-

ju za sekretarje osnovnih organizacij ZK iz črnomaljske, metliške, novomeške in trebnjske občine v Semicu poudaril v odgovor vsem, ki se ne obračajo na pravi naslov. „Največja kontrola za vse,“ je podčrtal, „so delavci. ZK in sindikat morata delovati tako, da bodo imeli delavci

vpliv na vse politike v podjetju. Na nedoslednost izvajanja sklepov in nezadovoljvo uresničevanje dogovorov, sprejetih na prejšnjih seminarjih na Otočcu in v Semicu, je v svoji oceni opozoril sekretar medobčinskega sveta ZK Ludvik Golob. Dejal je, da se zatika tako pri uveljavljanju delavskih ustavnih dopolnil kot pri številnih drugih nalogah, za katere so se dogovorili komunisti. Pri tem se je zavzel za to, da bi na nosilce odpora javno pokazali. Tovariš Popit je navedel, da je ne-

pravni popis članstva ZK pokazal, da komunisti premalo delujejo na najrazličnejših družbenih področjih. Sicer pa bi se morali pri izvajanju politike bolj nasloniti na množice. „Komunisti se premalo zavedamo, kakšen kapital imamo v teh ljudeh,“ je poudaril. „Sveda ljudje nočejo biti samo poslušalci in izvajalci politike: le-to želijo sooblikovati — sprejeti, kar je dobro, kritizirati, kar je slabo.“

Med drugim so v Semicu govorili o pripravah na uresničevanje druge faze ustavnih dopolnil. Predsednik Popit je podčrtal: „Oporov bi bilo znatno manj, če bi bili ljudje dovolj seznanjeni. Tudi komunisti premalo vedo. Podpora bo takrat, ko nas bodo ljudje razumeli, razumeli pa nas bodo, če bomo govorili manj učeno. Gre za to, da politiko spremenimo v ljudski jezik.“

Nove združitve na obzorju

BELSAD in Kmetijska zadruga Črnomelj ter Pekarija in ŽITO Ljubljana so kandidati za pare

Znano je, da tovarna BELSAD že nekaj let posluje z malenkostnim dobičkom, nikakor pa ne more sama ustvariti sredstva za nujno potrebno modernizacijo in nadaljnji razvoj. Pridružitve h kateremu od močnejših poslovnih partnerjev zunanje občine doslej ni uspela, pred kratkim pa so se začeli pogovori o tesnem sodelovanju in morebitni združitvi z domačo kmetijsko zadrugo.

Gre za sorodno stroko, za boljše in cenejšo oskrbo s surovinami, za kadrovske vprašanje in še vrsto stičnih točk, ki kažejo, da bi taka združitev prinesla daljnosežno rešitev.

Podoben primer je črnomaljska Pekarija. Posluje v stavbi, „ki je stara kot mesto samo“, oprema je zastarela, ni pa denarja za modernizacijo. Ob tem je razumljivo, da kvaliteta kruha in oskrba s tem osnovnim živilom ne more biti na zadovoljivi ravni. V zadnjih tednih se tudi pekom kažejo boljši časi. Navezali so

stike s podjetjem ŽITO Ljubljana. Strokovnjaki trenutno izračunavajo in načrtujejo možnost za gradnjo nove sodobne pekarnice za območje vse Bele krajine, ki bi hkrati oskrbovala tudi del prebivalstva na Hrvaškem.

V obeh primerih, tako za BELSAD kot za Pekarijo, gre zaenkrat za tehtanje možnosti in izračunavanje, kaj bi združevanje prineslo. Odborniki občinske skupščine Črnomelj so ta prizadevanja dobro ocenili in jih priporočali. R. BAČER

SODRAŽICA: POŽAR V LAKIRNICI

V lakirnici obrata podjetja INLES Ribnica v Sodražici je izbruhnil v sredo, 18. aprila, okoli 13.55 požar: zgorela je kabina za lakiranje in razni aparati. Skoda je za okoli 100.000 din. Požar so pogasili gasilci tega obrata. Vzrok požara še raziskujejo.

M. LEGAN

„Vsaki družbeni celici je potrebno ustanoviti partijsko organizacijo. Revolucije tudi z ustavnimi spremembami ne bo konec,“ je poudaril France Popit v Semicu. Sekretarji so mu z zanimanjem prisluhnili. (Foto: S. Dokl)

Prvi maj

Pred nami je praznik dela, praznik delavcev. Spomini na Chicago pred 87 leti, na takratni 1. maj, oblit s krvjo proletarcev, ki so zahtevali samo tisto, do česar so imeli vso pravico. Tri leta kasneje je prvi kongres II. internacionale ta dan proglasil za mednarodni delavski praznik. 84 let torej že s praznikom častimo delo, ki edino ustvarja dobrine na zemlji.

Delavski razred sveta si s proslavljanjem 1. maja in z drugimi oblikami boja že desetletja prizadeva spremembiti postavbe, ki so jih naredili in učili oblastniki. „Gospodar je gospodar in hlapec je hlapec, tako je bilo od vekomaj in tako bo na vse večne čase.“ Te besede so na sodnji rekli hlapcu Jerneju, govorili so jih in jih še govorijo milijonom po svetu.

Naš 1. maj je drugačen, kot so bili 1. maji pred socialistično revolucijo, vendar njegov pomen ni nič manjši. Celo večji je. V času, ki je za nami, smo spoznali, kako težko je pravzaprav dati delu čast in oblast, koliko revolucionarnosti, dela, znanja in predvsem zaupanja v človeka je treba, da postane delavec iz hlapca gospodar, da dobi odločilno vlogo v družbi.

„Delavec v Jugoslaviji ne sme biti objekt, ne sme biti najemniški delavec. Biti mora upravljalavec — ne le svoje tovarne, temveč tudi v družbi,“ je v svojem odmevnem razgovoru v Železniku dejal tovariš Tito, voditelj, ki je vedno sam neposredno ugotavljal razpoloženje ljudi, jim verjel in vanje resnično zaupal.

Iz ust delavcev je slišal naravnost povedano resnico, da je še veliko stvari napol uresničenih ali neuresničenih, da obstajajo mnoge napake, slabosti in ovire, ki jih je treba z zavestno akcijo premagati, da bo družba napredovala. Po 25 in več letih po naši revoluciji, po toliko letih naše graditve moramo tako rekoč potegniti črto v našem notranjem ravnanju, tudi glede vloge Zveze komunistov.

In kolikor so tako rekoč tragično zazvenele njegove besede: „Zelo ljubo bi mi bilo, ko bi imel toliko moči, da bi lahko vse to sam naredil.“ je bila spet naša optimistična misel, „toda saj nas je več.“

Dá, več nas je. Množica, velika večina naših ljudi je za socialistično preobrazbo družbe, za socialno pravičnost, za oblast dela in ne oblast nad delom in delovnimi ljudmi, za idejo, za katero je padlo prvih šest žrtev tistega 1. maja 1886 v Chicagu.

Vsem naročnikom, bralcem, sodelavcem in prijateljem Dolenjskega lista doma in po svetu voščimo prijeten oddih in veselo praznovanje 27. aprila, dneva Osvobodilne fronte, in prvega maja, mednarodnega praznika dela!

UREDNIŠTVO IN UPRAVA
DOLENJSKEGA LISTA

Tržačani na Dolenjsko

Tržaška mladina obiše Kočevje, Turjak, Bazovico 20, Kostanjevico in še nekatere kraje

Delegacija Slovenskega dijaškega doma iz Trsta se je pred

kratkim dogovorila s predstavniki občinske skupščine Kočevje in družbeno-političnih organizacij o dvodnevem izletu slovenske mladine iz Tržaškega na Dolenjsko.

V Kočevje bo prispelo okoli 50 do 60 mladih tržaških Slovencev v soboto, 2. junija. Pred spomenikom sredi mesta jih bo sprejela kočevska mladina. Nato bodo obiskali Bazo 20 in si ogledali kulturne ter zgodovinske zanimivosti Kočevske. Zvečer bo v HOTELU PUGLED tovariško srečanje.

Naslednjega dne, v nedeljo, bodo tržaški mladinci odpotovali na ogled drugih krajev na Dolenjskem. Ogleдали si bodo Turjaški grad in Formo vivo v Kostanjevici.

Na sestanku v Kočevju so se dogovorili še, da bodo že v maju predstavniki Zveze mladine iz Kočevja obiskali Slovenski dijaški dom v Trstu. S tržaško mladino bodo navezali tesnejše stike in se dogovorili o programu nadaljnjega sodelovanja. V okviru tega sodelovanja pa bo vključeno tudi poglobljanje stikov z mladino pobratene občine Dolina pri Trstu.

J. P.

POSAVJE V SPOMIN NA PUNT

Na osrednji svečanosti počastitev štiristoletnice hrvaoslovenskega kmečkega upora bo 1. julija letos zbralo prebivalstvo iz vsega Posavja. V Kostanjevici pripravljajo za to priložnost veliko zborovanje na grajskem dvorišču, kjer bodo odkrili kip voditelju upornih kmetov Matiji Gubcu. V odboru za organizacijo proslav v spomin na puntarske dni so izvolili 14 delovnih skupin, v katerih dela 50 ljudi, njihovo število pa nameravajo povečati na sto. Na zborovanju v Kostanjevici bodo sodelovali kmečki prebivalci, veliko težbo pa napovedujejo tudi delovnih kolektivov, ker bodo zbrani na pobudo občinskega sveta Krško združili s praznovanjem upravljalcev.

J. T.

VREME

V minulih dneh smo imeli spremenljivo vreme. Po kratkotrajnem izboljšanju se je v terek ponovno poslabšalo po vsej Sloveniji. Do konca tedna bo spremenljivo vreme z občasnimi padavinami, predvsem kot popoldanske plohe, vmes so možna tudi kratkotrajna izboljšanja vremena.

Še ena pomlad brez »zelenega programa« – Kadar hoče vsak svoj prav, se je težko sporazumeti

O pripravah jugoslovanskega »zelenega programa« poslušamo že precej časa. To naj bi bil dogovor med republikami in avtonomnim pokrajinami o usklajevanju in pospeševanju razvoja kmetijstva v vsej državi do leta 1985. Tisti, ki se dogovarjajo, pa se ne morejo sporazumeti. Njihove želje so baje tako različne, da jih ne morejo uskladiti, a popustiti noče nobeden. Zakaj? Ali so koristi jugoslovanskih kmetovalcev res tako različne, da jih ni možno uskladiti? Ali je posredi trma?

Pred več kot letom dni je bilo določeno, da je dogovor treba pripraviti in podpisati do konca leta 1972. Osnutek dogovora pa ni bil pripravljen ob pravem času. Ne vemo, ali so podcenjevali priprave ali se niso mogli odločiti, kakšen naj bi bil. Po tistem, kar vemo, je težko ugibati, kakšna je resnica.

Ker so pripravljavci osnutka dogovora zamudili, je bilo poz-

neje določeno, da bi ga podpisali letos v februarju. Toda ko je bil osnutek pripravljen, so se začele velike razprave. Nekateri so predlagali spremembe in dopolnitve, drugi so jih zavračali. Ko je bilo že kazno, da se ne bodo kmalu sporazumeli, je bilo določeno, da je treba dogovor podpisati do konca marca. Tudi tisti mesec je že minil in še ena pomlad se je začela brez zelenega programa.

Zakaj se zastopniki republik in avtonomnih pokrajin, ki se dogovarjajo o usklajitvi razvoja kmetijstva in ureditvi perečih vprašanj tako težko sporazumevajo? Vsi trdijo, da imajo oni prav, drugi pa da tega nočejo upoštevati. Čeprav se ne dogovarjajo kmetje, ampak »zobra-

ARLES (Južna Francija) – Pravkar minuli prazniki so terjali malone po vsem svetu hud krvni davek, saj od vsepovsod poročajo o številnih prometnih nesrečah. Menijo, da je izgubilo življenje več kot tisoč ljudi, več kot deset tisoč pa jih je ranjenih. Na sliki: prizor po prometni nesreči blizu južnofrancoskega mesta Arlesa, kjer je v razbitinah dveh vozil našlo smrt devet ljudi, štirje pa se v bolnišnici še vedno borijo za življenje. Previdnosti na cesti ni nikoli odveč! (Telefoto: UPI)

TELEGRAM

MOSKVA – Generalni sekretar CK KPSZ Leonid Brežnjev je sprejel v Kremlju člane komisije za trgovino ameriškega senata, ki jih vodi demokratični senator Vance Hartke. Med pogovori so razpravljali o odnosih med državama, zlasti o poglavlju medsebojnih trgovinsko-gospodarskih stikov.

(Iz zadnjega PAVLIHE)

OBISK PRI KOMUNISTOVH

— Ze od vojne dalje sem vsak petek demonstrativno jedel meso, letos me pa še oblast sili k postu!

Tramvaj, ki so ga izločili iz prometa v začetku tega stoletja, so mestni očetje v vzhodnonemškem mestu Dresdenu znova postavili na cesto. Izkazalo se je namreč, da si turisti želijo na tak, pa čeprav malce staromoden način, ogledati stare mestne znamenitosti... povratek v stare čase...

Medtem pa si v mestnem zaporu v Santa Fe čuvaji zamahe belijo glave, kako je postala 24-letna Pearl Carlton – mati. Skupaj s svojim dve leti starejšim soprogom Dennisom namreč prestaja 10-letno zaporno kazen zaradi sodelovanja pri umoru. Po treh letih bivanja v zaporu je postala noseča – pri čemer čuvaji izjavljajo, da s soprogom nista bila skupaj zaprtja v celici... ampak nadnaravne sile pa najbrž tudi nimajo nič pri tem...

V Houstonu, ZDA pa se ameriški vesoljci pospešeno pripravljajo na polet v vesolje, ki se bo začel 14. maja letos. Poleteli naj bi v tako imenovanem vesoljskem laboratoriju Skylabu in ostali »tam zgoraj« kar 28 dni. Praviijo, da gre vse po načrtu. NASA si od tega poleta, ki naj bi med drugim znova obrnil pozornost na zdaj malce pozabljeno središče za vesoljske raziskave, veliko obeta... tudi znanstveno raziskovanje ne more brez reklame...

In še ena iz Združenih držav Amerike: neki senator je te dni objavil podatke, da morajo ameriški davkoplačevalci odšteti letno kar 21 milijonov dolarjev za – oficirsko služinčad. Toliko namreč vojska porabi za plače in druge stroške tistih vojakov, ki služijo svojim nadarjenim častnikom kot osebne slugе. Med drugim je ugotovil, da mora 75 odstotkov teh slug nakupovati za svoje nadrejene, čistiti njihova privatna stanovanja, pripravljati kosila in podobno. Skoraj devetdeset odstotkov vojskih pomočnikov mora prati privatne avtomobile svojih nadrejenih. Petdeset odstotkov jih mora čuvati otroke, prati plenice in opravljati še nekatera druga dela... čudna armada, toda prijetna – za oficirje...

tedenski notranjepolitični pregled - tedenski notranjepolitični pregled

V začetku tega tedna (v ponedeljek) se je v Beogradu prvič sestal splošni zbor federacije – na njem je predsednik Tito v zgoščnem ekspoziciji spregovoril o naši **NOTRANJI IN ZUNANJI POLITIKI**, o sedaj najpomembnejših vprašanjih v zvezi s tem, še posebej poudarek pa je v svojem govoru nakazal **USTAVNIM SPREMENBAM**, ki pomenijo nadaljnjo graditev naše socialistične samoupravne družbe.

Ze sprva smo razglašali načelo – je ob tem dejal predsednik Tito – da mora biti delavski razred odločilni dejavnik v naši družbi in da mora **RAZPOLAGATI Z DOHODKOM**, ki ga ustvarja. Zato smo nujno morali dograditi naš ustavni sistem – prav sedaj poteka že druga faza tega dograjevanja – da bi dobili nov prostor za razvoj samoupravnih družbenih odnosov.

Po sprejemu tako imenovanih delavskih ustavnih dopolnil smo naredili še korak dlje: sedaj uvajamo delegatsko načelo povsod, tudi v skupščinskem sistemu, s tem pa zagotavljamo delavskemu razredu neposredno udeležbo **PRI ODLOČANJU** o vseh naših družbenih vprašanjih.

Z novo ustavo določamo tudi takšne **ODNOSE** v družbeno ekonomskem sistemu pri nas, ki ustrezajo samoupravljanju. Naša poglavitna naloga na področju gospodarstva je skrb za **STABILIZACIJO**, je poudaril predsednik Tito, ob tem pa skrb za **AKUMULACIJO**, še posebej skrb za **RAZŠIRJENO REPRODUKCIJO**.

Predsednik Tito je na zboru federacije govoril tudi o zunanjepolitičnih vprašanjih, o vlogi politike neuvrščenosti, o odnosih med velikimi silami na svetu. Jugoslavija nima niti najmanjšega namena, da bi kakorkoli **SPREMENJALA** svojo dosedanje usmeritev v politiko neuvrščenosti, je dejal, kakor tudi nima nikakršnega namena, da bi spreminjala svoj **NOTRANJI DRUŽBENI SISTEM** – kar nam zlonamerno očitajo nekateri, ki smo jim trm v peti, ko pravijo, da se Jugoslavija sedaj »usmerja« proti SZ na področju zunanje-politične dejavnosti, na

znotraj pa da opušča samoupravljanje. Naša zunanja politika izvira iz samoupravnega socialističnega bistva naše države, je poudaril predsednik Tito, zato se tako odločno opredeljujemo za **POLITIKO NEUVRŠČENOSTI** in aktivnega miroljubnega sožitja.

Zbor federacije je slednjič soglasno sklenil, naj vsi državni in samoupravni organi ter delovne in družbeno-politične organizacije z vso odgovornostjo in odločno poskrbijo za **URESNICITEV NALOG**, ki jih je v svojem

Smeri ne spreminjamo!

ekspoziciji tokrat spet nakazal predsednik Tito.

V gospodarskem zboru republiške skupščine (zasedanje je bilo prejšnjo sredo) so poslanci med drugim obravnavali tudi posebno gradivo, pravzaprav razčlemba in predloge, ki govorijo o ukrepih za **ODPRAVLJANJE NELIKVIDNOSTI** v naši republici – to gradivo je pripravila posebna delovna skupina izvršnega sveta.

Lani smo ugotovili, da imamo v Sloveniji (še iz 1971. leta) za kakšnih 187 milijonov dinarjev **NEPOKRITIH IZGUB** v gospodarstvu, doslej pa so bile te izgube domala že povsem poravnane – razen 4,3 milijona dinarjev, ki ostajajo med temi izgubami še nepokrite. Letošnje izgube bo mogoče natančno ugotoviti šele po zaključnih računih ob koncu leta – računamo pa lahko, da jih bo za kakšnih 40 milijonov dinarjev (razen izgub ZTP Ljubljana, ki bodo že same znašale dobrih 94 milijonov dinarjev).

Med poprejšnjimi in sedanjimi izgubami v gospodarstvu pa je vendarle razlika – sedaj je za vse prizadete delovne organizacije v

Sloveniji (hkrati z železnico) že govora o ustreznih **SANACIJSKIH UKREPIH**, pripravljeni pa so tudi izčrpnim predlogi za **ODPRAVLJANJE VZROKOV** teh težav. V gospodarskem zboru republiške skupščine so soglašali s predlaganimi ukrepi, kakor jih je predlagala omenjena skupina izvršnega sveta.

Sredi prejšnjega tedna (prejšnji četrtek) je zasedal tudi republiški izvršni svet – poleg obilice novih zakonskih osnutkov oziroma predlogov je obravnaval osnutek novih določil o **SAMOUPRAVNEM SPORAZUMEVANJU** in družbenem dogovarjanju o merilih za razporejanje **DOHODKA** in za delitev sredstev za **OSEBNE DOHODKE**.

Temu zakonskemu osnutku je IS posvetil še posebno pozornost, saj s tem uvajamo – kot so poudarili – bolj **SAMOUPRAVNO DELITEV**, tako kot je to predvideno že v novih ustavnih določilih. Država se potlej še bolj umika s področja delitve – to področje prepušča samoupravnim odločitvam, seveda skladno z dogovorjenimi načeli o gospodarjenju, skladno s sprejetimi razvojnimi načrti itd. Prečiščeno besedilo tega pomembnega novega sistemkega zakona bo pripravljeno že v začetku maja – tedaj bo o njem stekla razprava po pristojnih skupščinskih telesih.

Povedati moramo še, da so se prejšnji teden (minulo sredo) na Vrhniki sestali predstavniki slovenskih občin, da bi pretehtali osnutek družbenega dogovora glede **UGOTAVLJANJA IZVORA PREMOŽENJA** posameznikov pri nas – tako kot je to omogočeno z dopolnitvami zakona o davkih občanov. Namen te akcije je jasen: gre za umljivo **DRUŽBENO NADZORSTVO** nad premoženjem posameznikov, hkrati pa za odkrivanje takšnih, ki do svojega imetja niso prišli na povsem »čist« način.

Po sedanjem dogovoru bodo dolžni prijaviti svoje imetje tisti občani, katerih nepremičnine in premičnine presegajo vrednost 500.000 dinarjev, posebej pa je še dogovorjeno, kako je s premoženjem svojcev itd. Predstavniki slovenskih občin so se tudi dogovorili, da občinske skupščine lahko pozovejo k **PRIJAVI PREMOŽENJA** občane, ki so na voljenih vodilnih položajih, v inšpekcijskih službah ali na vodilnih položajih v gospodarstvu, **NE GLEDE** na to, kakšno je njihovo premoženje. Te prijave pristojnim občinskim komisijam bodo potekale že sredi letošnjega junija.

ženi kmetovalci, se vedejo enako kot tisti trmasti kmetje, ki so raje nosili denar odvetnikom in na sodišča, ko da bi se sami pobotali. Po trmastem vztrajanju pri svojem pravu so si precej enaki. Razlika je le v tem, da so kmetje plačevali za svojo trmo sami, za trmo tistih, ki se dogovarjajo za zeleni program, pa plačujejo kmetijski proizvajalci s škodo, ki jo imajo zaradi neurejenih razmer v kmetijstvu.

Trmasti kmetje so iskali pravične razsodnike na sodiščih. Ali bodo tisti, ki se ne morejo sporazumeti o našem kmetijstvu, tudi potrebovali podobnega razsodnika.

Takega dogovora ne smemo podcenjevati, češ saj ni tako pomembno, kakšen bo, da bo le sklenjen. Ustrezati bi moral vsem. Tu pa so določene meje. Vsak dogovor je sporazum z delnim popuščanjem, da se koristi uskladijo. Podoba pa je, da bi jih radi več dobilo isto »ped zemlje«, saj se ravno o denarju za investicije v kmetijstvu najteže dogovarjajo. Pri tem pa tisti, ki naj bi dobili, menda ne pomislijo, da dokler ne bo sprejet dogovor, ne bo denarja.

JOŽE PETEK

tedenski zunanjepolitični pregled

Kancler Zvezne republike Nemčije Willy Brandt s soprogom Rut je sicer končal uradni del obiska v naši državi, se pa še vedno mudi pri nas: v Kuparjih preživlja del praznikov na zasebnem obisku. Spričo tega, da zaradi časovnih rokov pri izhajanju v zadnji številki nismo mogli objaviti informacije o zaključnem delu obiska uglednega gosta, bomo to storili danes.

SKUPNO SPOROČILO: Kot je v navadi, so ob koncu obiska Willyja Brandta objavili na Brionih skupno sporočilo, iz katerega povzemamo nekatere najpomembnejše dele.

Pogovori med obema stranema so bili odkriti in pristrčni in so potrdili dobro in plodno sodelovanje med obema državama. Obe strani si bosta prizadevali, da tak razvoj še izboljšata.

Delo jugoslovanskih državljanov v Zvezni republici Nemčiji sta obe strani ocenili kot pomemben in pozitiven dejavnik v medsebojnih odnosih. Poudarili so pripravljenost, da bi s skupnimi naporii zagotovili čim boljše razmere za zaposlovanje, socialno zaščito in življenje jugoslovanskih delavcev, kakor tudi dopolnilni pouk in šolanje njihovih otrok. Dosegli so tudi soglasje, da je treba težiti k dolgoročni rešitvi ter intenzivnejšemu prenosu proizvodnih obratov v kraje, v katerih živijo ti ljudje v Jugoslaviji.

Ugodno sta obe strani ocenili tudi razvoj trgovinske menjave, pri čemer sta se strinjali, da si je treba učinkovito prizadevati za izenačitev trgovinske bilance. Pred tem je bilo z zadovoljstvom ugotovljeno, da je bil dosežen precejšen uspeh pri približevanju izenačitve medsebojne plačilne bilance.

Obe strani sta soglašali tudi v tem, da je treba krepiti sodelovanje pri preprečevanju terorizma.

Glede nerešenih problemov sta se obe strani strinjali, da je moč rešiti tudi še neurejena vprašanja in to tako, da bi ustrezalo interesom ene kot druge države.

Med razgovori so razpravljali tudi o mednarodnih odnosih, pri čemer je bilo v središču pozornosti popuščanje napetosti in s tem v zvezi varnost v Evropi.

Ob koncu skupnega sporočila je rečeno, da je kancler Willy Brandt povabil predsednika zveznega izvršnega sveta Djemala Bjeđića naj obišče Zvezno republiko Nemčijo. Posredoval je tudi vabilo predsednika Heinemanna predsedniku Titu, naj obišče Zvezno republiko Nemčijo. Vabili sta bili z zadovoljstvom sprejeti, datum obiska pa bodo določili kasneje.

BOJI V KAMBODŽI: Medtem ko se v Parizu predstavniki

obeh vietnamskih vlad še vedno niso uspeli sporazumeti o dnevnem redu konference, na kateri naj bi razpravljali o uresničevanju pariških sporazumov, pa v Kambodži še naprej divjajo hudi boji.

Pariški razgovori predstavnikov saigonskega režima in začasne revolucionarne vlade Južnega Vietnama naj bi določili dnevni red razgovorov o bodoči politični ureditvi dežele že zdavnaj – razgovori bi se morali namreč v skladu s pariškimi sporazumi končati že 28. aprila. Toda oboje je v brezupnem zaostanku – medtem ko se na vietnamskih tleh še vedno vr-

Potrditev dobrega sodelovanja

stijo občasni spopadi med četami ene in druge vojske.

V Kambodži Sihanukove sile še nadalje oblegajo Phnom Penh, ameriška letala pa silovito bombardirajo njihove položaje. Ni verjetno, da bi odporniške enote lahko vdrle v mesto in ga zavzele, toda prav tako je čisto nemogoče, da bi Lon Nolove sile lahko učinkovito bojevale boj z nasprotnikom. Položaj v Kambodži lahko rešijo zgolj politični razgovori in zadnje čase je vse več znamenj, da utegne do njih tudi v resnici priti. Kdaj bi se to lahko zgodilo, pa je zapleteno vprašanje, na katerega ta hip prav gotovo še ni mogoče odgovoriti.

TELEGRAMI

DAKA – Bangladeš je zajel nov orkan. Po prvih podatkih je izgubilo življenje najmanj 20 ljudi, okrog 200 pa je ranjenih. Materialna škoda je precejšnja.

BUKARESTA – Predsednik državne sveta Romunije Ceausescu je sprejel sovjetskega obrambnega ministra maršala Grečka. Grečko je na uradnem in prijateljskem obisku v Romuniji.

KAMPALA – Amerika bo morda zmanjšala svojo dosedanje nomsko pomoč Ugandi. Ta je šala dostaj 3 milijone dolarjev iz Washingtona je nezadovoljen s, njo politiko generala Amina, se ta Ugande.

TOKIO – Giulio Andreotti je prišel v ponedeljek na obisk na Japonsko. Glavna tema njegovih razgovorov bo trgovina. Italija je zelo važen trgovinski partner Japonske in ima tradicionalno mesto na japonskem tržišču.

RIM – Italijanska vlada je priložila načrt o izgradnji novega škega prekopa. O tem je razprava v Washingtonu tudi italijanski mier Andreotti. Predsednik ške vlade je razložil ta rskemu predsedniku Nij

Na mednarodni razstavi učil in šolske opreme, ki je bila od 17. do 21. aprila v Ljubljani, je razstavljalo 27 razstavjalcev iz 8 držav. Na fotografiji: predstavnica podjetja TOBAK Ljubljana Binca Simončič demonstrira delovanje diferenciala. (Foto: F. Brus)

Topli spomladanski dnevi že privabljajo izletnike v Smarješke Toplice. Med tem, ko otroci nabirajo cvetje in se ustavljajo pri ogradi s srnami, pa si odrasli ogledujejo veliki bazen, katerega otvoritev bo za prvi maj. Se ve, za najbolj vroče. (Foto: S. Mikulan)

Lovci tudi mizarji! Takole so člani lovske družine Boštjan postavljali lične klopi in mize okrog svojega doma na Brezovici nad Bošnjem. Lovski dom bo odprt tudi za goste 1. maja, poslej pa še vsako nedeljo. (Foto: Zeleznik)

Srečni starši, ki imajo otroke v varstvu. Program otroškega varstva za občino Krško obeta graditev štirih vrtec. Letos ga bodo dobili v Kostanjevici, prihodnje leto v Brestani, nato pa bosta na vrsti Krško-levi breg in Leskovec. (Foto: Jožica Teppey)

NEKAJ GNILEGA ...

V istem času, ko pri nas največ pišemo in govorimo o nujnem spoštovanju predpisov in dogovorov, doživljamo rekord v kršitvah! Minuli mesec je bil namreč po ugotovitvah zvezne tržne inspekcije rekorden po številu kršitev deviznih, carinskih in še nekaterih drugih predpisov, ki urejajo naš trg. Tržni inspektorji so pregledali poslovanje v 6.500 delovnih organizacijah in ugotovili, da jih kar 40 odstotkov vseh dela prekrške. Kar 2.500 kontroliranih delovnih organizacij je prodajalo blago dražje, kot bi ga smelo, ali kako drugače kršilo predpise.

(Resnici na ljubo: veliko številno prekrškov je sad tudi mnogo večje aktivnosti tržnih inspektorjev, ki so, kot sami pravijo, zadnjih osem mesecev naredili več kot prej eno desetletje).

Sejmišča

NOVO MESTO: srednje živahno je bilo na ponedeljkovem sejmu. Naprodaj je bilo 429 pujskov, starih do 3 mesece, in še 43 starejših. Lastnika je menjalo 288 živali. Mlajši prašiči so imeli enako ceno kot prejšnji ponedeljek - od 350 do 450 din, starejši pa so veljali 460 do 650 din. Spet je bilo veliko kupcev iz sosednjih občin.

BREŽICE: na redni tedenski sejem prašičev so rejci pripeljali 383 prašičev, od tega le 16 starih nad 3 mesece. Cena pujskom je bila do 28 dinarjev, starejšim prašičem pa do 15 dinarjev za kilogram žive teže. Do 3 mesece starih pujskov je bilo prodanih 317.

Kakšen naj bo človek na vodilnem mestu

... Pojavlja se še neka skrajnost na področju kadrovske politike, kjer je bila Zveza komunistov precej časa dokaj pasivna, če ne celo odsotna. To je seveda rodilo neprijetne posledice, ki smo jih občutili predvsem v zanemarjanju moralno-političnih meril ob izključnem poudarjanju strokovnosti.

Niso bili redki primeri, ko so se strokovnjaki na vodilnih položajih vedli tako, kot da je njihova skrb le zagotoviti tehnične in ekonomske pogoje dela, za samoupravljanje pa naj poskrbijo drugi, na primer ZK. Kot da je odnos do samoupravljanja

Odnos do samoupravljanja je sestavni del vsakega delovnega mesta, zlasti vodilnega. Tega ne smemo pozabiti. Težko bi našli mesto, kjer za opravljanje dela niso poleg strokovnih potrebne še moralno-politične kvalitete. V skladu s to ugotovitvijo moramo v prihodnje tudi voditi kadrovske politike. Brez skrajnosti seveda. Poudarjanje moralno-političnih kvalitet namreč ne pomeni, da morajo biti na vseh odgovornih mestih samo člani ZK, morda celo slabi; takšna zahteva bi bila nesmiselna. Če bi jo hoteli uresničiti, bi nam kaj kmalu zmanjkalo članov kaj šele članov strokovnjakov; še huje, to bi pomenilo zapostavljanje nečlanov, ki so lahko tudi brez rdeče knjižice moralno in politično neoporečni graditelji socializma ...

(Iz uvodnika Franca Šetinca, sekretarja sekretariata CK ZKS, v zadnji številki TEORIJE IN

„Usmeritev zgolj na ravninske predele je ena od velikih zablod jugoslovanske kmetijske politike,“ piše. Če bi kmetijstvo v hribovskih predelih dobilo samo polovico toliko denarja, kot ga za spodbudo dobiva kmetijstvo v ravninskih predelih, bi imeli v naši deželi dovolj hrane. In kar je najvažnejše: poceni hrane.

Zanimivo mnenje, ki nekdanj, ko smo z velikimi upi govorili samo o „žitnici ne le Jugoslavije, temveč vse Evrope“, ni bilo upoštevano. Četudi smo že takrat vedeli, da v hribovsko-planinskih območjih živi tretjina jugoslovanskega prebivalstva, da tam redijo 40 odstotkov goveda, 44 odstotkov ovac itd. Zanemarili smo ta območja, podcenjevali pašništvo in manj intenzivne načine pridelovanja hrane, četudi imajo, kot trdi prof. dr. Ratimir Fuks, sekretar za kmetijstvo v Bosni in Hercegovini hribovski predeli pomembne prednosti v kmetijski proizvodnji.

Ugotovitve, ki so spodbudne tudi za dolenjske hribovske kmetije ...

M. L.

»Carine prost«

Redko katera stvar doživlja toliko kritike, pa tudi sprememb kot carina, ta važni „instrument gospodarske politike.“ Zdaj pripravljajo nov carinski zakon, ki bo na novo urejal carinske oprostitve, kar bo bralce gotovo zanimalo.

Predlog novega zveznega carinskega zakona, ki bo moral še skozi reden postopek (in bo zato lahko še kaj spremenjen), pravi, da bodo naši državljani lahko prinašali čez mejo predmete osebne garderobe in drobne predmete do vrednosti 300 dinarjev - ne da bi morali plačati carino. Carine tudi ne bo treba plačati za stvari, ki jih naši državljani podvedejo v tujini, nadalje: carine bodo oproščeni rabljeni gospodinjski predmeti in gospodarski inventar (razen osebnih avtomobilov), če bo to prinesel ob vrnitvi s seboj iz tujine naš državljan, ki je prebil tam najmanj 10 let.

V spisku stvari, ki bodo po novem oproščene carine, so naštetih predmeti, ki ne predstavljajo večje denarne vrednosti oziroma blagovnega uvoza, kot so: reklamni material, vzorci, ortopedski pripomočki, medalje, odlikovanja, športne trofeje itd.

Zal moramo kmetovalce, ki pričakujejo večje davčne olajšave pri uvozu kmetijskih strojev, razočarati.

M. L.

Predlog novega zakona ne predvideva tovrstnih oprostitev, četudi bi bile za kmetijstvo in narodno gospodarstvo lahko zelo koristne.

„Labod“: Povrniti „minulo delo“, toda kako?

Čas plačila

Novomeška tovarna perila „Labod“ ki po pripojitvi ptujске „Delta“ od sredine februarja skupno zaposluje že 1.262 delavcev, ima namen uvrstiti se med velike dolenjske industrije. Vodstvo predvideva, da se bo do leta 1980 število zaposlenih povečalo na 2.000, takrat bodo naredili že 6 milijonov srajc na leto v skupni vrednosti 40 milijard starih dinarjev. Letos bodo vse štiri temeljne organizacije združenega dela, „Ločna“ Novo mesto, „Libna“ Krško, „Delta“ Ptuj in STOZD skupne službe, ustvarile skupno za 20 milijard dinarjev.

V tovarni pa se ne pogovarjajo samo o proizvodnji, temveč tudi o tem, kako bi pravično povrnili zaposlenim tako imenovano „minulo delo“ ... „Labod“ je v časih svoje rasti sorazmerno zelo veliko vlagal, saj se je zgodilo celo, da je za sklade namenil več dohodka kot za osebne prejemke delavcev, kar se je le malokje primerilo.

Zdaj razmišljamo, kako bi to izvedli in kako bi delavcem kaj povrnil. Glede obračuna „munulega dela“ ne mislimo iti po poti sevniske „Jutrjanke“ (ki je bila, kot je znano, družbeno-politično nesprejemljiva, op. pisca), je dejal predsednik slovenskega izvršnega sveta Andreju Marincu in drugim gostom ob obisku v „Labodu“ direktor Zdravko Petan.

redno je zapisati...

Organizacije ZK v novomeški občini so konec novembra lani prejele v zvezi s pismom in prizadevanji za stabilizacijo vrsto konkretnih nalog. Politično oceno tedanjega stanja in uresničevanja teh nalog bi morale med drugim opraviti na sestankih političnih aktivov. Opravljena anketa, ki je zajela 48 organizacij ZK, je pokazala, da je bil politični aktiv sklican v eni izmed 29 organizacij ZK v delovnih organizacijah in v 9 organizacijah ZK izmed 19 terenških organizacij ZK.

V oči bode zlasti to, da je bil sklican samo en politični aktiv v delovnih organizacijah. Politični aktiv (v delovnih organizacijah ga lahko sestavljajo na primer sekretar organizacije ZK, predsednik IO sindikata, ZMS, ZB, predsednik DS, predsedniki samoupravnih odborov

Politični aktivni - ne?

in vodilni delavci) bi bil lahko vodstvu delovne organizacije v veliko pomoč. Maršikateri direktor tarna: „Za vse sem sam, če ne spodbujam, mi niti sindikat ne dela!“

Če pa bi se, denimo, takšen političen aktiv ob posrednih nalogah redno sestajal, bi se lahko pogovorili o marsičem, kar se zdaj zatega. Vodstvo delovne organizacije bi razpravo na političnem aktivu lahko dobilo tudi ustrezno politično podporo. In še nekaj: dogovor bi bil neposreden, ne bi bilo nepotrebne, pogosto zelo dolge poti, preden pride naloga v papirnati obliki do političnih organizacij v delovni organizaciji.

Zato je res nerazumljivo, kako da politični aktivni ne zaživijo. Strokovni kolegi pa se sestajajo ob tem tudi po dvakrat na teden. Zadovoljimo se zaenkrat z oceno, da ne gre za nasprotovanje, ampak za to, da nove oblike dela s političnim aktivom nismo vajeni, in upajmo, da se bodo politični aktivni tudi v delovnih organizacijah v kratkem uveljavili.

M. JAKOPEC

Franc Šetinc: Ne smemo dovoliti novih karieristov!

stvar osebnih stališč, možnost prostovoljnega opredelevanja in ne to, kar samoupravljanje danes v resnici je - temeljni produkcijski odnos.

Živinoreja je doma v hribovskih predelih

Velika zabloda

Beograjska „Ekonomska politika“, ki redno prinaša aktualne komentarje o našem kmetijstvu in njegovih razpustitvah, objavlja zanimiv prispevek, v katerem priznani strokovnjaki trdijo, da smo zašli v pomankanje hrane zaradi tega, ker smo zanemarili hribovske predele naše dežele in živeli v zmoti, da lahko ravninska Vojvodina nadomesti vse.

Kmetijski nasveti

Pri telitvi hiti počasi

Zdrave telitve so blagoslov hleva, goveje živine in rejca. Toda ne pridejo same po sebi. Znanja in vestnosti je treba ter zaupanja v veterinarje in veterinarsko službo, ki zmoro posredovati tudi v najbolj kritičnih primerih. Žal rejci večkrat še nestrokovno ravnajo in pri telitvah preizkušajo svoje neznanje, zato bo dobra beseda strokovnjaka našla dobro mesto.

Približno 3 ure traja porod pri kravi, pri prvesnici pa 5 do 6 ur. Pri dvojkah lahko traja premor med posameznimi rojstvi več ur. To poudarjamo, ker se pri porodu ne sme hiteti, marveč se je treba mirno pripraviti in predvideti možne zapletljive.

Porodne živali naj bodo v čistem, zračnem in suhem prostoru, ne pretirano dobro krmiljene. Ko se porod začne (znaki o tem so očitni), je treba rodila umiti in razkužiti, najbolje s cetavlonom. Pripraviti je treba porodne vrvi in jedilno olje ter si temeljito umiti roke. Ugotovljeno je namreč, da so skoraj vsa kronična vnetja rodil posledica nestrokovne priprave na porod.

Ko se porod začne, ne smemo biti nestrpni in posegati v žival. Potrpežljivo čakamo, dokler se ne pokaže polni mehur. Največja napaka je predirati mehurje, katerih naloga je, da razširijo porodni kanal. Napačno je tudi pretirano vlečenje plodu. Pravilo je, da ne smemo vleči toliko, da bi premaknili porodnico, vleči pa je treba samo takrat, če porod ne napreduje in če žival nima popadkov. Zato pri vleki zadoščajo trije ljudje. Če vseeno ne gre, je treba poklicati žvinozdravnika.

Strokovnjaka je treba poklicati ob vsakem zapletu, zlasti če ugotovimo, da plod nima prave lege. Po porodu potrebujeta oba, porodnica in mladiček, skrbno nego. Pri kravi je treba paziti, da se očisti, da trebilo ne ostane v njej, ker lahko povzroči jalovost. Če se ne očisti v dveh dneh, je to že sumljivo. Mladiču pustimo posesati (brž ko to zmoro) prvo mleko - mleziivo, še prej pa mu razkužimo popkovino, najbolje z jodovo tinkturo.

Inž. M. L.

Da, vem za razna zdravila, ampak jaz vse težave zdravim s temle kefirjem ...!

Na kratko

NOVO MESTO — Na današnji seji bo skupščina sklada za gradnjo šol obravnavala zaključni račun za lani in delovni načrt za letos ter gradnjo šole v Dolenjskih Toplicah.

KOSTANJEVICA — Sinoči je bila tukaj zaključna predstava revije gledaliških skupin iz Posavja. Gostovali so člani Amaterskega odra iz Brežic s komedijo Marjana Marinca „Srečka“.

DOBOVA — Sinoči je pionirski odred bratov Gerjevič razvil svoj prapor in povabil na slovesnost v počastitev dneva OF rojaka Franca Šetince, sekretarja sekretariata CK ZKS.

KRSKO — Sinoči je na osrednji proslavi dneva OF in praznika 1. maja pel Senterješki oktet. Na prireditvi so podelili zaslužnim občanom 10 priznanj OF.

KOČEVJE — Jutri bo zmagovalec „Vidmarjevega memorijala“ vele mojster Portisch odigral simultanko s kočevskimi šahisti.

DOLENJA VAS — Krški pionirji so večeraj dopoldne tukaj sprejeli Kurirčkovo pošto od vrstnikov iz brežiške občine. S torbo so krenili na Zdole, v Koprivnico, na Senovo, od tam pa na desni breg Save.

TREBNJE — Na seji občinske konference ZK so v torek obravnavali oceno delovanja organov in organizacij v pripravah na SLO, pregledali izvajanje dogovorjenih nalog ter izvolili delegata za IV. konferenco ZKJ.

KOČEVJE — Jutri zvečer bo pred spomenikom promenadni koncert, posvečen praznovanju OF in 1. maja.

KRSKO — V ponedeljek je izšla prvomajska številka INFORMACIJ, ki jih izdaja občinski sindikalni svet Krško. V njej je vrsta zanimivih prispevkov.

NOVO MESTO — Pevski zbor Ruperč vrh iz Birčne vasi bo pel danes na proslavi v IMV.

DOBOVA — V ponedeljek zvečer so gostovali v Prosvetnem domu igralci Amaterskega odra iz Brežic. Občinstvo je njihovo uprizoritev komedije „Srečka“ toplo sprejelo, saj se Dobovčanom le malokdaj ponudi priložnost za obisk gledališke predstave.

KOČEVJE — Odbor za pripravo XVI. srečanja najboljših amaterskih gledaliških skupin je imenovala ZKPO v torek zvečer. Srečanje bo namreč od 21. do 26. maja v Kočevju.

SEVNICA — Med drugim so odborniki sevniške občinske skupščine v torek sprejemali občinski proračun za letos, odlok o pogojih za socialno ogroženost kmetov-borcev za varstveni dodatek in odlok o vrednosti stanovanjskih hiš.

RIBNICA — Delegacijo, ki bo zastopala občino na komemoraciji za padli borci odpora v pobrateni občini Arceviu (Italija), so imenovali na torkovi seji občinske skupščine.

BREŽICE — V torek popoldne je bila seja občinske konference SZDL. Na njej so predložili delovni obračun za minuli 2 leti in sprejeli naloge za obdobje april 1974, ter seznanili člane z dosedanjimi rezultati evidentiranja v predstaviške organe.

NOVO MESTO — Proslavo dneva OF bodo upokojenci priredili 28. aprila. Do 30. aprila bodo zbirali prijave za rekreacijski oddih v Piranu.

Metlika: »Še bolj bomo delali«

23. aprila so na zasedanju konference SZDL podelili priznanja OF

Ponedeljkovo zasedanje Občinske konference SZDL v Metliki je imelo slavnostni in delovni del. Najprej so počastili letošnji 27. april-dan OF in ob tej priložnosti podelili 6 občinskih priznanj Osvobodilne fronte.

MIRNOPEČANI GREDO V VIDMU OB ŠČAVNICI

Odbor krajevne organizacije Socialistične zveze v Mirni peči bo organiziral udeležbo na proslavi kmečkih uporov v Vidmu ob Ščavnici 6. maja. Proslave se bodo udeležili člani nekdanjega društva kmečkih fantov in deklet, ki je bilo v mirnopeški dolini zelo delavno. Prijave zbira tajnik SZDL Franc Udovč.

STILLES: PRIZNANJA ZA DOLGOLETNO DELO

Danes bodo na zboru kolektiva sevniškega STILLESA izkazali priznanja za dolgoletno delo v tem samostojnem kolektivu, že kar 25 let so kolektivno zvesti: Rozi Bizjan, Anton Hrovat, Jože Kolman, Anton Kunst, Anton Novšak, Alojz Rak in Jože Železnik. Dvajset let je v kolektivu 8 delavcev: Ferdo Androjna, Ela Jazbec, Ivan Piltaver, Joža Primožič, Anton Povše, Branko Starman, Darko Škoda in Franc Vavtar. Za 10-letno delo pa je prejelo priznanja 18 delavcev. Podobne jubileje obhajajo vsako leto pred 1. majem.

Več teorije

Črnomelj: krajevne skupnosti dvigniti na višjo raven

Občinska konferenca SZDL v Črnomlju je 23. aprila razpravljala predvsem o krajevnih skupnostih in novi vlogi, ki naj bi jo to uresničevala pri vsakdanjem delu. Oba uvodna referata, tako predsednika Lovžeta Šterka kot sekretarja Antona Marenčiča, sta poglavlje načela aktualna vprašanje krajevnih skupnosti in vloge SZDL pri tem. Bila sta kritična, obenem pa ustvarjalna, toda žal se razprava ni odvijala na tej ravni. V krajevnih skupnostih je vsakdanost še vedno v komunalni dejavnosti, deloma v organiziranju SLO, v kmetijski problematiki in to se je na seji dobro pokazalo. Očitno je, da je družbeno izobraževanje nujno, kajti v tem je nastala večletna vrzel, kar je poudaril v razpravi zlasti Franc Štajdohar.

Ostali razpravljalci, Kapš s Kota, Povše iz Petrove vasi, Hutar iz Rožnega dola, Požek iz Gribelj, Vranešič iz Cerkevšč, Marinčič iz Semeča, Jaketič iz Vinice, pa tudi drugi, so v glavnem omenjali krajevne težave in zdajšnje delo krajevne skupnosti ali SZDL, še največ pa je bilo pripomb ali vprašanj s področja kmetijstva. Tudi organiziranost krajevnih skupnosti, ki v črnomljski občini doživlja spremembe, je bila deležna precej pozornosti. Kaže pa, da so mnenja različna in bo potrebna še razprava z občani.

Konferenca je potrdila tudi predlog za dobitnike 5 letošnjih priznanj Osvobodilne fronte. Podelitev bodo organizirali v poletnem času na eni izmed večjih slovesnosti.

Priznanja so dobili: krajevna organizacija RK Gradac, Jože Sladič s Krasinca, Alojz Slanc iz Slamne vasi, Anton Urbas iz Grabrova, Anton Muc iz Lovkvice in Janez Tomc iz Krivoglavic.

Dobitniki priznanj so dolgoletni družbeno-politični delavci in aktivisti s terena, ki so ob prejemu občinskega priznanja izjavljali: „S tem našo delo ni končano. Se nas boste čutili na terenu in še bolj se bomo potrudili...“

Konferenca je zatem razpravljala o telesni kulturi. Podprli so prizadevanja za ustanovitev telesnokulturne skupnosti v Metliki, prav tako zamisel, naj bi mesto dobilo sodobno telovadnico z bazenom. Pomanjkanje športnih objektov namreč zdaj zavira delo v tej dejavnosti.

Člani konference so tudi podprli predlagane kadrovske spremembe v

SEVNICA: V POČASTITEV OF IN 1. MAJA

Nocoj bo ob 19. uri v dvorani TVD Partizan Sevnica kulturni spored v počastitev Dneva OF in 1. maja. Sodelovala bosta igralca celjskega ljudskega gledališča Križaj in Smidova, recitatorji osnovne šole Savo Kladnik, gasilski moški pevski zbor in oktet, svoj krstni nastop pa bo imel tudi moški oktet JUTRANJE. Slavnostni govor bo imel predsednik občinskega sindikalnega sveta Slavko Vilčnik.

Ob tej priliki bodo podelili tudi 7 letošnjih priznanj OF: krajevni organizacija SZDL Loka pri Zid. Mostu, za aktivno medvojno in povojno politično delo; učiteljici v pokoku Miniki Gale iz Sevnice, za aktivno delo v družbenopolitičnih organizacijah, predvsem v kulturi; upokojencu Jožetu Jenčiču iz Sevnice, za aktivno sodelovanje v NOV in povojno delo pri razvijanju samoupravljanja; upokojencu Valentinu Hribarju iz Sevnice, za aktivno delo v OF in povojno delo pri razvijanju samouprave; delavcem Zanu Murnu iz Malkovca in Valentinu Oblaku iz Podgorja ter kmetici Tončki Rešeta iz Novega grada, za organizirano delo v OF, aktivno sodelovanje v NOV in povojno delo v družbenopolitičnih organizacijah.

„ROMANTIČNE DUŠE“ DREVI V BREŽICAH

Z nocojšnjo predstavo celjskega gledališča se bo iztekla sezona gledaliških gostovanj v Brežicah. Za slovo se bo občinstvo srečalo s Cankarjevim delom „Romantične duše“. Pred začetkom predstave bo slovesna podelitev občinskih priznanj OF. Prejeli jih bodo dolgoletni družbenopolitični delavci: Ivan Cizelj iz Pišec, Karel Godler iz Artič, Ivan Mihelin iz Stare vasi, Marija Stermečki iz Skopice, Franc Smerdel iz Mrzlave vasi, Slavko Veble iz Kapel in Vaclav Sadil – Venda iz Brežic.

NOVO MESTO: REVILJA OTROŠKIH PESMI

Glasbena šola Marjan Kozina iz Novega mesta bo maja priredila reviljo otroških pesmi. Zanj se lahko prijavijo otroci, stari od 5 do 10 let. Znati morajo lepo in čisto zapeti vsaj tri otroške ali narodne pesmi, s katerimi bodo potem nastopili na avdiciji, ki bo v četrtek, 10. in v petek, 11. maja, ob 16. uri v glasbeni šoli v Novem mestu. Prijave za avdicijo sprejema pisarna šole vsak dan od 9. do 12. ure, telefon 21-143. Glasbena šola „Marjan Kozina“ NOVO MESTO

ZDRAVSTVENI DOM IMA DIREKTORJA

Pred kratkim je delavski svet zdravstvenega doma v Novem mestu izvolil za direktorja dr. Albina Pečaverja. Ta delovna organizacija je bila leto dni brez direktorja.

500 let kmečkih uporov

V Vidmu ob Ščavnici številne prireditve v spomin na slavne obletnice naše zgodovine

Ob 500-letnici prvih slovenskih kmečkih uporov in ob 400-letnici slovensko-hrvaškega kmečkega upora bo od 3. do 6. maja v Vidmu ob Ščavnici vrsta prireditev v spomin na zgodovinske obletnice. Od 23. aprila do 4. maja bo delala kiparska kolonija, 3. maja bo tekmovalanje v znanju o kmečkih uporih, naslednje dopoldne ob 10. uri pa Staneta Raztresena recital „Hlapec Jernej“. Istega dne zvečer bo predavanje o kmečkih uporih in literarni večer. 5. maja bodo odprli razstavo otroških likovnih del o kmečkih uporih, zvečer pa predstavili

republiški konferenci SZDL, razen tega pa govorili o evidentiranju.

KURIRČKOVA TORBA V ŠMARJETI

V lepem sončnem dnevu smo se pionirji osnovne šole v Šmarjeti zbrali na jasi pri gozdičku, da bi lepo sprejeli kurirčkovo torbo s pozdravi tovarišu Titu za 81. rojstni dan. Na NOB nas je najprej spomnila predsednica pionirske organizacije, potem pa sta tovariša Beretič in Lučar pripovedovala o hudih dneh. Posebno nam je bilo všeč pripovedovanje tov. Beretiča o komaj 16-letni partizanki, ki je pogumno padla, ne da bi mislila nase.

Potem smo pripravili kulturni program, ki so ga pripravili učenci nižjih razredov in oba pevski zbora. Predsednica pionirske organizacije je

prebrala pozdravno pismo tovarišu Titu, nato smo kurirčkovo torbo odnesli škočjanskim pionirjem – kurirjem.

Se dolgo se bomo spominjali dne, ko smo se spomnili nekdanjih pionirjev – kurirjev in njihovega junaštva.

Mojca ZORKO
novinarski krožek
Šmarjeta

RIBIČI VABIJO

15. aprila se je v Brestanici zbral 50 članov ribiške družine Brestanica-Krško in z zanimanjem poslušalo predavanje dr. Nežke Snojeve z Veterinarskega zavoda Slovenije, ki je govorila o boleznih rib, predvsem krapov, s katerimi se družina intenzivno ukvarja. Predavateljica je omenila, da je to njen prvi primer, da je bila povabljen, naj spregovori članom ribiške družine. Dogovorili so se za podobno predavanje jeseni.

Prve dni aprila je družina z lastno vzgojo krapov napolnila svoje tri ribnice v Mačkovcih pri Brestanici, tako da so nared za sezono. Lov v prezimujučem ribniku je bil zelo dober, nekaj krapov so prodali, 2.500 pa so jih vložili v Savo. Nad 100 kilogramov koresljev so dali v potoke in Savo za hrano drugim ribam. S 1. majem bo ribnik odprt za športni ribolov in čolnarjenje. Ker je zelo primeren za oddih, ga izletnikom lepo priporočamo.

FRANC BUČINEL
Senovo 220

Iz Šentrupert

USPEŠEN REFERENDUM — Krajevna skupnost Šentrupert si že dalj časa prizadeva, da bi uredila ceste in pota na svojem območju. Ob asfaltiranju ceste Slovenska vas — Šentrupert — Preleše so občani začeli razmišljati tudi o modernizaciji lokalnih cest. V nedeljo, 22. aprila, so s skrbno pripravljenim referendumom uvedli obveznosti uporabnikov teh cest. Glasovalo je več kot 50 odstotkov volivcev, kar 79,89 odst. jih je bilo za uvedbo prispevka. Najbolje so se odrezali volivci iz vasi Ravnik in Zabukovje, najslabše pa je bilo v vaseh Vrh in Kamnje.

KRAJEVNI PRAZNIK — Šentrupert praznuje 1. maj, krajevni praznik v spomin na napad na belogardiščno postojanko v tem kraju. Ker letos poteka 30 let od tega dogodka, se bodo na praznik še posebno pripravili. Krajevna skupnost bo podelila priznanja nekaterim najbolj zaslužnim občanom. Krajevna organizacija ZB se bo spomnila dogodka pred 30 leti s spominskim traktom, ki ga bodo pripeli na pionirski prapor.

J. Z.

V STOPIČAH SE NE STRINJAJO

40 volivcev v Stopičah je na nedavnem zboru obsodilo namero novomeške zadrge, da bi v tem kraju uklinila svojo poslovalnico. „Pred dvema letoma,“ so povedali, „smo slišali drugačno zagotovilo: da bo zadruga v Stopičah gradila novo poslovalnico in organizirala odkup mleka.“

PRVOMAJSKI POPUST!

V BLAGOVNICI

Nama
kočevje

ZA PRVOMAJSKE PRAZNIKE

NUDI BLAGOVNICA

Nama
KOČEVJE

10% popust

ZA NAKUP

- moške, ženske in otroške konfekcije
- moških pletenin, srajc in pidžam,
- ženskih pletenin, bluz in jutranjih halj in
- dekorativno blago, vključno obloge tal in preproge.

Popust velja za plačila blaga v gotovini, na tuja plačilna sredstva in potrošniško posojilo.

Na oddelku samopostrežbe je blagovnica pripravila za prvomajske praznike prodajo posameznih artiklov po znižani ceni (malinovec, paprika, sardine, olive, jetrna pašteta, paprika fileti, oranžni sirup)

UGODNI KREDITNI POGOJI

Blagovnica prizna kredit v višini 10.000 za industrijsko blago in 15.000 za nakup pohištva z 6,12 in 24-mesečnim rokom vračanja.

BLAGOVNICA NAMA KOČEVJE ČESTITA VSEM DELOVNIH LJUDEM ZA PRAZNIK DELA IN SE ŠE DALJE PRIPOROČA ZA OBISK IN NAKUP.

Izšle so prve
tri knjige iz ciklusa

PRESTOL MATIJE KORVINA

M. Jurič-Zagorke:

PREROKOVANJE PRI KAMNITIH VRATIH I-II-III

Celoten ciklus je posavljen v 15. stoletje, v čus, ko je na Ogrskem in Hrvatskem vladal kralj Matija. Prvi del romana se dogaja v Zagrebu, na Griču, kasneje pa se dogajanje preseli na kraljevi dvor v Budimu in na dvor neapeljskega kralja Ferranteja, v pisano in razvratno južnjaško življenje, polno najrazličnejših spletk in pasti.

Tri knjige romana valjajo vezane v celo platno 270 din. Kupite jih lahko tudi na 3-mesečno obročno odplačevanje po 90 din.

V maju izide nadaljevanje v 3 knjigah:

PEKEL NA PRESTOLU I-II-III

Knjige dobite v vseh knjigarnah, naročila pa sprejema tudi

DRŽAVNA ZALOŽBA SLOVENIJE

Mestni trg 26,

61000 Ljubljana

Na svidenje na Gorjancih!

Zakaj ne bi ohranili tradicije prvomajskih izletov na Gorjance? — Kako peš do Gospodične?

Pred nami je 1. maj — praznik dela. Vsakega delovnega človeka na ta dan prevzame, da bi ta edinstveni praznik preživel čim prijetneje. V času prvomajskih praznikov, ponavadi na prvo sončno praznično jutro, se spomnimo, da bi bilo lepo iti peš v naravo, v vasi in zaselke. Kar spreleti nas, ko se spomnimo kako so se v preteklosti pojoči in razigrani vracali ljudje s prvomajskih izletov.

Zakaj ne bi te tradicije ohranili?

Lep prvomajski izlet je mogoč na Gorjance. Veliko starejših Novomeščanov in okoličanov ve povedati, kako so za 1. maj hodili peš na Gorjance. Za 1. maj se je zbralo pri Miklavžu tudi po več sto izletnikov. Lepe tradicije, ki so jo začeli naši očetje in napredni študentje, ne smemo opustiti. Gorjanci so danes prav tako lepi, kot so bili nekoč; in lepši so, če jih obiščemo peš in če uživamo na prostranih košenolih ob stoletnih bukvah vse čare gorjanskih gozdov.

Na Gorjance ni daleč, če človek pozna pot. Ena vodi do Gabrja z avtom in nato uru hoda peš po košenolih do Gospodične. Koča Vinka Paderšiča je sicer zaprta, odprta pa bo sosednja od SGP PIONIR, kjer se bo dalo okrepčati. Za dobre pešce je lepa pot skozi Žabjo vas k Sentjoštu na Hruščico, Pangrčgrm, Smiklavž,

Vrte, Ruto, Gospodično, Miklavž. Mimogrede lahko mlajšim pokažemo partizanske grobove v šentjoški hosti in počastimo spomin padlih.

Pot je zanimiva in prijetna za vsakogar. Ko prideš na Gorjance in se ozreš na prehojeno pot, srce veselo zaigra, saj je pogled v dolino čudovit, ob 1. maju pa je še posebej, ko se vse prebujata in zeleni. Dom pri Miklavžu, ki ga oskrbuje IMV Novo mesto, bo za prvomajske praznike začel sezono. Odprt bo že 26. aprila, za 1. in 2. maj pa pričakuje veliko izletnikov.

Torej na svidenje na Gorjancih!

BELA KRAJINA JE VOLILA

19. aprila so imeli tudi na območju Bele krajine nadomestne volitve poslanca gospodarskega zbora skupščine SRŠ. Kandidat je bil Anton Pezdirc, tehnik iz metliškega obrata Novotek.

V črnomljski skupščini je od 80 volilnih upravičencev glasovalo 44 volivcev, od teh je kandidat Pezdirc dobil 43 veljavnih glasov, en glasovni listek pa ni bil veljaven.

Volitve v občinski skupščini Metlika pa so dale naslednji rezultat: od 74 volilnih upravičencev je bilo navzočih 46. Za poslanca Pezdircja je dalo svoj glas 42 volivcev, 4 listki pa so bili neveljavni. V obeh občinah je bil torej Anton Pezdirc izvoljen z veliko večino prisotnih volilcev.

TRGOVSKO PODJETJE NA VELIKO IN MALO

DOLENJKA

MED PRAZNIKI ZAPRTO!

Trgovsko podjetje DOLENJKA sporoča, da bodo v petek, 27. aprila, ter 1. in 2. maja vse prodajalne zaprte. Hkrati sporoča cenjenim potrošnikom, da bodo 26., 28. in 30. aprila odprte prodajalne po običajnem delovnem času.

Za dan OF in praznik dela čestitamo občanom Dolenjske in Bele krajine!

dolenjska

Pugled: zbor aktivistov OF

V majhni požgani vasi Pugled blizu Starega loga pri Kočevju je bil pred tridesetimi leti od 27. aprila do 1. maja velik in pomemben zbor aktivistov Osvobodilne fronte iz vse Slovenije. Bilo jih je okoli sto. Zasedali so v majhni baraki med ruševinami. Rečevali so vprašanja enotnosti Osvobodilne fronte in njenega bodočega delovanja v boju proti okupatorju in domačim sovražnikom.

Zbor aktivistov na Pugledu je bil prvo večje zborovanje vodilnih političnih delavcev s terena in iz partizanskih enot. Edvard Kardelj je na njem govoril o zunanjih in notranjih političnih in vojaških razmerah, Boris Kidrič pa o političnem in

organizacijskem delovanju Osvobodilne fronte, Antifašistične zveze žena in Zveze slovenske mladine.

Ta zbor je dal mnoge pobude in napotke zmagoslavnemu osvobodilnemu boju in revolucionarnemu prevzemu oblasti, ki je prehajala v roke ljudstva.

T. OZBOLT

UPOKOJENCI ZA KUMROVEC

Upokojenci kočevske občine so se odločili, da bodo za gradnjo spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu namenili 1.000 din.

V ZNAMENJU DEŽJA

V nedeljo, 2. julija 1972 zgodaj zjutraj, je kolona mladih skupaj s starimi borci krenila po brežinskih ulicah proti gozdovom, ki so bili varno zavetje Kozjanskemu odredu v času, ko je v naših krajih divjala vojna. S tem da so mladi hodili po poteh tega partizanskega oddelka, so dokazali, da ne pozabljajo, kako velika je vloga revolucije za slovenski narod in za vse jugoslovanske narode. Tri dni so mladi oživljali spomine na najsvetlejši dne naše zgodovine, pri tem pa so jim pomagali tudi borci, ki so s pripovedovanjem svojih doživetij čas zavrteli za tri desetletja nazaj.

„Prekleti dež!“ se utrga iz prijatelja, ki stopica po skrajnem robu asfalta, medtem ko mu z nekoliko daljših las, ki mu uhajajo izpod titovke, kapljica za kapljico drsi bodisi v oči bodisi za vrat, skratka tja, kjer je človeku mokrota, če je oblečen, najmanj potrebna.

„Če si znotraj moker, moraš biti še zunaj,“ mu oponašam, ker se spomnim, da se še malo prej ni prav nič branil bizeljčana, s katerim smo zalili srečno vrnitev.

„Jezik za zob!“ se oglasi. Vidim, da mu je dež popolnoma raztopil dobro voljo.

Hodiva vsak po svojem robu ceste, medtem ko z dežnico napolnjene luknje v asfaltu pridno iščejo mimo vozeči avtomobili ter učinkovito blagoslovljajo še tiste suhe površine najnižih oblek, ki bi jih po vseh zakonih o padanju deževne kaplje ne našle.

Ob takih prilikah blagoslovljenec z druge strani ceste pošlje za soferjem plaz glasnih besed, katerih izbor sega v živalski vrt in v zavod za duševno bolne.

Meni dež ne pride tako hitro do živega. Vedno pomislim na žejo, ki bi jo trpel na primer v Sahari, pa takoj z hvaležnostjo pogledam v meglice in oblake, ki se sprehajajo po nebu ter se kdaj pa kdaj otresejo vode kot mokri kužki.

Rad bi v slogu zadnjih treh dni napravil zaključek našemu pešačenju po poteh revolucije.

Poskusim s pesmijo:

„Na vrh gore Romanije ...“, pa brz utihnem. Sosedov jezni pogled namreč ne obeta nič dobrega, če bi se moje prepevanje nadaljevalo. Saj drži, da je to petje le prehlajen ostanek preteklih treh dni, toda pesem, ta je bila tako rekoč pohodna himna. In himne je vendar treba spoštovati! Jaz jih!

„Se-, še-, šečeru moj, lju-, lju-, ljubi me ti ...“ prepevava, ko si grizeva kolena v hrib ali z roko v roki tečeva v dolino.

„To bo mogoče najina himna!“ dahne srečna, ko izmenjava poglede!

„Kako dolgo? pomislim in se ji nasmehnem ob misli, da pohod ni niti najmanj dolgočasen. Kot bi slutila, kaj se mi podi po glavi, vpraša:

„Kaj premišljaš?“

„Kje so partizani pekli palačinke,“ se hitro zlažem, ker se ne spomnim pametnejšega odgovora. Oba se nasmejeva tej nedolžni laži.

„Zastajamo, zaostajamo,“ zaslišiva s strani porogljiv komandantov glas in njegov pomenljivi pogled naju za hip spravi v zadrego.

Pohitiva naprej in pustiva zadaj muzajočega se komandanta s himno:

„Se-, še-, šečeru moj ...“

Uh, vse je še tako živo, pa so že spomini. Zdaj pa se vračam domov s svojim čemernim prijateljem, ki najbrž potihem preklinja meteorologe zaradi njihove napovedi lepega vremena...

DEŽEVNIK

OB PISMU ROJAKA JACOBA ZUPANA IZ KALIFORNIJE

Od nas do obal Tihega morja: 74 dni

Letalsko pismo v 5 dnevih, Dolenjski list iz Ljubljane v Los Gatos (Kalifornija) pa v 54 ali celo šele po 107 dnevih — Niti ena številka našega tednika se po 1. januarju 1972 ni izgubila, čeprav mora na dolgo pot...

Dolgoletni naročnik in prijatelj našega lista, rojak Jacob Zupan, zdaj upokojeni poštni uradnik v Los Gatosu v Kaliforniji, sicer pa še vedno pristni in navdušeno zavedni Belokranjec, ki živi s hčerko Elico na pacifiški obali v Združenih državah Amerike, je 13. aprila poslal glavnemu uredniku našega tednika lepo pismo in v njem ček za 10 dolarjev, namenjenih za tiskovni sklad Dolenjskega lista. Takole pravi med drugim v svojem prijetnem branju:

„Iskrena hvala za vaše pomembno pismo z dne 19. februarja, ki je došlo 26. februarja in je naju oba razveselilo. Celotno kuverta z zanimivimi znanostmi je šla v naš filatelistični album. — Zdej nestrno pričakujem še letno poročilo novomeške gimnazije in dve knjigi, ki naju bodo spominjale na mlada leta in na našo slovensko zemljopisno Karavank. In mogoče bova prijetno iznenadena še enkrat, če pride kakšna izdaja DOLENJSKIH RAZGLEDOV z mojimi spomini ...“

Vajina mnogoletna naročnika in najina zvesta prijatelja in sosedo Albina in Janez Grimšič bosta v nekaj mesecih obiskala svoj Žužemberk, pa najbrž tudi Novo mesto in Vaš urad. V tem slučaju bova Elica in jaz poslala po njima (če ne, pa čak po pošti) še nekaj pravih zelenih dolarjev v tiskovni sklad Dolenjskega lista v spomin šeste obletnice smrti Katke Zupančičeve (opomba uredništva: žene rojaka Jacoba Zupana, znane javne delavke med rojaki v ZDA in pesnice ter pisateljice), ki nas je zapustila 8. septembra 1967, ter v spomin Katkinega brata Mateta Vrtačiča in mojega bratran-

ca Antona Butale. Mate je bil rojen, kakor Katka, na Kraljih pri Dobilcih, Anton pa v hiši tik viadukta na Otavcu. Po naključju sta bila pokopana isti dan v februarju 1972: Mate Vrtačič na pokopališču v Mengšu, Anton Butala st. pa na otavskem pokopališču, kjer počivata tudi moj oče in moja mati.

Seveda bi tudi jaz rad šel na obisk v Slovenijo, zlasti sedaj, ko ima JAT v juniju, juliju in avgustu kar deset izletov naravnost iz Los Angelesa v Beograd. Nekateri teh izletov so za 4, nekaj pa celo za 11 tednov, kar bi meni posebno ugajalo, če bi le mogel vse urediti v tako kratkem času. In cena je izredno nizka: 333 dolarjev. JAT bo uporabljal za te izlete boeing 707. Kaliforničani smo 3200 km zapadno od Chicaga in 4800 km od New Yorka.

Silno rad bi bil tam, ko bo Katka počaščena z odkritjem spominke plošče, kar bi bilo v septembru, ko je obletnica njenega rojstva (17. sept. 1889), pa tudi obletnica njene smrti (8. sept. 1967). Škoda, da je za letos to že prepozno, so pa tudi težkoče zaradi zdravja, ker sem na brezsolni dieti.

Ko sem pred 15 leti še služil v poštni službi, je bil ameriški poštni sistem najboljši na svetu, danes pa je naša pošta zamudna in neredna. Pa ne samo naša ameriška, pač pa tudi inozemska. — Poglejmo, kako prihaja Dolenjski list iz Slovenije sem k Tihemu morju:

V 3 mesecih — november, december in januar — ste poslali 15 števk. Poprečno so potovale 74 dni. Dolenjski list z dne 25. januarja se je pošural, kajti dobila sva ga že 20. marca — torej v 54 dnevih. Toda kaj se je zgodilo z listom z dne 9. novembra? Slednjic je le došel — 24. februarja letos, torej v 107 dnevih. Naj dostavim, da se od 1. januarja 1972 ni izgubila niti ena številka!

RODNA GRUDA je sicer prihajala lani precej počasi; 5 števk je prišlo šele prihodnji mesec, drugih 5 je potrebovalo en mesec več, nad oktobrsko številko pa smo že obupali, a je vendar prišla 10. marca — po 5 mesecih!

To je tipkano na zadnji strani ko pije pisma spoštovanega profesorja Jožeta Dularja. Tudi njemu sva silno hvaležna za vse, kar je že in kar bo še storil za Katko Zupančičevo. Pristrčne pozdrave!

Elica in Jacob Zupan

(OPOMBA UREDNIŠTVA: prof. Jože Dular pripravlja v Belokranjskem muzeju oddolžitve pokojni pisateljici in pesnici Katki Zupančičevi, soprogi rojaka Jacoba Zupana. Radi bi ji odkrili spominke plošče,

v šoli, kjer to bo, pa tudi manjšo razstavo njenih del. Hkrati bi že letos pripravili vse potrebno za natis njene knjige; najprej naj bi izšel izbor njenih pesmi, ki jih je kot najboljše izbrala že pokojna pesnica sama. Med zapuščenim delom je nad 60 naslovov, vmes tudi črtice in po-vesti.

Rojaka Zupana in hčerko Elico, ki sta bila že pred leti na obisku v našem uredništvu, pristrčno pozdravljamo!

TONE GOŠNIK

Rojak Jacob Zupan marca 1973 na pacifiški obali v Carmelu (Kalifornija) — pristrčno pozdravlja vse znanee in prijatelje v Beli krajini in drugod po Dolenjskem!

Spomin na prvo srečanje s partizani

Kako se je Vinko Dulmin spoznal s prvimi borci Osvobodilne fronte nad Drago pri Čabru

Rodil sem se v Ribnici očetu Antonu Dulminu in materi Julijani 19. maja 1926. Ime so mi dali Vinko. Pred menoj sta prišla na svet moj brat Tone, ki je bil kasneje tudi predsednik okraja Kočevje, in Mirko, za menoj pa še Ernest. Leta 1935 smo se naselili v Podpreški, kjer je oče dobil službo kot gaterist na parni žagi Jožka Mikliča, ki jo je vodil Pospisil. Komaj sem dokončal osnovno šolo, sem že moral delati na žagi. Večal sem žaganje v butare, da sem kaj zaslužil.

Septembra 1941 žaga zaradi čiščenja parnega kotla ni delala. Tedaj je Miklič prestavil očetna na gradnjo gospodarskega posloja ob njegovi vili nad Drago pri Čabru. Tudi jaz sem šel z njim in sem pomagal predvsem mizarju Francetu Partetu iz Ljubljane skoblati žaganice, ko je še opravljal nekatera dela na lepi novi vili. Pomagal je tudi Jože Mežnarček, Kočevar iz Drage. Tam smo jedli in spali. Včasih pa smo se tudi vračali domov in se naslednji dan vrnili.

VENCE DROBNIČ

Zaradi posledic nesreče, ki se je pripetila pri domačem opravilu, je umrl 72-letni Vence Drobnič, kmetovalec in bivši gostilničar iz Sodražice. Pokojni Drobnič je bil znan daleč naokoli po svoji poštenosti, prijaznosti ter tovarištvu. Bil je med tistimi prvimi aktivisti OF v Sodražici, ki so leta 1941 prizigali plamen upora v tem kraju. Med vojno je tudi veliko pretrpel. Poštenjak in zvest rodoljub je ostal vse do svoje prera- ne smrti.

Pokojnik zapušča ženo in petero otrok.

Ko sem se 24. oktobra 1941 pod večer v mraku vračal z Mežnarčkom proti domu, je zelo snežilo. Na razpotju blizu Drage sva se razšla. Komaj sva zagazila vsak v svojo pot, se je pred menoj pojavilo enajst vojakov. Mislim, da so Italijani. Vsi so bili v uniformah, nekateri pa so imeli tudi šleme. Bili so zelo oboroženi. Ogovorili so me po italijansko, jaz pa sem jim odvrnil, da ne razumem. Zatem so me povprašali za Mikličevo vilo. Svetoval sem jim, naj gredo kar po moji sledi. Toda ni bilo drugače, moral sem se vrniti z njimi. Zdi se mi, da se Mežnarček ni vrnil in da je sam nadaljeval pot proti Dragi.

Dospeli smo do vile, zagledali luč in slišali iz vile smeh in veselo govorico. Ko sem pozvonil, nam je prišla odpret gospa Nada Miklič. Močno se je preplašila, ko sem ji pripeljal enajst mokrih in lačnih partizanov. Nekdo izmed njih jo je miril in ji dopovedoval, kdo so in kaj so. Vstopili smo v vilo. Tudi jaz sem moral ostati. Zdi se mi, da je bil v vili še Mikličev lovec, s katerim sva naslednji dan po odhodu partizanov skri- la parabelo in lovsko orožje pod pod na podstrešju. Ne spominjam se več

natanko, bolj verjetno pa je, da je bil on, kot pa Mežnarček.

Naslednji dan sta ostala v vili samo mizar in kuharica. Jaz, gospa Nada in še en možki smo se vrnili. Ko sem došel domov v Podpreško, so mi povedali, da so že trikrat prišli pome italijanski karabinjerji. Okoli starih so prišli že četrtič. Komaj sem se preoblekel, kajti bilo je veliko snega in sem ga do pasu gazil. Odgnali so me v Drago in me zasliševali. Za tolmača je bil bivši orožnik Tušek. Vtis sem imel, da je bolj na partizanski strani kot na italijanski, saj me je že pri prvih besedah opozoril, da ne smem govoriti po resnici, pozneje pa se je tudi on sam skrival pred Italijani. Mežnarčka nisem več videl, kajti na opozorilo orožnika Tuška, naj izginem z doma, sem odšel k sorodnikom v Grčarice in Glažuto.

Odgovor na »Čuden odnos«

Prosimo, da na podlagi 34. člena zakona o tisku objavite naslednji odgovor:

V 16. številki DL je bil na 5. strani objavljen članek Franca Brusa iz Kočevja z naslovom »Čuden odnos«. V njem mi pisec očita, da sem ga v ponedeljek, 9. aprila, tako rekoč vrzel iz dvorane, kjer je imel koncert godalni kvartet iz Varšave, z besedami: »Nehajte že s tem. Pojdite ven in ne motite več!«

Toda dogodek je potekal takole. Ko se je tov. Brus postavil pred prvo vrsto sedežev, da bi nastopajoče tretjič fotografiral s pomočjo fleša,

Tega dne sem videl v Dragi še dva ujeta partizana, ki sta se še komaj gibala in opotekala v velikem snegu. Ljubo Bartol-Grgčev je pripeljal Italijane nadnje, da so jih ujeli. Videl sem uklenjena tovariša. Iz obeh so se Italijani in kulturbundovci norčevali. Ko jima je italijanski vojak kazal cigareto, kot bi ju dražil, je mlajši partizan odkimal, starejši pa ga je ostro ošvignil z očmi izpod čela in mu pljunil v obraz. Nedavno sem zvedel, da sta bila to Ladislav Janežič iz Brda pri Ljubljani in pravnik Ignacij Žagar iz Ljubljane. Oba sta bila obsojena na smrt. Prvi je imel 17 let, zategadelj nad njim niso izvršili smrtno obsodbe, drugega pa so ustrelili z narodnim herojem Ljubom Serčerjem in tovariši 22. decembra 1941 pri Tomišlju.

Po spominu Vinka Dulmina napisal TONE OZBOLT

humanih odnosih med ljudmi, o mladinski dejavnosti na vasi, o delu kmeta in delavca, V. K. pa pravi, naj bi zapisali tudi kaj o zločinu v Jarinskem dolu, češ da je bil udeleženc pri tem doma iz naših krajev.

Na 6. vprašanje o morebitnih drugih željah in pripombah nam pišejo, naj bi napisali od časa do časa kaj za vrtničarje (na račun humorja ali Krapanovega koticika), nadalje naj bi še bolj spremljali resnična dogajanja na vasi in v mestu ter več pisali o tem, kaj ljudje delajo ob prostem času in kako je s prostovoljnimi delom. Bralci želijo tudi več barvnih fotografij in več nadaljevanj romanov ali drugih prispevkov, »ki jih lahko zvežemo« itd.

Veseli smo bili odgovora iz Brezice, ki pravi: »Dolenjski list je s svojimi vsebino zelo bogat, saj vsakdo najde v njem veliko koristnega in zanimivega. Spodbudil nas je tudi odgovor iz Metlike, v katerem je rečeno: »Všeč mi je, da glede vsebine lista sledite pravo linijo oziroma Tivovemu pismu.«

UREDNIŠTVO DL

ČIGAVA HIŠA?

V našem uredništvu se je oglasil Alojz Dragan in izjavil, da je na fotografiji v reportaži v 14. št. Dolenjskega lista na 7. strani njegova hiša in ne hiša njegovega tasta Gregorčiča.

Prof. MILOŠ HUMEK
Kočevje

LEOPOLD WEISS

6. aprila je po krajši boleznj v 75. letu umrl Metličan Leopold Weiss. Pokojni Poldič, kot so ga na splošno klicali, se je v mladosti izučil trgovskega poklica, pozneje pa še pekarske obrti. Dolga leta je vodil svojo trgovino in pekarno, nazadnje v sklopu Mestnih obrtnih podjetij, dokler ni pred dvanajstim leti stopil v pokoj.

Rajni Poldič je bil vedno vesel in v vsaki družbi prijeten človek, zato ni čudno, da je že v mladosti našel pot med domače pevce, da je sodeloval pri igalski družini, igral pri metliškem orkestru in telovadil pri Sokolu. Kadarkoli je le utegnil, se je s puško in trnkom pridružil domačim ribičem in lovcem. Njegov priljubljen in uspešen posel je bilo tudi drešenje lovskih psov.

Pokojnega Leopolda Weissa se bodo ljudje radi spominjali. To je pekal tudi velik pogreb in ganljivo slovo prijateljev in domačih lovcov ob odprtem grobu.

Kaj misli o našem delu - »porota«

iz odgovorov bralcev, ki ocenjujejo vsebino Dolenjskega lista

Kaj mislijo bralci o njenem delu? Na to vprašanje dobiti odgovor, to mika vsako redakcijo, tudi našo. Ker vsakogar, ki prebira Dolenjski list, ne moremo povprašati za mnenje, smo se odločili, da vsak teden razpošljemo 21 pismem na naključno izbrane naslove naročnikov ter jih prosimo za odgovore.

V spremnem dopisu med drugim pravimo naslednje:

Spoštovana naročnica, naročnik! Vsa ponedeljek popolodne se zbere ves uredniški odbor na sestanek, kjer temeljito razčlenimo številko našega in vaškega časnika, ki je izšla minuli četrtek. Seveda pa ta peščica ljudi ne more izreči stvarne sodbe o tem, zato vas prosimo za pomoč. Dolenjski list je naš in vaš, ko ga spravljamo skupaj, in vaš, ko ga z večjim ali manjšim zadovoljstvom prelistavate. Res je veliko število navate. Res je veliko število navate. Res je veliko število navate.

Na drugi strani pisma je 6 vprašanj. Kako so nanj naročniki-bralci odgovorili, si ogledimo na primeru 15. številke, ki je izšla 12. aprila:

Odgovori so zanimivi. Na 1. vprašanje: »Kateri prispevek v številki je bil za vas najbolj zanimiv?« odgovorjajo kar trije: invalidski upokojenka iz Metlike, trgovka iz Brezice in buldožerist iz Leskovca, da je bil zanj najbolj zanimiv tedenski zunanje-politični pregled. Za nas je bilo to presenečenje! Kot zanimive prispevke so ocenili še: »Hiranju odzvonilo!«, »Opeharjeni — kdo je odgovoren?«, »Zaostriži disciplino in odgovornost!«, »Avtomati v kmetijstvu!«, »Raki v Rinzi!«, »Ne v usta, ampak v sklade!«, »Kmetijski naveti!«, »Kdo bo dedoval zemljo?« in še nekatere.

Različno, kot so različni okusi ljudi, so naši bralci ocenili fotografije, za kar smo jih prosili v 2. vprašanju. Najbolj so jim bile všeč naslednje fotografije: »Kanaček s 3 nogami!«, »Vaščani na Potovem vrhu!«, »Mesar z mesom!«, »Cestariji napovedali bitko luknjam!«, »Posnetek s tečaja prve pomoči!«, slika z obiska Andreja Marince v novomeški občini idr.

Se zanimivejši so za nas odgovorili na 3. vprašanje: »Kateri prispevek

v tej številki vi ne bi objavili, če bi bili urednik lista?« Več odgovorov pravi, da v listu sploh takega prispevka ni, drugi pa pravijo: gospodinja iz Gor. Ložin zameri, da smo objavili reklamo za cement, češ da ga ni moč kupiti, bralca iz Koprivnice pri Brestanici pa se zdi nepotreben prispevek »Skok na Mars!« itd.

Na 4. vprašanje: »Česa nismo objavili v tej številki, čeprav bi bilo zanimivo za vse naše bralce?« nam štejejo v slabo, da več ne pišemo o atomski centrali v Krškem, da jasneje ne objavimo, koliko so se zvečali življenjski stroški in koliko se bodo povečali zaslužki, nadalje, da nimamo več zdravniških nasvetov, da nismo objavili kaj več o pripravah na kongres ZKJ in da ne prinašamo kake vojne nadaljevanke v slikah. Vojak iz Novega Sada nam (seveda) zameri, da nismo nič objavili o »lepih mladih dolenjskih dekletih ...«

Na 5. vprašanje: »Kaj nam svetujete, da bi čimprej objavili v besedi ali sliki?« nam priporočajo: naj pišemo o lepo urejenih vrtovih, o zdrževanju čistoče v naših mestih, o

IZOBRAŽEVANJE JE KLJUČ DO SAMOUPRAVLJANJA

Najprej je treba razumeti in potem upravljati — Vsestransko razgledan delavec je stebler samoupravljanja — Nihče mu ne more odvzeti pravice do odločanja o sadovih svojega dela — Sindikat je opora in gibalno za uresničevanje samoupravne poti, ki vodi do družbene preobrazbe

Pobude iz kolektivov

FRANCI VOLČANSEK, predsednik občinskega sindikalnega sveta v Brežicah:

„V sindikalni organizaciji se zavedamo, da vodita le izobraževanje in obveščanje k resničnemu samoupravljanju. Oboje sprejemamo kot trajno nalogo. Za nova sindikalna vodstva smo te dni imeli seminar o ustavnih dopolnilih s poudarkom na temeljnih organizacijah združenega dela. V maju pripravljamo seminarje za predsednike sindikata in delavskih svetov, razen tega pa bomo prirejali občinska predavanja po delovnih kolektivih, zlasti tam, kjer so zaposleni mladi ljudje. To velja za Jutrzanjo in IMV, od kodar že prihajajo pobude. Veseli nas, da kolektivi sami spoznavajo potrebo po večji razgledanosti zaposlenih.“

Pri obveščanju delavcev smo v občini naredili velik korak naprej. V večjih podjetjih imajo lastna glasila (Slovenija vino, IMV, Gozdno gospodarstvo, Tovarna pohištva, Agraria). Razen tega povsod javno objavljajo podatke o osebnih dohodkih, skladih ipd. Malo premalo pa naredijo kolektivi za tekoče obveščanje v Dolenjskem listu in Delavski enotnosti.

Tudi za splošno počutje zaposlenih ne skrbimo dovolj. To velja za manjše delovne organizacije, ki nimajo svojih obratov družbene prehrane. Razvijata se središči Dobova in Bizeljsko, zato smo sklenili najprej ugotoviti potrebo, da bi potem uresničili pobudo komiteja za ustanovitev delavske kuhinje v Brežicah. Sindikat se zavzema za rekrea-

cijski center, kajti to, kar ima občina v Savudriji, je premalo za oddih delavcev. Za ureditev počitniške skupnosti smo lani pripravevali 7 tisoč dinarjev in plačali letovanje 32 otrokom. Toda to ni rešitev, to je krpanje.“

Prvi korak narejen

S presajanjem delavskih ustavnih dopolnil v prakso se v črnomajski občini že od lani ukvarja največ komisija za samoupravljanje pri občinski konferenci Zveze komunistov. Kakšno ledino so začeli orati, je povedal predsednik komisije JANEZ ŽUNIC: „Zadnja leta smo pri nas predvsem širili gospodarstvo in se borili za čim večji dohodek. Taka prizadevanja so sicer pohvalna, vendar se nam tudi maščujejo. Zaradi krepitve gospodarstva so se podjetja združevala, pri tem pa je veliko obratov in enot izgubilo pravno samostojnost in večino samoupravnih pravic. Samoupravni odnosi v nekaterih kolektivih so bili taki — ponekod so še — da lahko govorimo le o dolžnostih delavcev, od pravic pa poznajo le pravico do dela in zaslužka.“

— Stanje, ki vas je zateklo, torej ni bilo nič rožnato. Se že kaže napredek in na kakšen način ste ga dosegli?

„V letošnjem letu, zlasti v zadnjih dveh mesecih, že lahko govorimo o otipljivih spremembah. Politični akciji komunistov in delu komisije, ki je zbrala potrebno gradivo za analize, smo začrtali drugo obdobje: najprej akcijo obveščanja delovnih ljudi, zatem pa ustanavljanje komisij za samoupravljanje v delovnih organizacijah. Medtem ko prvi del akcije (osveščanje) še teče, pa so komisije ustanovljene v vseh kolektivih, tudi v šolstvu. Nekateri kolektivi imajo tudi že predloge, kako bo v bodoče organizirano samoupravljanje v njihovem podjetju. V enoti Viatorja je temeljna organizacija zdru-

ženega dela že ustanovljena, v se-miški Iskri pa so se tudi že odločili za tako pot. Pogoje za samostojno poslovanje kot TOZD pa ima po našem mnenju še več drugih kolektivov.“

R. BAČER

Delavci zahtevajo glasila

„Veče in srednje delovne organizacije so si uredile svoje počitniške domove. Njihova zmo-

gljivost zadostuje tudi za potrebe tistih manjših delovnih in drugih organizacij, ki nimajo svojih domov. Težave so le, ker želijo izkoristiti vsi dopust od 15. julija do 15. avgusta. Nekatera podjetja so se odločila tudi za nakup kamping prikolic, da niso vezani na dopust vedno v istem kraju.“

Družbena prehrana je v večjih delovnih kolektivih dobro urejena, za manjše pa bi morali urediti skupno samopostrežno restavracijo.

Lani smo dobili nov otroški vrtec. V varstvu je okoli 265 otrok, za 15 do 20 pa še vedno ni prostora. Smo tudi za predlog o daljšem porodniškem dopustu.

Večja podjetja imajo za obveščanje svoja glasila. Na nedavnih občinskih zborih sindikalnih organizacij so se v nekaterih podjetjih zahtevali ustanovitev lastnih glasil, da bi bili o vsem bolje obveščeni. Zelo dobra glasila imajo ITAS, LIK in TEKSTILANA.

Za izobraževanje delavcev pa je premalo poskrbljeno. Samoupravni organi, odgovorne službe v delovnih organizacijah in sindikalne organizacije bodo morale narediti več. Občinski sindikalni svet pa pripravlja več predavanj za člane vodstev sindikalnih organizacij.“

»Nismo pisali zaman«

ADOLF SUŠTAR, predsednik občinskega sindikalnega sveta v Novem mestu:

„Ko je dobilo Novo mesto centralno delavsko menzo, je štela občina 6.000 zaposlenih. Zdaj ima zaposlenih 18.000 ljudi, razmere za množično prehrano pa

se niso kdove kako izboljšale. Računali smo na skorajšnjo ureditev nove menze v Germovi hiši, vendar se je stvar za dve leti zavlekla. Ker je bil tak dogovor, nismo šli v akcijo za novo gradnjo, čeprav so bile želje. Pričakujemo, da bo naposled na Glavnem trgu zadeva s prehrano urejena.“

O prehrani delavcev smo veliko govorili tudi na prvi sindikalni konferenci. Tedaj smo sprejeli sklepe z namenom, da bi prehrano za zaposlene uredili v podjetjih. Moram reči, da sklepov nismo pisali zaman: s pomočjo osnovnih sindikalnih organizacij je akcija, ki jo je začel sindikat na občinski ravni, obrodila. Danes ugotavljamo, da imajo svoje menze v Krki, IMV, Novoteksu, Iskrah, Kovinarju, Labodu, Pionirju, Novolesu — da omenim le nekatere delovne organizacije. V Novolesu svoj obrat družbene prehrane preurejajo v primernejših prostorih.

Ponekod tarnajo, da imajo menze nenehno izgubo. Tako je tam, kjer poslovanje obratov družbene prehrane samostojno obračunavajo. Po mojem mnenju tako obračunavanje ni v redu. Zavedati se je treba, da je v teh menzah hrana poceni, zato je nesmiselno pričakovati, da bodo delale s prebitki.“

Sindikat za današnjo rabo

EDO KOMOČAR, predsednik občinskega sindikalnega sveta v Krškem:

„Po podatkih iz zadnjih občinskih zborov sindikalni organizacij z veseljem ugotavljamo, da v

„Nekaj takega, kar v okviru IMV že nekako imamo. Morda bo treba le še kaj malega dopolniti. V obratu imamo svojo sindikalno organizacijo. Tako naj bi ostalo tudi takrat, ko bomo postali TOZD. V IMV imamo že delegatski sistem. V izvršnem odboru so predstavniki obratov iz vsakega oddelka. Tako je zastopana vsa tovarna. Ljudje poznajo te delegate in jih seznanjajo s svojim težavami. Spodbujamo pa tudi delegate, da sami odkrivajo težave ljudi.“

S čim se še ukvarja vaša organizacija?

„Zeleli bi izboljšati standard delavcev na delovnem mestu. Potrebujemo jedilnico, urejene sanitarije. Vključili smo se v delavske igre. Za to imamo že nekaj priprav: žoge za odbojko, prostor za igrišče. Treba bi bilo razviti še druge panoge.“

Kaj je še vedno največja ovira, nas je zanimalo.

„Obveščeno! Večina delavcev je polproletarcev. Ko je ura 14, hiti vsak domov na svojo krpo zemlje. Zato se ne oglašajo, ko gre za manjše nepravilnosti. Oglašijo se šele, ko gre že za večje stvari, takrat pa so težave že tako nakopičene, da jih je težko odpravljati. Seveda trenutno takih težav ni, nam je dejal Miran Bizjan, mladi tehnolog iz tovarne gospodinjstevske opreme — obrata IMV na Mirni. Kakšen naj bi torej bil?

A. Ž.

Spraševali so: RIA BAČER, JOŽE PRIMC, JOŽICA TEPPEY, IVAN ZORAN IN ALFRED ŽELEZNIK

Nočno delo žena odpravljamo

Kolektiv metliške BETI velja v domači občini za podjetje, ki ima dokaj dobro urejen družbeni standard zaposlenih. Do kod so že prišli in kaj še načrtujejo v prid zaposlenim, je povedal Anton Matjašič, novi predsednik sindikata:

„Družbena prehrana je v našem kolektivu lepo urejena. Imamo menzo, ki nudi več obrokov za zaposlene v vseh izmenah. Imamo svoj počitniški dom v Seči pri Portorožu, frizerski salon, svoj izobraževalni center in tudi tovarniško glasilo. Da smo te dejavnosti spravili na noge, je pripomogel tudi sindikat.“

— Ste izrazito ženski kolektiv. Kako je rešeno vprašanje otroškega varstva in kako je z nočnim delom?

„Za žene in matere, ki delajo v dopoldanski izmeni, je za varstvo otrok dobro poskrbljeno, celo za dojenčke. Metlika ima enega najlepših vrtcev v Dolenjskem. Podpiramo tudi sklep sin-

dikata tekstilcev, da mora biti v petih letih nočno delo žena ukinjeno. Pri nas smo v zadnjem letu glede tega naredili že precej. Število žensk na nočnem delu smo zmanjšali za polovico.“

— Katera je glavna težava članov vašega sindikata?

„Najbolj boleča točka je stanovanjsko vprašanje. Sindikat se bo zavzemal, da bi več sredstev iz ustvarjenega dohodka namenili gradnji stanovanj, razmišljamo pa tudi o dodatnih virih sredstev. Morda bi uvedli prostovoljno delo ob sobotah namensko za stanovanjski sklad, da bi najbolj potrebni čimprej prišli do stanovanj.“

Franc Železnik, sekretar Industrije termičnih aparatov, žičnih pletiv in plastik, Ribnica:

„Vsi samoupravni organi in politične organizacije v našem podjetju so se že lani odločili, naj podjetje posluje kot ena temeljna organizacija, po zaključnem računu za lani pa so se začele pripraviti za ustanovitev več temeljnih organizacij. Vsi naši samoupravni akti so zdaj prirejeni tako, da lahko v zelo kratkem času (dveh dneh) organiziramo dve ali več temeljnih organizacij. Predvidoma naj bi bili dve temeljni organizaciji: — žična pletiva in plastika ter — toplotna tehnika. Skupne službe bi priključili eni izmed obeh temeljnih organi-

Obveščeno se stopnjuje

delovnih organizacijah posvečajo obveščanju precej več pozornosti kot včasih. Kljub temu pa še nismo zadovoljni, kajti delavec, ki ni informiran, ne more upravljati. Občinski sindikalni svet poskuša v svoji organizaciji zapolniti to vrzel z Informacijami, ki izhajajo vsaka dva meseca. V njih seznanjamo članstvo z delom in sklepi ObSS ter ga gospodarsko in politično usmerjamo. V glasilo poročajo tudi osnovne organizacije in tako poteka obveščanje v obeh smereh. Veliko delovnih organizacij ima že svoja glasila in to veliko prispeva k boljši obveščeni zaposlenih.“

Tudi izobraževanju posvečamo veliko skrb. To velja za splošno, strokovno in družbenopolitično izpopolnjevanje. Z delavski univerzo smo se dogovorili, da bo omogočila dopolnilne

tečaj delavcem z nedokončano osnovno šolo.

Za nova vodstva sindikalnih organizacij smo imeli ta mesec seminarje v Kostanjevici. Obiskovalo jih je 170 ljudi. Načrtujemo še seminar za predsednike samoupravnih organov, na katerem bomo obravnavali ustavna dopolnila ter pomen in vlogo delavske kontrole. Za oboje so pokazali izredno zanimanje že sindikalni funkcionarji v Kostanjevici.

Delavski univerzi bomo pomagali pri organizaciji družbenopolitičnega izobraževanja za ostale člane samoupravnih organov, kar pride v poštev zlasti v večjih delovnih organizacijah. Polovico stroškov bo kril ObSS, polovico pa bodo morala prispevati podjetja.“

Občasna, hitra informacija

SLAVKO VILČNIK, predsednik občinskega sindikalnega sveta Sevnica: „Skoraj vsa večja podjetja v občini imajo že svoja glasila, ki izhajajo dokaj redno. Ni pa to vse! V podjetjih je bilo že dosti dezinformacij. Zato je treba gojiti tudi hitro obveščanje, npr. o sklepih samoupravnih organov, posameznih poslovnih odločitvah, ki lahko „zastarijo“, preden so natisnjeni.“

— Kakšen je novi sestav sindikalnih vodstev?

„Stari odbori so skupno z organizacijami ZK v podjetjih uredili kandidiranje. O tej listi so se nato odločali delavci na občinskem zboru. Dobili smo dober sestav organov. Same razprave so bile zelo dobre.“

— Kako so delavci seznanjeni s pravicami, ki jim grejo z ustav-

nimi dopolnili?

„V Lisci je vodil razgovor z delavci Mitja Svab, v Jutrzanji pa Marcijan. V Kopitarju so razmnožili posebno gradivo. Še v Jugotaninu so po 1. marca razveseljevali premiki. Krmeljska Metalna bo TOZD s 1. julijem. Za vodstva družbenopolitičnih organizacij smo priredili seminar, kjer so bili ugledni predavatelji iz Ljubljane zadovoljni z ravni razprave delavcev.“

— Je med delavci zanimanje za izobraževanje?

„Vsako jesen se zbirajo prijave za večerno osemletko. Zanimanje je, žal, slabo. Je pa zanimanje za izobraževanje na delovnem mestu, npr. za lesno tehniško šolo, sedaj tudi za tekstilno. Marsikdo želi praktične izkušnje z delovnega mesta obogatiti še z

novjšimi teoretičnimi spoznanji. Zato je imel občinski sindikalni svet že v preteklosti lepe uspehe s prirejanjem raznih šol za delovodje in druge.“

A. Ž.

Odločitev sledi

Franc Železnik, sekretar Industrije termičnih aparatov, žičnih pletiv in plastik, Ribnica:

„Vsi samoupravni organi in politične organizacije v našem podjetju so se že lani odločili, naj podjetje posluje kot ena temeljna organizacija, po zaključnem računu za lani pa so se začele pripraviti za ustanovitev več temeljnih organizacij. Vsi naši samoupravni akti so zdaj prirejeni tako, da lahko v zelo kratkem času (dveh dneh) organiziramo dve ali več temeljnih organizacij. Predvidoma naj bi bili dve temeljni organizaciji: — žična pletiva in plastika ter — toplotna tehnika. Skupne službe bi priključili eni izmed obeh temeljnih organi-

zacij, plačali pa bi jo obe v enakem sorazmerju.

Dogovarjamo pa se z EURO-TANSOM iz Ribnice, PEKOM iz Ljubljane in poslovnim združenjem TEHNOIMPEX, da bi ustanovili skupnost TOZD. Pripravili smo potreben material, zdaj pa o tem poteka razprava. V našem podjetju smo se že odločili, da smo za ustanovitev take skupnosti, ostale tri delovne organizacije pa še bodo o tem odločale. Vsi štirje bi imeli skupno pravno službo, službo informiranja, samoupravno obveščanje in še nekatere.

Nejasno je le še, če je taka skupnost lahko sestavljena iz podjetij, ki imajo tako različne dejavnosti. Vendar naj poudarim, da imamo z njimi precej skupnega, in sicer: EURO-TRANS nam prevaža naše proizvode, TEHNOIMPEX vodi naše

zunanjetrgovinsko poslovanje, PEKO pa komercialne posele (nabava in prodaja) na območju Jugoslavije.“

ČRKO ZA ČRKO IZ USTAVE V ŽIVLJENJE

Samoupravljanje je gospodarjenje. To pomeni, da je samo razgledan in dobro obveščen delavec lahko dober gospodar. Ustavna dopolnila postavljajo v ospredje človeka delavca. Dajejo mu pravico do pridobivanja dohodka, do odločanja o sadovih svojega dela in teh pravic mu nihče ne sme vzeti.

Delavci se združujejo v sindikatih, da bi si kot organizirana moč hitreje zagotovili odločilno vlogo v družbenem odločanju, da bi z uveljavljanjem samoupravnih pravic in dolžnosti hitreje dosegli družbeno preobrazbo.

Delovni človek je steber samoupravljanja, zato je dolžnost sindikata, da okrepi njegovo vlogo, da mu pomaga pri splošnem, strokov-

nem in družbeno-političnem izpopolnjevanju, da se zavzema za višjo življenjsko raven delovnega človeka, za obrate družbene prehrane, za počeni oddih v počitniških domovih, za graditev delavskih stanovanj otroških vrtcev ipd.

Sindikat mora postati pomemben in usmerjevalec, v katerem bo delavec našel trdno oporo.

Izjave predsednikov občinskih sindikalnih svetov dolenskih občin in sindikalnih delavcev iz delovnih kolektivov, ki so se že ali pa se bodo oklicali za temeljne organizacije združenega dela, so na pričujočih dveh straneh le majhen delček iz mozaika naporov in stremljenj za boljši delavčev jutrišnji dan.

Gonilo je sindikat!

„Sindikalna organizacija je bila tista, s pomočjo katere smo lahko opozarjali na težave in zastojanje našega obrata.“ nam je dejal Viktor Candellari, predsednik sindikalne organizacije v mokronoški ISKRI. „Televizija je mnogo skrajšala, izsekala, kar so naši predstavniki povedali na snemanju v Ljubljani. Ljudje že težko verjamejo, da se bo kaj izcimilo za preusmeritev našega obrata. Dokler ne vidimo, ne verjamemo, pravijo!“

— Kaj želijo?
„Prvič: radi bi delo. Drugič: obrat je treba razširiti, saj že dolgo zaostaja. Tu je še dosti delov-

VIKTOR CANDELLARI

ne sile, ki bi rada kruh doma. Sedaj vztrajajo le še najvztrajnejši. Težko se je v našem položaju odločiti: ali TOZD ali ne! Sedaj, ko smo izčrpani, s potrebami po naložbah, naj bi postali TOZD? Potrebna je solidarnost, pomoč, sicer bo ISKRA v Mokronogu ugasnila. Pa boste to res zapisali?“

A. Z.

Šest krakov tvori celoto

Metliška zadruga je v domači občini doslej najdlje pri ustanavljanju temeljnih organizacij združenega dela. Takoj, ko je lani izšel Zakon o združevanju kmetov in po sprejetih ustavnih dopolnilih, so se jeseni lotili dela. Imeli so dve širši javni razpravi na terenu, da so dobili mnenja proizvajalcev, letos februarja pa je bil že sprejet in potrjen novi statut.

Kakšne so značilnosti nove organiziranosti, je povedal inž. JANEZ GACNIK, direktor zadruge:

„Kmetijska zadruga bo kot celota ena sama temeljna organizacija združenega dela kot pravna oseba, ima pa 6 samoupravnih enot, ki jih tvorijo: koopera-

cija, vinska klet, trgovina, mesarija, lastna proizvodnja in uprava kot neke vrste servis. Položaj teh samoupravnih enot daje vse pristojnosti, zlasti glede delitve ustvarjenega dohodka posamezne enote. Širšo pristojnost ima zlasti kooperacija, pri kateri se dohodek deli na dva dela: en del gre za skupne potrebe (sklad za kmetijstvo itd.), drugi del pa si delijo člani zadruge, ki so tržni proizvajalci in imajo sklenjene večje pogodbe za proizvodnjo.

— Kako je s članstvom v zadruzi?

„Članstvo zbiramo prav zdaj na pomlad, da bi pravočasno vabili svoje delegate v občini zbor zadruge, ki bo imel 40 članov. Od tega bo polovica kmetov, polovica pa bo članov kolektiva. V enakem razmerju so kmetje zastopani v upravnem odboru zadruge in v komisijah.“

— Statut ste že sprejeli. Mar tudi že velja?

„Računamo, da bo statut stopil v veljavo leta 1974, medtem pa bomo pripravili še vrsto samoupravnih aktov, ki spadajo zraven.“

R. BACER

Brez odpora in napetosti

IGNAC REGOVIČ, Zdravilišče Cateške Toplice:

„Naš kolektiv šteje 170 zaposlenih, od tega 35 vajencev. Za temeljno organizacijo združenega dela pri ljubljanski Emoni smo se proglasili 28. februarja letos. Smo šele na začetku poti, zato ne moremo govoriti o izkušnjah. Z Emono smo se združili julija 1971. Ves čas smo bili samostojna organizacija v njenem okviru.“

Priprave za presajanje ustavnih dopolnil v vsakdanje življenje so pri nas potekale brez napetosti, brez odpora in nepotrebnih zadržkov. Sindikat in partijska organizacija sta se vključevala vanje od vsega začetka. Dali smo vrsto pripomb, ki so bile pozneje upoštewane v

samoupravnem sporazumu. Podobno je potekalo tudi evidentiranje kandidatov za skupne organe samoupravljanja in za samoupravne organe zdravilišča.

Zbor delegatov je najvišji samoupravni organ pri Emoni. V njem ima vsaka temeljna organizacija združenega dela enako število delegatov. Prva seja je bila prejšnji teden in udeležili so se tudi vsi trije naši delegati. Pri Emoni imamo še skupne organe delavske kontrole ter odbore za delovna razmerja, za razvoj in gospodarske ter finančne zadeve ter odbor za notranjo arbitražo.

V našem kolektivu pa imamo delavski svet, komisijo za gospodarjenje, za delovna razmerja, za informiranje in pobude delavcev, za delavsko kontrolo itd. Ze prej

sem povedal, da še nimamo izkušenj, da pa iz dosedanjega sodelovanja z Emono sklepamo, da bo vse teklo, kot si želimo, in da ne bomo v ničemer prikrašani.“

Ženske še v treh izmenah

JOŽICA PAVLIN, predsednica sindikalne organizacije v Imperialu v Krškem:

„Obrat kombinata Žito – Imperial Krško se je v naši občini prvi oklical za temeljno organizacijo združenega dela. Priprave so trajale od lanske jeseni, 10. februarja letos pa smo postali to črna na belem. Družbenopolitične organizacije v kolektivu so se s tem veliko ukvarjale, predvsem sindikat in Zveza komunistov. Sicer pa brez truda ni nič.“

Zdaj se pripravljamo na podpis samoupravnega sporazuma, ki je izšel v našem Glasniku. Pregledali smo ga in poslali pripombe komisiji za uveljavljanje ustavnih dopolnil. Ko jih bodo uskladili s pripombami drugih obratov, bo prišlo besedilo spo-

razuma ponovno med nas.

Če bi ostali še naprej delovna enota Žita, bi bile naše pravice precej okrnjene. V samoupravni sporazum želimo vnesti zdaj tudi razvoj naše organizacije. Tu se namreč ustvarja veliko dohodka. Za primer le podatek, da smo lani dali v sklade 6,9 milijona dinarjev.

Trenutno smo še prisiljeni delati v treh izmenah, čeravno povsod po Jugoslaviji težijo po ukinitvi nočnega dela. To je tudi naš cilj, saj smo tukaj zaposlene pretežno ženske. Kakor hitro bomo dobile stroj za izdelovanje žvečilnih cigaret in „zastav sveta“, bomo lahko prešle na dnevno delo. Sami smo uvideli, da tako ne moremo več naprej. Tu so matere s šoloobveznimi otroki,

ki jim je nočno delo veliko breme, zato komaj čakamo na julij oz. avgust, ko bomo dobile stroje, da delavkam ne bo treba več ponoči na delo.“

Še smo na razpotju

STANE ZEMLJAK, vodja splošnega sektorja poslovne enote SLOVENIJALES – LK – Lesna industrija Kočevje:

„Združeno podjetje SLOVENIJALES Ljubljana je sestavljeno iz 15 proizvodnih enot, ki bodo poslovale predvidoma kot delovne organizacije, in trgovine, ki je tudi posebna delovna organizacija. Tak je predlog delovne skupine SLOVENIJALES za iz-

vajanje ustavnih dopolnil, v kateri delam tudi jaz. Nadalje pa bo posamezna delovna organizacija lahko imela v svojem sestavu več temeljnih organizacij.“

Pri LK dela posebna komisija, ki je doslej izdelala osnutek bodoče organizacije LK. Pripravila je dve inačici: po prvi bo LK sestavljen iz najmanj treh temeljnih organizacij (tovarna ivernih plošč, tovarna šolskega in otroškega pohištva ter žaga), po drugi pa bo ves LK ena temeljna organizacija.

V prid prvega predloga govori dejstvo, da bi bila lahko po vrsti proizvodnje vsaka izmed naših tovarn oziroma obratov zaključena proizvodna enota. Samoupravljanje bi bilo bolj preneseno na neposredne proizvajalce, zato bi se vsi bolj prizadevali za uspešnejšo proizvodnjo, kar bi pripomoglo k večjemu poslovnomu uspehu podjetja.

V prid drugemu predlogu pa govori dejstvo, da je naše podjetje v izgradnji, da imamo več nedokončanih investicij in da bodo pogoji za ustanavljanje več temeljnih organizacij zreli šele po končanih investicijah.“

Odločijo naj delavci!

Kako teče v LISCI izvajanje ustavnih dopolnil?

„Najprej smo delavcem na kolektivnih sestankih dopolnila razložili. Vse od novega leta imamo že osnutek samoupravnega sporazuma z dvema inačicama: ena organizacija združenega dela ali 5 temeljnih. Sploh ni res, da centrala vztraja na eni! Prizadevamo si za tisto, kar bi najbolj ustrezalo duhu dopolnil, to pa v praksi ni lahko. V družbi manjka namreč še marsikaj, ni na primer zakona o združenem delu. Ta zakon bo šele povedal, kako bo z registracijo, pravno osebo. Seveda pa ne čakamo le na to. V sevniških obratih se je udeležil sestanka delavcev tudi predsednik komisije za samoupravne odnose pri republikanskem svetu Zveze sindikatov Mitja Svab. Na kraju ni bil zadovoljen le z udeležbo, temveč tudi z naravnostjo razprave delavcev.“

— Kaj je torej še odprto?
„Eno takih je vprašanje dohodka. Za nekatere stvari v TOZD ga je težko ugotovljati celo v taki organizaciji, kot je naša. Imamo npr. določeno produktivnost in normo minute,

akumulativnost, vendar je mogoče razkorak. O tem smo se pogovarjali že z uglednimi strokovnjaki. Svetovali so nam dogovarjanje. Da bi res zagotovili enakovredno sodelovanje obratov, smo pripravili sestanek predstavnikov delegatov. Še pred koncem aprila naj bi se dokončno dogovorili, maja pa naj bi padla odločitev.“

A. Z.

Merilo: minuta

LUDVIK JUDEŽ

vodja proizvodnega obrata v novomeškem Labodu:

„Temeljne organizacije združenega dela formalno še niso ustanovljene, zato o izkušnjah seveda ne morem govoriti. Je pa na ta prehod že vse pripravljeno,

če hočete, vam o tem povem kaj več.“

Naša TOZD bo imela 363 ljudi v proizvodnji (zdaj 320) in 12 v skupnih službah (zdaj 10). Direktorja in sekretarja bomo dobili do junija z razpisom. Imeli bomo svoj delavski svet in vrsto komisij: za kadre, družbeni standard, disciplinsko komisijo.

Način ustvarjanja dohodka se ne bo bistveno spremenil. Zdaj je naše merilo minuta dela, kar pomeni, da moramo v določenih minutah izdelati določeno število stajc. To bomo obrdžali tudi v novi organizacijski obliki. Razlika bo le v tem, da bomo sami odločali o dohodkih in presežkih, v naši pristojnosti bodo tudi naložbe. Letos bo naša TOZD predvidoma ustvarila 60 milijonov din dohodka in že ta številka pove, da bo imel Labod v njej močan steber.

Omeniti moram tudi, da bodo vse pomembnejše odločitve obravnavane na zboru TOZD. Pred tem bodo vsi osnutki sklepov in predlogi dostopni vsakomur na ogledni deski na vidnem kraju. Tako pa se informiramo že zdaj.“

Sindikat za cenejši oddih

PAVEL PRIMŠAR, predsednik sindikalne organizacije INLES Ribnica:

Za cenejši oddih skrbi za vse kolektive v ribniški občini počitniška skupnost. Če bo uresničen dogovor, naj bi vse sindikalne organizacije v občini prispevale po 10 odstotkov od svojih 35 odstotkov članarine, bodo cene tudi v bodoče zmerne.

Družbeno prehrano imamo urejeno v vseh obratih našega podjetja (Ribnica, Sodražica,

Loški potok, Dolenja vas), v Ribnici pa kuhajo razen malice tudi kosila. Malica velja le 2 din, kosila pa 5,5 din.

Priporočilo, naj bi denar, namenjen za proslavljanje novega leta in dneva žena, namenili za urejanje vrtca, pri nas ni prodrlo.

Imamo namreč zaposlenih tudi precej žena s kmetov, ki pravijo, da otrok niti ne bi mogle voditi v vrtec. Sicer bomo pa kmalu na referendumu glasovali za samoprisevek, ki bo porabljen za gradnjo zdravstvenega doma, vrtca in še za kaj.

Obveščanje imamo dobro, saj izdajamo v podjetju svoje glasilo, ki ga dobi vsak brezplačno.

Za izobraževanje skrbi socialno-kadrovska služba v sodelovanju z delavskimi univerzami in drugimi šolami. Trenutno šolamo v srednjih šolah redno 8, izredno pa 9 ljudi, na višji enega redno in enega izredno, na visoki pa tri redno.

O podaljšanju porodniškega dopusta nismo razpravljali. Ženske same pa predlagajo, naj bi delo po 4 ure odpravili. Težko je namreč organizirati delo po 4 ure, pa tudi ženske, ki se vozijo od daleč, izgube za štiri ure dela še na vožnji po dve uri, kar znese skupaj že tri četrti polnega delovnega časa.

Nova vsebina

Ti prenesejo na teren vse važnejše odločitve glede tekočih nalog. Po samoupravni poti pa obveščajo člani samoupravnih organov s terena. V raznih organih samoupravljanja so dobro zastopani. Po moje je lahko vsak delavec na še tako oddaljenem delovnem mestu o vsem obveščen, zlasti če se za stvar zanima.“

— Imate v vašem kolektivu organizirano prehrano in letovanje?

„Zaposleni v Črnomlju in bližnji okolici se hranijo v lastni menzi, delavcem v zunanjih obratih pa dajemo regres. Ti malicajo največ doma, ker prehrano za štiri ali pet ljudi v nekem kraju ni mogoče organizirati. Naše podjetje žal nima svojega počitniškega doma in sicer organiziranega letovanja za zaposlene. Vzrok je tudi v tem, da je poleti, v času splošnih dopustov, pri nas največja sezona.“

— Mar ima sindikalna organizacija v vašem podjetju veljavo, kot ji gre?

inž. NIKO POŽEK

„Sindikat si zadnje čase pridobiva veljavo z novimi političnimi nalogami. Nova vsebina dela sama od sebe vpliva, da sindikat ni več noben privesek.“

R. B.

Lanska povprečna tedenska naklada: 30.727 izvodov — Razmerje med delitvijo na osebne dohodke in sklade 73,09:26,91 odst. — Rednim naročnikom 96,32 odst. celotne naklade, v drobni prodaji pa je bilo razpečanih 3,68 odst. naklade — Remitenda: komaj 0,28 odst.

Na podlagi 41. člena zakona o javnem obveščanju (Ur. list SR Slovenije 7/1973) objavljamo naslednje podatke o virih financiranja politično-informativnega tednika DOLENJSKI LIST za poslovno leto 1972, o višini dobljenih dotacij, deležu dohodkov od oglasov in celotnem dohodku lista, o letni nakladi in druge podatke, ki so v zvezi izdajanjem časopisa in so pomembni za javnost.

Pokrajinsko glasilo SZDL za široko Dolenjsko je poslovalo tudi v poslovnem letu 1972 kot „oddelek za tisk in propagando pri občinski konferenci SZDL Novo mesto“, vseh 9 občin, ki so ustanoviteljice tednika DOLENJSKI LIST, pa je imelo pri tem enake ustanoviteljske pravice in dolžnosti. 16. decembra 1972 je občinska konferenca SZDL v Novem mestu kot zastopnik še 8 konferenc SZDL iz Brežic, Črnomlja, Kočevja, Krškega, Metlike, Ribnice, Sevnice in Trebnjega ustanovila iz dosedanjega medobčinskega glasila SZDL novo „Časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST Novo mesto“. 12. 1. 1973 je bilo CZP Dolenjski list vpisano v register podjetij in obratov pri okrožnem gospodarskem sodišču v Ljubljani, 10. 2. 1973 pa se je novo podjetje konstituiralo.

Iz primerjalnih podatkov za leta 1971 in 1972, ki jih na tej strani posebej objavljamo, je mogoče razbrati vse, kar zadeva naklado, obseg tednika, gibanje naročnikov, celotni dohodek lista in njegovo razdelitev za leto 1972. Posebej navajamo še naslednje podatke o virih financiranja za redno izhajanje Dolenjskega lista v 1972:

vseh dohodkov od prodanih izvodov Dolenjskega lista je bilo 1.957.542,49 din (od tega naročniki na 1.888.566,64 din in kolportaja 68.975,85 din). Dohodkov od vseh objavljenih oglasov (vštevisi čestitke, komerc. oglase, male oglase in naročene reportaže) je bilo 1.397.792,45 din. Dolenjski list tudi v letu 1972 ni prejemal dotacije za svoje izhajanje. Devet občinskih konferenc SZDL je prispevalo za svoje stalno zakupljene komunske

strani 491.768 din v obliki pogodbenega sofinanciranja, kar predstavlja delno povračilo za kompleten novinarski in tiskarski servis te dejavnosti. — Ostali dohodki lista (tiskanje Skupščinskega Dol. lista, skupne strani s pokrajinskimi tedniki v SRS, novinarski servis za tovarniške liste, grafična priprava, prodaja fotografij, pokrajinsko dopisništvo, popusti in izredni dohodki) so znašali 210.208,50 din.

V celotnem dohodku lista znaša delež od oglasov 34,45 odstotkov, medtem ko je znašal enak podatek za 1971. leto 36,25 odstotkov.

Med izdatki je na prvem mestu strošek za tiskanje Dolenjskega lista, porabljen papir, reprodukcije (objavljene fotografije) ter za odpremo lista iz tiskarne Ljudska pravica v Ljubljani: za te potrebe smo izdali 1.645.519,10 din. Rednih poštnih stroškov ter stroškov za poštno pobiralnico naročnin je bilo 77.181,80 din. Osebnih dohodkov so znašali 1.084.415,45 din, zakonske obveznosti pa 75.680,15 din. Za potne stroške in kilometrine je bilo izplačano 106.262,85 din, za dnevnice 40.611,50 din, za reklamne stroške 46.617 din, za avtorske honorarje tujim sodelavcem pa 201.621,05 din. Razlika do skupnega zneska 3.648.784,77 din vseh stroškov odpade na pisarniški material, naročnine, knjige, bančne stroške, na stroške poslovnih prostorov, izobraževanje kadrov, zavarovalne premije, amortizacijo in druge stroške.

Poprečna tedenska naklada lista je znašala lani 30.727 izvodov (leto dni prej: 31.284 izv.). Zaradi podražitve tednika s 1.7. 1972 razlika med odpovedanimi in novimi naročniki do konca leta ni bila izravna.

Redni naročniki so dobili 1.566.858 izvodov Dolenjskega lista ali 96,32 odst. celotne naklade. V drobni prodaji (kolportaji) je bilo prodanih 59.927 izv. ali 3,68 odst. od skupne naklade. Prodajalci iz tiskarne so nam vrnil 4.552 neprodanih izvodov (remitenda), kar predstavlja komaj 0,28 odstotka tiskane letne naklade (leta 1971: 0,38 odst.). S tem imamo še vedno eno najmanjših remitentov v državi.

Letna naročnina se je s 1.7. 1972 povečala od prejšnjih 49 din na 79 din. Za 1972. leto je znašala 64 din, cena za izvod v drobni prodaji pa je znašala po 1.7. 1972 dva dinarja.

31. 12. 1972 je prišel 1 izvod Dolenjskega lista na vsakih 7,41 prebivalca v pokrajini. Nad pokrajinskim poprečjem je bil list lani razširjen v občinah Novo mesto (na 5,97 preb. en izvod lista), Metlika (6,44), Trebnje (6,64) in Črnomelj (7,12), pod pokrajinskim poprečjem pa v občinah Sevnica (7,42), Krško (7,83), Brežice (9,30), Kočevje (10,31) in Ribnica (10,63). V pokrajini je prišel lani 1 izvod Dolenjskega lista na vsako drugo gospodinjstvo (natančno: na 2,07 gospodinjstva).

CZP DOLENJSKI LIST

Sprostiti oboje!

Predlog, naj bi sprostili uvoz surovin in končnih izdelkov

Jugoslavija naj bi postopoma do leta 1975 liberalizirala skorajda vsa naša zunanjetrgovinska menjava. Do leta 1974 je predviden prost uvoz večine kemičnih izdelkov. Kako bo to vplivalo, bo zanimivo tudi za tovarno zdravlil „Krka“ iz Novega mesta.

Na nedavni seji sveta za kemično in gumarsko industrijo pri republiški gospodarski zbornici so obravnavali predlog o sprostitvi uvoza kemičnih izdelkov ter ga v glavnem podprli. Bistvena pripomba je bila, da je treba s sprostitvijo uvoza končnih izdelkov hkrati sprostiti tudi uvoz surovin. Pri tem je zelo pomembno, da ne sme priti do neskladja med carinami za uvoz surovin in carinami za uvoz končnih izdelkov.

Svet je sprejel mnenje, da ne bi bilo smotno vztrajati pri sedanjem sistemu globalnih deviznih kvot, marveč bi morali težiti k sprostitvi uvoza. Pri tem naj bi uvedli zaščitne carine za surovine, ki jih izdelujemo doma. Na ta način bi se lahko izognili nevarnostim, da predelovalna kemična industrija zaradi pomanjkanja surovin ne bi obratovala, saj bi bilo zanjo še vedno ceneje, če bi plačala visoko carino — in delala.

V. M.

INVALIDI V SEMIČU

Pod pokroviteljstvom direktorja semiške ISKRE Franca Koširja so se v Semiču na 23. republiškem prvenstvu v streljanju in šahu srečali najboljši slovenski invalidi. 75 športnikov si je priborilo dovoljenje za nastop v Semiču na 4 področnih izbirnih tekmovanjih.

V streljanju so bili najboljši Jeseničani pred Ljubljano in Slovenj Gradcem. Med posamezniki je bil v A kategoriji Kebe in Črnomlja tretji s 148 krogi. V šahu je bila nepremagljiva ekipa iz Slovenj Gradca. Črnomalci niso imeli preveč uspeha.

Predsednik Stane Lavrič in sekretar Jože Malič sta najboljšim ekipam in posameznikom podelila pokale, medalje in diplome. Črnomalci so odlično organizirali prireditve, posebna zahvala gre predsedniku Dragu Kobetu in njegovemu sodelavcu Lojzetu Starihi.

V. BAVCON

Metličani so se živo zanimali za uporabnost in predvsem za cene malih kmetijskih strojev, ki jih je predstavila JUGOTEHNIKA.

JUGOTEHNIKA SE PREDSTAVI

Pred enim mesecem so v Metliki odprli prodajalno JUGOTEHNIKA. Od tedaj se v tem kraju prisotnost specializirane prodajalne s tehničnim blagom močno čuti, saj občani sedaj lahko kupujejo razno tehnično blago, ki ga prej v takšni izbiri ni bilo. Največ zanimanja je za instalacijski material, centralno kurjavo in kuhinjsko opremo. Prodajalna je že v prvem mesecu poslovanja tudi finančno upravičila obstoj.

izdelki. Stane 12.600 din, in če kupite zraven še priključek — snežni plug, bo pri hiši pravo veselje.

Rapid rex-kombi je kosilnica, zbiralnik in obračalnik sena v enem kosu. Uporaben je tudi za druga opravila, kot je prevoz, čiščenje snega in drugo. Stane 19.940 din.

Pri JUGOTEHNIKI v Metliki lahko naročite tudi posamezne priključke za male kmetijske stroje. V prodajalni zagotavljajo, da boste dobili naročeno blago že v nekaj dneh.

Tako je z JUGOTEHNIKO prišla v Metliko in Belo krajino tudi možnost za nakup malih kmetijskih obdelovalnih strojev. O kvaliteti izdelkov RAPID iz Švice ni potrebno ponavljati. Proizvajalec Gorenje zagotavlja tudi vse rezervne dele in servis v vseh večjih krajih.

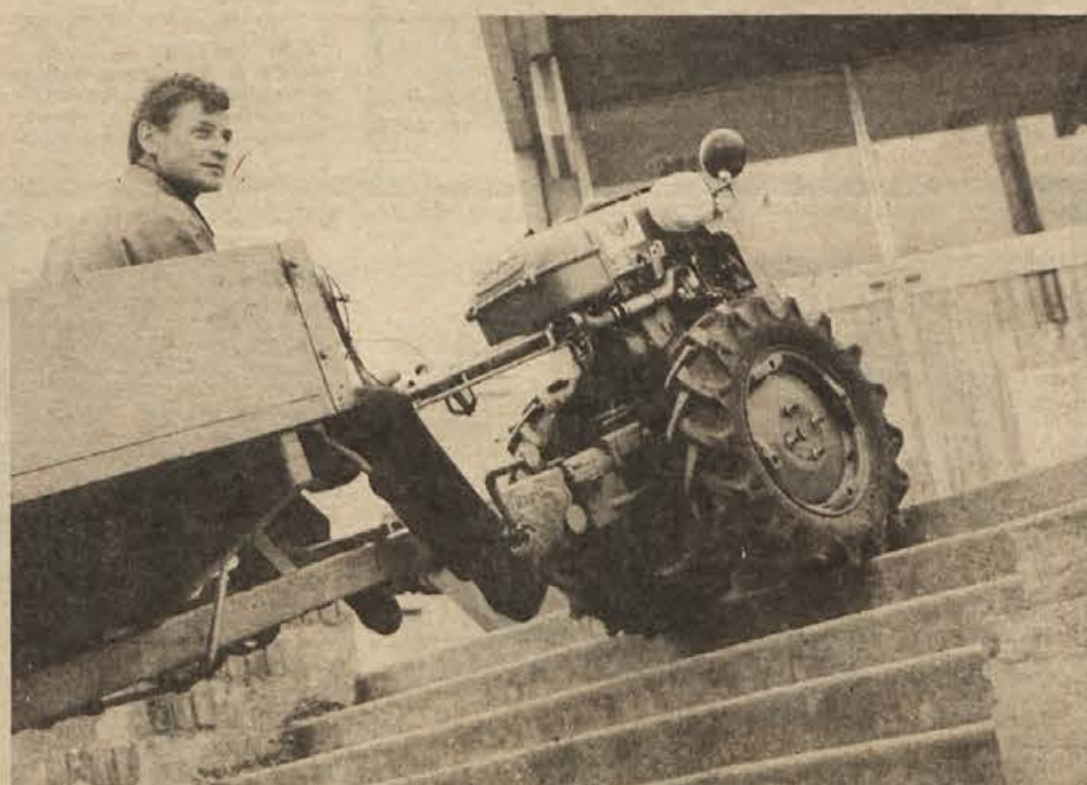
JUGOTEHNIKA je direktni zastopnik za prodajo in v prodajalni v Metliki lahko vsak čas naročite mali traktor ali priključke za razna opravila.

Enoosni traktor special je primeren za košnjo, oranje, transport, čiščenje snega in uporaben kot stabilni motor. Motor je bencinski, z minimalno porabo goriva, stane pa 39.400 din. Ni ga potrebno registrirati, kar je svojevrsna prednost.

Motorna kosilnica Rapid 101 nima tekmeča med tovrstnimi

Predstavniki JUGOTEHNIKE iz Ljubljane so ob otvoritvi objubili, da bodo občasno prirejali za občinstvo prikaz posameznih izdelkov, ki jih prodajajo. Prvi tak prikaz je bil minulo sredo, ko so v sodelovanju z „Gorenjem“ predstavili MALO KMETIJSKO MEHANIZACIJO. Pripravljajo pa že tudi prikaz uporabe zmrzovalnih skrinj in drugih izdelkov ter naprav.

MALA KMETIJSKA MEHANIZACIJA, ki jo sestavlja „Gorenje“ v svoji tovarni na Muti, je švicarske znamke RAPID in po vsem svetu znana po kvaliteti in vsestranski uporabnosti.

Takole je voznik malega rapida — special krenil k Mercatorju na malo pivo.

BILANCA ZA LETO 1972

AKTIVA:	1971	1972
Osnovna sredstva	261.718,17	461.389,82
Popravek vrednosti osnov. sredstev	106.644,15	122.308,41
Sedanja vrednost osnov. sredstev	155.074,02	339.081,41
Investicije v teku	1.500,00	37.654,85
Denarna sredstva skupne porabe in stanovanj. prispevka	16.733,70	13.566,65
Delež pri DBH	20.000,00	20.000,00
Dana posojila	354.282,38	394.331,73
Banka — žiro rač. in rač. nakaznic	758.225,29	599.013,96
Blagajna in porto blagajna	3.210,00	1.664,35
Devizni računi	—	23.262,90
Kupci	369.663,30	249.065,60
Druge terjatve	1.200,00	880,00
Dobavitelji	15.344,00	628.321,55
Material	—	64.301,70
Droben inventar	21.261,84	27.644,94
Odtgnjeni davki	157,50	—
Vezana sredstva — depoziti	—	15.681,60
Aktivne časovne razmejitev	—	630,00
SKUPAJ:	1.716.652,03	2.415.101,24
PASIVA:		
Predplačila	485.761,52	902.362,75
Dobavitelji	128.863,80	106.596,80
Poprav. vredn. drobn. inventarja	10.630,92	13.822,47
Ostale obveznosti	5.157,50	2.957,75
Razne druge obveznosti (DNP)	14.861,57	14.861,57
Odtgnjeni davki	645,45	—
Poslovni sklad	520.879,02	726.604,88
Sklad skupne porabe	469.852,25	647.895,02
Neobvezni del rez. sklada	80.000,00	—
SKUPAJ:	1.716.652,03	2.415.101,24

Primerjalni podatki za zadnji dve poslovni leti

	1971	1972	INDEKS 100 = 1971
Izšlo vseh številčk Dol. lista	52	52	100
Skupna naklada — vseh izvodov:	1.626.785	1.597.820	98
Skupni obseg (izšlo strani):	1.246	1.207	97
Poraba roto papirja v kg:	165.120	167.047	101
Vrtnjeni neprodani izvodi:	6.199	4.552	73
Stalni naročniki dobili izv.:	1.569.590	1.517.544	97
Prodano izvodov v kolportaji:	57.195	59.927	105
Brezplačno razdeljenih izv.:	44.769	20.349	45
Največja naklada številke:	34.660	31.750	92
Najmanjša naklada številke:	30.620	30.020	98
Poprečna tedenska naklada:	31.284	30.727	98
Vseh novih naročnikov:	2.146	1.481	69
Vseh odpovedanih naročnikov:	2.349	2.154	92
CELOTNI DOHODEK v dinarjih:	3.294.045,62	4.057.329,44	123
Dohodek za razdelitev:	1.215.940,66	1.653.029,87	136
DOBIČEK:	228.960,01	408.544,67	178
Izplačano za osebne dohodke:	885.751,15	1.109.400,20	125
Poprečni neto oseb. dohodek:	2.698,99	2.828,34	105
Izločeno v poslovni sklad:	114.918,45	110.136,30	96
Izločeno v sklad skup. porabe:	114.041,56	295.331,72	259
Poprečno število zaposlenih:	19	22	116
PLC za 1 izvod lista v din:	1,88	2,28	121

Nova cerkev ni potrebna

»Ne bomo dovolili, da bi se razkošna cerkvena stavba, kakršno si je na levem bregu Krke zamislil župnik Jakoš, bohotila nad Žužemberkom,« so poudarjali na sestankih družbeno-političnih organizacij — Sklep zbora volivcev podpira tudi občinska skupščina Novo mesto

21. marca so imeli v Žužemberku zbor volivcev. V dvorani, kjer vrtijo filme, se je zbralo 114 domačinov, prišli pa so tudi gostje iz Novega mesta, da bi pomagali pojasnjevati posamezne zadeve. Na dnevnem redu so imeli namreč razpravo o dveh pomembnih zadevah: o davkih in prispevkih občanov ter o občinskem proračunu za leto 1973. Dodatno so (zakonito) predlagali, naj bi na zboru volivcev spregovorili tudi o predvideni gradnji nove cerkve. Razprava je potem potekala tako, da je postala »zadeva cerkev« na tem zboru volivcev najpomembnejša.

Razprava o cerkvi se je začela tako, da je eden izmed navzočih volivcev prosil za obrazložitev projekta za novo cerkev, za katero »ima župnik dokumentacijo že v rokah, izdala pa mu jo je občinska skupščina«. V bistvu gre tu samo za lokacijsko dovoljenje. Nato sta bila vprašana člana, ki sta sodelovala v lokacijski komisiji, kakšne predloge sta imela takrat. Eden od njih je poudaril, da je že »tedaj opozarjal, da je lokacija preblizu šole«.

Župnik Jakoš je na zboru volivcev nasprotoval razpravi o cerkvi, češ: kaj bi zdaj govorili o tem, ko je lokacija v žepu! Na vprašanje, za kakšno investicijo gre, je odvrnil, da je naložba »interes faranov, ki hodijo v cerkev«, bremena bodo nosili farani, medtem ko sam nima namena okrog pošiljati čekov; farani bodo prispevali, kolikor bo kdo hotel in mogel dati, sredstva pa bodo zbrana tudi drugod. Lani bi veljala cerkev 530 starih milijonov.

Pa so se oglasili drugi in poudarili, da za gradnjo cerkve niso vsi zainteresirani, da je predračun tak, da bi bila gospodinjstva prehudo obremenjena. Na območju fare je okoli 770 gospodinjstev, ki bi morala najbrž — ob podražitvah — seči v žep tudi po 800 do 900 (če ne tudi več) starih tisočakov. Ali pa bi to v resnici tudi zmogli? Znano je, da ima prav to območje blizu 50 stalnih in občasnih socialnih podpirancev, v zadnjem času so ljudje vložili nad 100 vlog za odpis davkov in prispevkov, dajavte pa se povečujejo tudi z uvedbo starostnega zavarovanja kmetov. V kraju bi potrebovali denar za urejanje drugih perečih stvari, cerkvenih hramov je tod okoli dovolj in naj bi raje te obnovili — so poudarjali. Na koncu te razprave so opravili glasovanje: 75 volivcev je bilo proti gradnji, za gradnjo je dvignilo roke 26 ljudi, 13 pa se jih je vzdržalo.

GRENKI SPOMINI NA PRÉTEKLOST

V podporo sklepu zbora volivcev so se sestanki vrstili v marcu in aprilu. Na seji sveta krajevnih skupnosti Žužemberk 30. marca so vnesli v zapisnik: »Gradnja cerkve na levem bregu Krke v Žužemberku ni potrebna, zato naj se ne zgradi. Za opravljanje verskih obredov zadostujejo obstoječe cerkve, ki jih je treba le primerno urediti. Če je potrebno, bi lahko preuredili cerkev na desnem bregu Krke.« Proti gradnji je glasovalo 11 članov sveta, 5 pa se jih je vzdržalo. V razpravi so poudarili, da je že iz samega projekta razvidno, da bi cerkev rada pokazala svojo politično moč, kar pa ni sprejemljivo za socialistično samoupravno družbo. »Kakšen smisel je zgraditi 500 m² obrednega prostora, ko pa je v ta namen nad 10 cerkva na območju?« so se spraševali.

6. aprila sta imeli skupno sejo krajevnih organizacij ZB in ZRVS. Sklep: »Obe organizaciji odločno podpirata stališče zbora volivcev, da se gradnja nove cerkve v Žužemberku ne dovoli. Razpoložljiva sredstva naj se raje porabijo za popravilo obstoječih cerkev.«

V pismu, ki so ga s tega sestanka naslovili na kabinet predsednika SFRJ v Beogradu, so zapisali med drugim: »Borci in rezervni vojaški starešine odločno podpiramo zbor volivcev, da nova gradnja cerkve ni potrebna. Naše stališče še posebej utemeljujemo z dejstvom, da je bila prav cerkev oziroma njeni prostori v našem kraju mučnica najnaprednejših ljudi slovenskega naroda. Spomenik na Cviblju s 1200 vklesanimi imeni žrtev fašizma zgovorno priča o tem strahotnem dejstvu. Povezani s temi grenkimi spomini in strahom, da se kaj takega ne ponovi več, nikakor ne moremo dopustiti, da se na našem, že tako siromašnem kraju ob sedanjem številu cerkva gradi nova.«

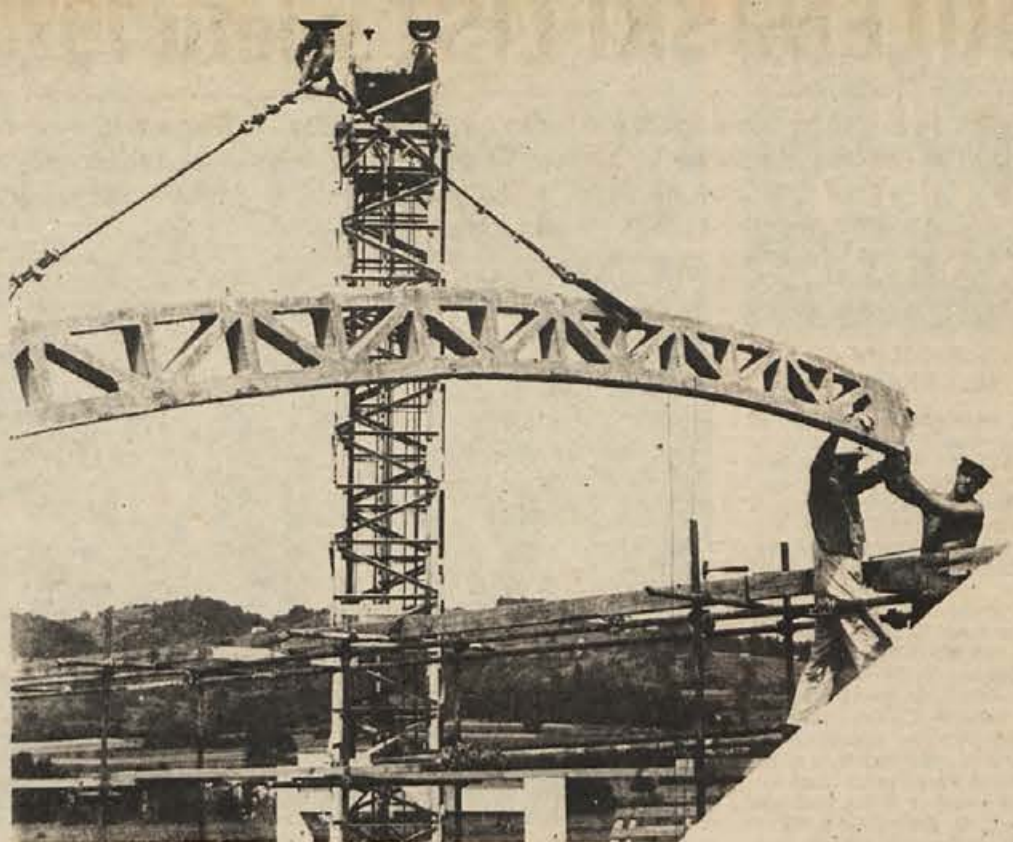
Istega dne je imelo gradnjo cerkve na dnevnem redu svojega sestanka tudi predsedstvo mladinskega aktiva v Žužemberku. Med drugim so poudarili: »Mislimo, da ima zasnova nove stavbe tudi namen pridobiti vpliv na mladino — prek kulturno zabavnega in rekreativnega udejstvovanja mladih, kar bi lahko organizirali v prostorih nove cerkve.«

1000 PODPISOV

Tiste dni so se proti gradnji izrekli še: 4. aprila kolektiv žužemberške osemletke, 5. aprila sindikalni odbor Iskre, kasneje delavski svet te delovne organizacije, zadrugi svet, družbeno-politične organizacije Dvora, 12. aprila borci, zaposleni v Iskri, in 17. aprila tudi politični aktiv Žužemberka. Na ta sestanek so povabili predsednika republiške verske komisije Pavleta Bojca in predstavnike občinskih družbeno-političnih vodstev iz Novega mesta.

Politični aktiv Žužemberka je osvetlil nekatera dejstva, med drugim: zbor volivcev v Žužemberku je bil že leta 1962 proti temu, da bi gradili oziroma obnovili cerkev na Zafari (iz tega leta je še neuresničena razsodba vrhovnega sodišča Slovenije, da je treba ruševine odstraniti), sedem let kasneje — leta 1969 — so se začeli pogovori o gradnji nove cerkve, proti kateri se je politični aktiv izrekel že lani. Tedaj so potresli tudi dejstvo, da je župnik Jakoš začel takoj po zboru volivcev 21. marca propagando za gradnjo cerkve: obiskoval je še hiše in zbral okoli 1000 podpisov za gradnjo. Ocenili so, da je s tem župnik kršil določbe zakona o verskih skupnostih in še, da bi s pridobljenimi glasovi dokazal, da se je zbor volivcev pri glasovanju o gradnji cerkve »zmočil«, češ da večina misli drugače itd.

Slednjič je dobil sklep žužemberškega zbora volivcev podporo tudi na seji občinske skupščine v Novem mestu 19. aprila. V sklepu so poudarili, da podpira občinska skupščina odločitev zbora volivcev v Žužemberku predvsem zato, ker meni, da gre pri predvideni gradnji nove cerkve za vprašanje politično prestižnega pomena.

NOVO MESTO: KJE, KAKO IN ZAKAJ SE JE ZATAKNILO V KADROVANJU?

Šele na začetku poti

Biti na vodilnem ali vodstvenem položaju ne pomeni samo strokovno voditi delo, prejemati večji osebni dohodek in odgovarjati po predpisih in zakonih, ampak za svoje delo tudi moralno-politično odgovarjati pred Zvezo komunistov, delavskim razredom in vso družbo

1.) Zveza komunistov ne sme dopustiti, da bi se na pomembna vodstvena ali vodilna delovna mesta kadrovalo mimo nje in ostalih političnih sil. Zato je treba takoj doseči, da bodo v statutih in ostalih notranjih predpisih delovnih organizacij ustrezno dopolnjena določila o moralo-političnih merilih, katerim morajo ustrezati kandidati za vodilne in vodstvene delavce. V primerih, ko gre za družbeno pomembna vodilna, vodstvena in druga delovna mesta, je treba v razpisih posebej opredeliti tudi moralno-politična merila, katerim mora kandidat ustrezati, in ob razpisu kandidate pravočasno podvreči kadrovski oceni organizacij ZK, sindikata, SZDL in ostalih političnih sil;

2.) organizacije, aktivni in organi ZK naj po predhodni oceni, ki jo naj pripravijo samoupravni organi, na svojih sestankih temeljito ocenijo vse vodilne in vodstvene delavce po strokovni in idejni ter moralno-politični plati. Vse tiste, ki bi prešli slabe ocene, naj opozorijo, če pa s svojimi napaki ne bodo odpravili, naj zahtevajo njihovo odstranitev.

Ti dve nalogi, ki se nanašata na kadrovsko politiko, so prejeti poleg številnih drugih na seminarju na Otočcu konec novembra lani sekretarji organizacij ZK iz občin Črnomelj, Metlika, Trebnje in Novo mesto. Hkrati so bili zadolženi, naj s prejetimi nalogami takoj seznanijo samoupravne organe in vodilne delavce v delovnih organizacijah. Predsedniki DS v vseh delovnih organizacijah v novomeški občini so prejeli prepis sklepov s tega seminarja, neposredno od občinskega komiteja ZK Novo mesto. Oglejmo si zdaj, kako sta bili ti dve zelo pomembni stališči v kadrovski politiki uresničeni v novomeški občini. Za boljše predstavo naj nam bo v pomoč na tej strani objavljeni tabelarni prikaz, ki govori v številkah.

1. NALOGA: MORALNO-POLITIČNA MERILA ŽE OB RAZPISIH!

Če prvo nalogo kar se da poenostavimo, bi lahko rekli: doseči je treba, da bodo določila v statutih in

drugih notranjih predpisih delovnih organizacij terjala razen strokovnih vrtil od kandidatov za vodilna in vodstvena delovna mesta tudi moralno-politične vrline. Preverjati je treba kandidata odnosi do družbene lastnine, odnos do podrejenih, odnos do stabilizacije, odnos do ZK, odnos do samoupravljanja, odnos do socialistične revolucije, odnos do političnega dela itd. Od kandidata moramo torej zahtevati opredelitev in dokazila o njegovem stvarnem odnosu do teh, doslej neupoštevanih meril. Ko razpisna komisija tehta njegovo kandidacijo, mora oceniti tudi to plat njegove osebnosti. V primerih, ko gre za vodilna, vodstvena in ostala za družbo pomembna delovna mesta (šolstvo, izobraževanje, organi kontrole, službe, ki so v stiku z ljudmi itd.), je treba kandidata razen tega pravočasno podvreči tudi kadrovski oceni organizacije ZK, sindikata in SZDL v delovni organizaciji ali v KS, v pomembnejših primerih pa tudi oceni in koordinacijskem kadrovskem odboru pri obč. konferenci SZDL.

Če bomo uresničili to nalogo, se ne bo dogajalo, da bodo vodilna delovna mesta zasedali nasprotniki samoupravljanja, ljudje, ki so bili že večkrat kaznovani zaradi prestopkov zoper družbeno lastnino in podobno.

Iz tabele, ki jo objavljamo, je razvidno, da je 20 delov. organizacij izmed 29 tej nalogi zadostilo v 3 mesecih. Kljub temu pa bi podrobnejši pregled najbrž pokazal, da je tudi v teh del. organizacijah večino v statutih napisano le, da morajo kandidati za vodilne ali vodstvene delavce »odgovarjati tudi moralno-politično«. Čeprav so strokovna merila (šolska izobrazba, praksa, delovna doba itd.) v statutih obdelana vedno zelo podrobno, bi moralno-politična merila, opisana tako podrobno, kot smo jih mi, najbrž v večini statotov iskali zaman. Zakaj tako?

2. NALOGA: MORALNO-POLITIČNA OCENA SEDANJIH KADROV

Druga naloga je bila v tem: v delovnih organizacijah je bilo treba ustanoviti komisijo, ki naj bi po merilih, ki smo jih našli prej, ocenila idejno in moralno-politično raven sedanjih vodstvenih in vodilnih delavcev, pa tudi njihovo strokovno uspešnost.

Tudi to nalogo so morali najprej opraviti samoupravni organi, nato pa naj bi zbrano gradivo politično ocenile organizacije ZK. V nekaterih delovnih organizacijah so se tega dela lotili nadvse resno (Cestno podjetje, SGP PIONIR), drugod spet ne. Po obrazcu, ki je bil posredovan kot pomagalo, so vsakega vodilnega in vodstvenega delavca posamično ocenjevali člani posebej imenovane komisije po merilih, ki smo jih navedli pod 1. Da je bil ta, drugi del naloge

opravljen zelo slabo (podatki so bili zbrani do konca februarja letos), je razvidno iz objavljene tabele.

Krivde za to, ker sta omenjeni nalogi, zalsti zadnja, tako slabo izpolnjeni, ne moremo naprtiti sekretarjem organizacij ZK. Radi ali neradi moramo priznati, da so bili vodilni delavci tema naloga najmanj naklonjeni. In vzrok: njihovega dela ni že dolgo nihče ocenjeval z moralno-politične plati, vsak človek pa se že po naravi boji ocenjevanja.

NEUTEMELJENO IN NESPREJEMLJIVO ZOPRAVILJE!

Ne moremo mimo ugotovitve, da je obe nalogi naložila Zveza komunistov in da je torej odnos vodilnih delavcev do njihju istoveten z njihovim odnosom do Zveze komunistov! Na primer, kako so došli, sprejeli in pomagali uresničiti tisto, kar je naložila ZK, so si sami napisali slabo oceno (tam, kjer nalog niso uresničili, seveda!).

In vendar ni bila z moralno-politično oceno, ki jo je terjala ZK, nikomur izrečena grožnja. Ni šlo za poizkus sekanja glav, za žaganje s položajev, za to, da bi koga nagnali na cesto, če si dovolimo uporabiti za to običajne izraze. Vsebinske naloge je bila veliko globlja: ZK se vrača v kadrovsko politiko kot odločilen dejavnik in že takoj v začetku je v odprti igri želela oceniti položaj in pomagati.

Kadrovska politika, kakršno želi ZK, naj bi bila drugačna od dosedanje. Doslej smo vodilne puščali bresti v napake tako dolgo, da je na koncu resnično pomagal samo še »odstrel« ... O človeku, tudi o vodilnem delavcu, je treba imeti nenehno skrb, ga spremljati, ocenjevati in pravočasno opozorjati. ZK je torej ponudila vodilnim delavcem z moralno-politično oceno roko v pomoč!

Nato, ko bi takšno oceno opravili, naj bi sledil razgovor s tistimi, ki bi bili slabo ocenjeni. Razgovor bi bil približno takšen: »Tovariš, slaba ocena tvojeje odnosa do podrejenih kaže, da govoriš z njimi preveč zviška, da si z njimi preveč grob in podobno. Cenimo tvoj prispevek kolektivu in tvoje strokovne sposobnosti, smatramo pa, da moraš svoj odnos do sodelavcev izboljšati, saj tudi oni, tako kot ti, dan za dnem vsak po svojih močeh in vsak na svojem delovnem mestu prizadevno sodelujejo v proizvodnji. Prepričani smo, da boš to zmogel in da boš odpravil ta nepotrebni madež s svoje, sicer lepe podobe. V nasprotjem bomo prisiljeni zahtevati, da svoj položaj zapusti!«

Temu podobni kritični pogovori bi lahko načeli nepravilen odnos do stabilizacije, do družbene imovine, do ZK in političnega dela, do samoupravljanja, do strokovnega dela in podobno, v odvisnosti od tega, v čem je bil ocenjevani slabo ocenjen. Takšni pogovori pa bodo hkrati pravočasno in tovariško opozorilo, nikakor pa ne »sekanje« glav, odstranjevanje s položajev in podobno!

Če torej osvetlimo ti dve nalogi, ki jo je dala ZK, s te edino pravilne strani, bomo spoznali, da je bil odpor proti uvedbi moralno-političnih meril v razpise za vodilna in vodstvena mesta in odpor proti moralno-politični oceni sedanjih vodilnih in vodstvenih delavcev neutemeljen in nerazumljiv, za Zvezo komunistov pa tudi nesprijemljiv!

M. JAKOPEC

Ves svet bo videl ribniško balo

Na »Prevoz bale po ribniško« pridejo novinarji iz vsega sveta — Za pijačo in jedačo bodo poskrbeli lovci in gasilci — Gostinci in trgovci bodo pokazali svojo iznajdljivost — Pride 5000 ljudi

Janeza Pirkerja smo zaprosili za razgovor o pripravah na »Prevoz bale po ribniško«, ki bo 25. maja v Ribnici. — Če se ne motim ste predsednik odbora za »Prevoz bale po ribniško.«

— Ni čisto tako. Vsa organizacija »Prevoza bale« je poverjena moškemu pevskemu zboru oziroma pevskemu društvu. To društvo ima poseben odbor in v tem odboru sem tajnik. Ker je »Prevoz bale« poverjen našemu pevskemu zboru, nismo imenovali posebnega odbora za organizacijo »Prevoza bale«, ampak vodi vse priprave kar naš odbor, ki pa vabi na seje še vse, ki bodo pri organizaciji te prireditve sodelovali. To so zastopniki gasilcev, lovcev, pevskega zbora »Lončar« iz Dolenje vasi, narodnih noš iz Sodražice in Ribnice, turističnega društva in vsi krajevni činitelji, ki so zainteresirani za uspeh prireditve, tudi župan in partijski sekretar.

— Kaj pričakuje Ribnica od te prireditve?

— Računamo na velik obisk, in sicer 4.000 do 5.000 ljudi. Predvsem bomo prikazali ljudem in svetu naše narodne običaje. Vsak bo lahko videl, kaj vse je včasih sestavljalo bogato balo. To bo zanimivo zlasti za mladino, ki česa takega ni več videla, pa tudi za starejše, ki so tak pre-

voz bale včasih doživljali. Posebno zanimivo bo seveda za tujce.

— Kako boste poskrbeli, da bo prireditev tudi finančno uspešna?

— Vsa podjetja smo obvestili o prireditvi, jih zaprosili za finančno pomoč, za predstavitev njihovih izdelkov in reklamo. Razen INLES in RIKO pa drugi doslej niso pokazali pravega zanimanja. Predvsem trgovsko podjetje JELKA b moralo pokazati za prireditev več zanimanja. Vseh teh ne vabimo na sestanke, računamo pa, da se bodo znašli, da bodo trgovine in gostilne dobro založene ter da bodo ostala podjetja predstavila oziroma razstavila svoje reprezentančne izdelke. To je posebno pomembno, ker bo takrat prišlo k nam ogromno novinarjev iz vsega sveta.

— Ljudi bo posebno zanimalo tudi, kako bo poskrbljeno, da ne bodo lačni in žejni.

— Z lovci iz zdaj še z gasilci smo dogovorjeni, da bodo pripravili v gradu piknik, ki so bo začel že ob 11. uri. Lovci in gasilci so že večkrat dokazali, da so sposobni organizirati tako prireditve, saj imajo bogate izkušnje z organiziranjem veselice. Delali ne bodo le gasilci in lovci, ampak tudi njihove žene in otroci. Sploh je med prebivalstvom zelo veliko zanimanja za pomoč pri organizaciji ohmeti. Puntujejo se tudi vojni-

ki, godci in drugi. 40 gasilcev smo določili za vzdrževanje reda in bodo pomagali miličnikom. Z mesarji smo dogovorjeni za oskrbo z mesom. Na raznuj bomo zavrteli odojke. Vendar smo se odločili, da bomo oskrbeli predvsem našo domačo jed, in sicer kransko klobaso in pečeno za-rebrnico o. Seveda bodo na razpola-go še druga jedila.

Janez Pirker, znani »Ribničan Urban« iz RTV: »Za vse, kar leze in gre, za vse, kar bo 25. maja po Ribnici lezlo in hodilo, bo dovolj jedače in pijače.« (Foto: J. Prime)

kultura in izobra- ževanje

KOROŠCI V BELI KRAJINI

Nekaj nad šestdeset učiteljev in prosvetnih delavcev s Koroškega je imelo od 16. do 18. aprila tridnevni seminar slovenskega jezika v Beli krajini. Med bivanjem v deželici ob Kolpi so si ogledali Belokranjski muzej v Metliki, poklicno šolo v BETI, vinsko klet, obiskali pa so tudi Vinico.

Tu so se dlje časa pomudili v šoli, kjer so se zanimali zlasti za delo v krožkih, za Klub OZN, prav tako pa so obiskali rojstno hišo Otona Zupančiča. Koroški gostje so se na teh obiskih seznanili z zgodovino Bele krajine ter z njenim današnjim gospodarskim in kulturnim življenjem. Po sprejemu, ki ga je za goste ob zaključku bivanja v Beli krajini priredil Ivan Zele, predsednik metliške občine, so se slovenski prosvetni delavci iz zamejstva poslovili z obljubo, da bodo še prišli. T. R.

Florica Puja: PLES NA VASI, Uzdin 1972 — Slikarka, gospodinja iz Uzdina, bo v Trebnjem pokazala dela, nastala v zadnjih petih letih. O njej je zapisal prof. Andrej Pavlovec: „Preveč je podvržena drobnopisnemu opisovanju svoje okolice, predvsem pa ljudskih noš svojega kraja, da bi jo mogli zamenjati z drugimi slikarji.“

Ribnica: galerija oživlja

Po nekajmesečnem zatišju prva razstava — Poslej: vsak mesec — Petkova galerija v Ribnici naj redno opravlja vzgojno poslanstvo

Ob letošnjem občinskem prazniku 23. marca je po več mesecih ponovno na široko odprla vrata Petkova galerija v ribniškem gradu. Galerijo je lansko leto uredil muzej, poimenovana pa je po Jožetu Petku, fotoreporterju XIV. divizije. Tudi prva razstava 4. julija lani je bila posvečena delu Jožeta Petka.

Tokrat so se ribniškemu občinstvu predstavili vojaki — likovniki, člani likovne sekcije v ribniški garniziji. Razstavljenih je bilo blizu 30 platen in plastik različnih avtorjev, največ in slikarjev in kiparjev. V treh tednih, kolikor je bila razstava odprta, si jo je ogledalo blizu 1.500 obiskovalcev, domačinov, gostov iz drugih krajev in šolske mladine.

Knjiga vtisov nazorno kaže, da zanimanje za likovno ustvarjalnost ni zgolj slučajno, da je med ljudmi čutili veliko potrebo po stalnejših, neposrednejših stikih s to zvrsto umetnosti, čutili potrebo po tovrstnem plemenitenju, umetniški pripovedi o življenju okrog nas. Da si je razstavo ogledalo tudi večje število

šolskih otrok, je še toliko pomembnejše, nič manj pomembno pa ni

podčrtano

Kritika, da nekateri učitelji še vedno žive in delajo ob tokovih, ki naj našo šolo dokončno privedejo do marksistične usmeritve, gotovo ne velja tistim, ki so z vsem srcem za napredek in ki so vse svoje moči in znanje dali na voljo napredku na področju vzgoje in izobraževanja. Slednjih ni malo, razlika je le v tem, da so se nekateri prebili v vidnejše ospredje, medtem ko prizadevnost drugih višje kot do lokalne ravni ni prišla.

II. mednarodna razstava učil, ki jo je prejšnji teden odprl v Ljubljani predsednik republiške izobraževalne skupnosti dr. Avgustin Lah, je bila lepa prilika, da so podelili priznanja tistim slovenskim učiteljem, ki so se v vzgojno-izobraževalnem procesu najbolj angažirali. Gre za vrsto posameznikov, ki so na

Spodbuda

razstavi pokazali učila — plod raziskovalnega dela. Med njimi bi lahko imenovali tudi novatorje, saj so njihova učila in učna sredstva zares novost in lep pripomoček v sodobnem pouku.

Dolenjska tokrat ni brez zastopnikov med tistimi, ki so jim podelili priznanja, njihova učila in učna pripomočke pa priporočili za uporabo v vzgojno-izobraževalnem procesu. Tako sta Peter Šobar in Stane Hribar iz Kočevja dobila nagrado za napravo za termično rezanje stiropora, Franc Režun iz Trebnjega pa pohvalo za svoj prispevek na razstavi. Priznanja so nedvomno lepa spodbuda drugim, da se bodo še bolj trudili v vzgojno-izobraževalnem procesu. Domnevamo lahko, da se na Dolenjskem še drugi učitelji ukvarjajo z izdelovanjem učil in učnih pripomočkov, le da jih (morda) skromnost zadržuje, da ne gredo s tem v javnost. J. JUST

Tretja slikarska kolonija

Dvanajst slikarjev bo avgusta deset dni slikalo ožjo Dolenjsko in Novo mesto

Pred kratkim je v Dolenjskem uzeju zasedal odbor Dolenjske slikarske kolonije. Ob navzočnosti predstavnika tovarne NOVOTEKS je ugotovil, da so ustvarjeni vsi potrebni pogoji, da bo v času od 1. do 10. avgusta 1973 delala v novomeški občini tretja Dolenjska slikarska kolonija. Znano je, da bodo lestošnji njeni udeleženci:

Miha Maleš, Ivan Seljak-Copič, Nikolaj Omerž, Kamilo Legat, Stefan Simončič iz Kranja, Bine Lugačič iz Ptuj, Leopold Hočevar iz Trbovelj, Rudi Spanzel, Tomaž Perko, študent slikarstva Branko Suhy in Miran Hočevar iz Novo-

dejstvo, da je zašlo v galerijo tudi veliko ljudi iz okolice, preprostih občanov, ki se z umetnostjo, likovno še sploh, pri nas srečujejo silno poredko.

Vodstvo galerije je sprejelo pomembno odločitev, naj bi bile poslej razstave stalno, vsak mesec. Tja do poletja so že predvidene razstave del samouka Felicijana, partizanske grafike, likovnih del domačih šolarjev in druge. Oživljena galerija naj bi v prihodnje redno opravljala svoje pomembno kulturno poslanstvo — vzgajala naše ljudi na likovnem področju. Dosegli bi radi vsaj to, da ljudje ne bi slučajno zašli vanjo, pač pa postali redni obiskovalci, da bi se z njo zrasli v eno... -vec

Mladi raziskujejo stare čase

Kočevski pionirji - zgodovinarji so se dobro pripravili na 4. srečanje pionirjev - zgodovinarjev, ki bo 27. in 28. aprila v Tolminu

Občinska Zveza prijateljev mladine v Tolminu bo pod pokroviteljstvom občinske konference SZDL vključila v praznovanje 260-letnice tolminskega kmečkega punta IV. srečanje pionirjev-zgodovinarjev. Srečanje bo 27. in 28. aprila v Tolminu. Udeležili se ga bodo tudi učenci oziroma pionirji-zgodovinarji osnovne šole Kočevje, ki skrbno proučujejo in raziskujejo kmečke upore in zgodovinske dogodke iz teh časov na Kočevskem.

Pionirji iz Kočevja so izdelali elaborat (natančno razpravo) o kmečkih uporih na Slovenskem, ki obsega pet delov, in sicer 1. Slovenski kmečki podložnik v narodni pesmi, 2. Položaj kmetov po zapisu oziroma literaturi v urbarjih Kočevske, 3. Stare kmetije na Kočevskem, 4. Stari etnografski predmeti (fotografije), 5. Obdelava kmečkih uporov v širšem smislu. Fotografije za elaborate so izdelali člani foto-kino krožka osnovne šole Kočevje.

Zavodu za šolstvo SR Slovenije v Ljubljano so pionirji-zgodovinarji iz osnovne šole Ko-

PO DELU V NOVOLESU:

Bobni in trobente

Pihalno godbo iz Straže na Dolenjskem radi poslušajo — Zdaj vadijo za revijo v Kopru

Novolesovi godbeniki poslušajo Jožeta Koporca. „Moja naloga je, da se dogovarjam, kje bomo nastopali, kaj bomo igrali. Krajše bi rekel: do koncerta vodim godbo jaz,“ pravi sam. V godbi je kapelnikov pomočnik, trenutno tudi glavni blagajnik. Prek njega gredo odnosi s podjetjem, ki godbo vzdržuje.

Straška godba, kot ji nekateri tudi pravijo, šteje trenutno 21 članov. Sestavljajo jo moške in fantje, zaposleni v Novolesu, nekaj je zunanjih. Pretežno so to Stražani ali pa moški, ki so v tem kraju zaposleni. Razvoj godbe je osrednja naloga: do 1. maja bodo v godbeno skupino včlanili pet novincev, v uku pa jih imajo še deset. To je doma vzgojen kader.

„Igramo na vseh proslavah, žalnih slavnostnih, vsako leto priredimo nekaj samostojnih koncertov v dvorani in nekaj koncertov na prostem. Nastopali smo že mnogokje, po vsej Dolenjski: v Sentičnem, Sentrupertu, Sentvidu pri Stični, Črnomlju, Novem mestu, Dolenjskih Toplicah, doma v Straži in lani na reviji v Karlovcu. Letos imamo za seboj že nič manj kot sedemnajst nastopov.“

Zdaj se pod vodstvom kapelnika Milana Posavca vestno pripravljajo na izbirno tekmovanje pihalnih orkestrorov in upajo, da se bodo prebili tudi na slovensko ocenjevalno revijo godb sredi leta v Kopru. Zato potre-

bujejo nekaj več denarja, kot ga letno dobijo od Novolesa za vzdrževanje (30.000 do 35.000 din): občinsko Zvezo kulturno-prosvetnih organizacij so zaprosili za 30.000 din pomoči. Če bo prošnja uslišana, bodo v zahvalo priredili v Novem mestu brezplačen koncert.

„Včasih se v delu nekoli-kanj lovimo, ker ne vemo, kakšni nastopi nas čakajo. Mislim, da bi morali delovne godbe vključiti v načrt celotnega kulturno-prosvetnega življenja Straže — saj menda ne delujemo le sebi v veselje. Društvo Svoboda bi nam moralo dati nalogo.“

Stiri leta minevajo, odkar skrbi za godbo Novoles. Predtem je bila nekaj časa brez „staršev“ in ni delovala. Sicer pa bo jeseni že petnajst let od ustanovitve. Bodo to proslavili? Da, z delom, to bo delovna obletnica s sklepom: do leta 1974 je potrebno štivilo članov v godbi povečati na 50.

I. ZORAN

Jubilee samorastnika

V nedeljo, 8. aprila, je Metličan Dušan Tancik prešel petdeseto leto življenja. Še mlad se je izučil krojaške obrti, v stari Jugoslaviji pa je bilo težko tudi za ta kruh. Že leta 1942 je delal za partizane, se naslednje leto pridružil vojski in šele leta 1952 jo je zapustil kot rezervni poročnik.

Kasneje se je zaposlil kot vodja matičnega urada v Sentrupertu na Dolenjskem, danes pa živi kot upokojenec v Metliki. Bolj kot to življenjsko pot pa moramo poudariti jubilatovo ljubezen do slikarstva in rezbarjenja, ki se je prav razvila šele zadnja leta. Dušan Tancik je umetniški samouk. Sprva je delal slike v slamnati intarziiji, prešel na oljna platna, zdaj pa se vedno bolj uveljavlja v rezbarstvu. Njegova dela, ki so že našla pot na razstave, so raztresena po vsej Sloveniji in tudi daleč preko njenih meja.

Prav zato želimo metliškemu samorastniku, da bi v svojih zrelih letih dosegal nove in še lepše uspehe!

Mali kulturni barometer

DREVI AKADEMIJA — V novomeškem Domu kulture bo drevi ob 19.30 slavnostna akademija v počastitev dneva OF in 1. maja. Nastopili bodo pihalni in salonski orkester, moški pevski zbor in dramska sekcija. Prireditev organizira DPD Dušan Jerab.

KONCERTI NA HRVAŠKEM — Učenci črnomalske glasbene šole in oddelka iz Metlike so pred kratkim

pod pokroviteljstvom občinske konference ZK Črnomelj obiskali občino Vrbovsko in priredili tri koncerte: v Vrbovskem, Srpskih Moravicah in Severinu na Kolpi. Gostovanje je bilo pod geslom „Kolpa, reka prijateljstva“. Na koncertih je sodelovalo 53 učencev. Nastopili so otroški pevski zbor, tamburaški in harmonikarski orkester ter solisti na instrumentih. Pri tem velja omeniti nastop najmlajšega klarinetista Tomaža Strmca, ki je osvojil mlade poslušalce. Vodstva šol, ki so jih Belokranjci obiskali, so obljubila, da bodo iz vrbovske občine še v tem šolskem letu vrnil obisk Beli krajini.

BRALNE ZNAČKE — Trinajst zlatih, dvaindvajset srebrnih in enainpetdeset bronastih Zupančičevih ter trintrideset Cicibanovih bralnih značk so hkrati s priznanji za uspehe na tekmovanjih v Veseli šoli podelili 18. aprila v Mirni peč. Učenci so pripravili kulturni spored, na katerem so recitali in peli.

ODZIV NA RAZPIS — V Kostanjevico so že začela prihajati prva dela za jesenski III. grafični biennale jugoslovanskih pionirjev. Na to prireditev se marljivo pripravljajo tudi učenci številnih osnovnih šol na Dolenjskem.

DOLENJSKI UČITELJI V BREŽICAH — Minuli petek se je v brežiški osnovni šoli sestal aktiv učiteljev slovenskega jezika z občno novomeške organizacijske enote Zavoda za šolstvo SRS. Poslušali so dvoje zanimivih predavanj: o kmečkih uporih in interpretaciji literarnega dela.

čevje poslali že dve nalogi: „Kmečki upori v našem lepšlovju“, ki jo je napisala učenka 8.c razreda Irena Pavlič, in „Od kmečkih uporov do NOB“, ki

jo je napisal učenec 8. b Peter Dovč. Nalogi sta opremljeni s slikami, ki so jih izdelali učenci pri likovnem pouku.

VILKO ILC

pedagoški kotiček

Napačno ravnanje ob otrokovem neuspehu

Na otrokov neuspeh v šoli reagira večina vzgojiteljev, staršev in učiteljev napačno: z grajo, pretnjami, smešenjem, pretepanjem. S tem pa dosegajo prav nasproten učinek, kot bi hoteli, kajti nobena oblika avtoritativnega postopka ne more imeti pozitivnega vzgojnega rezultata. Prav tako je nesmiselno, če otrok ponavlja razred, katerega ni mogel izdelati. Če otrok umsko ni dorasel, mora prestopiti na šolo, za katero je sposoben... Če je telesno bolan ali defekten, ga je treba najprej zdraviti... Če pa je emocionalno poškodovan, mu je treba pomagati. Kajti kako naj sicer drugo leto uspešneje obvlada učno snov, če ostaja še naprej enak nevrotičen... Institucija ponavljanja razreda je znamenje učiteljeve nezmožnosti, da bi razumel vzroke otrokovega neuspeha v šoli, pa tudi pomanjkanja dobre volje, da bi mu pomagal.

Dr. M. Košiček

O učenju na pamet

Učenje na pamet, kadar otrok ne razume vsebine, nima nobenega smisla. Malo smiselno pa je tudi tisto učenje, ki se naslanja predvsem na spomin, ne pa na razumevanje gradiva! Brez jasnih pojmov in resničnega razumevanja ni pravega učenja, saj tako naučeno znanje ne bi nikdar postalo otrokova last, da bi z njim lahko razpolagal, kadarkoli ga bo potreboval.

J. Valentinčič

Prehod iz osnovne na srednjo šolo

Zlasti pri prehodu iz osnovne na srednjo šolo pogosto opažamo zelo različno podlago, ki so jo otroci prejeli na tej ali drugi osnovni šoli. Vsaka srednja šola bi morala to upoštevati in pomagati dijakom 1. letnika, da nadomeste tisto, česar jim prejšnja šola ni dala, kar pa je pogoj za nadaljnje uspešno šolanje.

J. Valentinčič

Z Ribničani ni šale

Zmagi rokometišev Ribnice in Brežic, v drugi zvezni ligi pa poraz Sevnčanov in Brežičank

Z Ribničani ni dobro češenj zobati, o tem se je prepričal tudi trboveljski Rudar. Rokometiši Ribnice ostajajo tako še naprej v ozkem krogu najresnejših kandidatov za naslov slovenskega prvaka. Zbudili so se tudi Brežičani, ki so prinesli točki iz Izole, zato pa v drugi zvezni ligi tokrat ni bilo kruha za dolenske predstavnike. Brežičanke so izgubile doma, Sevnčanani pa so pustili točki v Gorazdu.

Ribnica - Rudar 13:12

či. Gostje so izkušeno zmagale. Pri domačih se je najbolj izkazala Toplakova, ki je dala 9 golov.

Brežice: Zorko, Božančič 1, Molan 2, Stauber 1, Bah, A. Mišič, Smerkolj, V. Mišič 1, Engel, Toplak 9, Lipej, Hribernik.

Radnički - Sevnica 35:23

Z zmago nad Sevnico si je Radnički povečal upe za obstanek v ligi. Gostje so po 18-urni vožnji stopili naravnost na igrišče in jim je po 20 minutah igre zmanjkalo sapa. Razen tega so bili glavni igralci nerazporejeni, tako da niso mogli računati na uspeh. Domačini so močno vodili, ob koncu pa je Šilc z zaporednimi goli omilil hud poraz. Klubsko vodstvo bo moralo v bodoče poskrbeti, da bodo igralci na gostovanjih nastopali spočiti, sicer se ni nadejati zmag na tujih igriščih!

Sevnica: Širk, Papež, Simončič, Krnc, Jurišič 2, Bizjak 1, Svazič 5, Koprivnik 2, Šilc 4, Trbove 9, Možic.

E. R.

Izola - Brežice 9:10

Po tekmi so sicer domačini vso jezo zlili na sodnika Žibreta iz Trbovelj, češ da je gostom pomagal do zmage. Pa vendar so Brežičani vodili že v prvem polčasu, na koncu pa so pri rezultatu 9:9 še našli dovolj moči, da so dosegli zmagoviti gol.

F. L.

Brežice - Jedinstvo 15:17

Ko so gostje, ki so tretje na lestvici, sredi drugega polčasa vodile 15:9, je bila tekma izgubljena. Domačinke so sicer prišle do 14:15, za kaj več pa je zmanjkalo časa in mo-

Brežiške rokometišice, ki igrajo v drugi zvezni ligi. Stojte: Bah, Grahek, Hribernik, Zorko, Engel, Stauber, Smerkolj; čepijo: A. Mišič, Molan, V. Mišič, Lipej, Toplak. (Foto: M. Jaranović)

šport

BREŽICE - V prvenstveni nogometni tekmi so Brežičani premagali Papirničar s 6:2 (1:2). (V. P.)

BREŽICE - V predtekmi sobotne ženske rokometne lige so v finalu občinskega prvenstva pionirji Brežic premagali Cerklje 13:8, pionirke Cerkelj pa Brežičanke 5:2. (V. P.)

NOVO MESTO - V prvenstveni nogometni tekmi je Elan premagal Rakek 3:0. V predtekmi so mladinci Elana premagali mladince Rakeka 7:2. (W. Y.)

BREŽICE - Na športnem dnevu osnovne šole bratov Ribar so tekmovali v gimnastiki. Med posamezniki so zmagali Verstovšek, Zorko, Ivančič in Omerzo. (M. J.)

CRNOMELJ - V prvenstveni tekmi ljubljanske cone rokometne lige za ženske so domačinke premagale Sešir iz Skofje Loke 19:6. Fortunova je dala 12 golov. (A. L.)

CRNOMELJ - V prvenstveni nogometni tekmi je Bela krajina izgubila v Grosupljem s tamkajšnjo ekipo 0:1. Pri mladincih so zmagali Crnomeljci s 4:0. (A.L.)

SEMIČ - V prvenstveni tekmi zavske rokometne lige so domačini premagali Šentjerneje 29:20. Fašink je dal 9 golov. (A. L.)

BREŽICE - Na šahovskem prvenstvu Brežic je med 15 tekmovalci zmagal Micić z 12,5 točke. Slede: Brzakovič 12, Santič 10, Potežica 9,5, Boljevič 9,5, Janež in Valenčak 8,5, Filipčič 8 itd. Pri organizaciji je pomagal Dom JLA, za tekmovanje pa je najbolj skrbel Mile Bakić (M. J.)

KRSKO - V prijateljski košarkarski tekmi je Krško premagalo Brestanico s 75:74 po podaljškju. Turk je dal 24 košev za domače, za goste pa Gerdešič in Hojnik po 20. (J. B.)

RIBNICA - V 8. kolu dolenske rokometne lige je B ekipa Ribnice premagala kočevski Itas z 20:16. Za domačine je dal Merhar 5 golov, za goste pa Zerjav 9. (F. L.)

NOVO MESTO - Na občinskem pionirskem prvenstvu v šahu je med mlajšimi pionirji zmagala osnovna šola Milke Šobar, pred Grmom. Pri starejših pionirjih grmska šola, pred Katjo Rupeno, med starejšimi pionirkami pa Dolenske Toplice, pred Katjo Rupeno (J. U.)

KRMELJ - Na turnirju za pridobitev 4. šahovske kategorije vodi po 7 kolih Orešnik iz Sentjanža s 7 točkami, pred Pogačnikom 6, M. Pelkom in Zorcem po 5 itd. (B. D.)

BREŽICE - Na hitropoteznem šahovskem turnirju za april je zmagal Micić pred Anastasovskim, Potežico, Filipčičem in Santičem. (M. J.)

BREŽICE - Občinski strelski odbor v Brežicah je sklenil ustanoviti strelsko sekcijo za Brežice. Taka sekcija je že pred več leti prenehala delati, zdaj pa delujejo strelci v Agrarii, Gozdnem gospodarstvu, IMV in tovarni pohištva. Nova sekcija bo začela delati maja. (M. J.)

SENTJANŽ - V telovadnici šole Milana Majna je bilo šolsko pionirsko prvenstvo sevnške občine v košarki. Med pionirji je zmagala Sevnica, slede Boštanj, Sentjanž in Blanca, pri pionirkah pa Sevnica, sledi Sentjanž. (B. D.)

KRMELJ - Domači rokometiši so v Crnomlju tesno izgubili s Cosmosom 11:13, predvsem zaradi neučinkovitih napadov. (B. D.)

KRSKO - Na ekshibicijskih dirkah najboljših jugoslovanskih speedway tekmovalcev je zmagal Oršič pred Keckem, Venetom, Nunčičem, Vurcerjem in Babičem (L. L.)

KOČEVJE - Novega avtomatskega 4-steznega keglišča so se posebno razveselile kegljalke Kočevja, ki so dobile odlične pogoje za vadbo in tekmovanje. Pred leti so kočevske igralke nastopale celo v slovenski ligi, Serčerjeva pa še za državno reprezentanco. Kandidatka za reprezentanco je bila tudi Andoljškova, ki še danes nastopa. Jeseni se bodo kočevske kegljalke vključile v redno tekmovanje. (Z. F.)

V soboto zvečer bodo igrali Sevnčanani doma izredno pomembno tekmo za obstanek v ligi z varažinskimi Varteksom. Pred tekmo bo sevnška ekipa dobila iz rok predstavnika brežiškega radia pokal, ki si ga je priborila v tekmah z Brežicami, Radečami in Krškimi.

LJUBLJANA - Na republiškem prvenstvu v gimnastiki za nižje razrede je nastopilo skoraj 500 telovadcev. Med pionirji je bilo Kočevje četrto, med pionirkami Novo mesto osmo, med mladinkami Novo mesto četrto. (J. S.)

NOVO MESTO - Na pionirskem občinskem prvenstvu v namiznem tenisu je med pionirji zmagala prva novomeška ekipa, pred Vavto vasjo, drugo novomeško in Sentjernejem, med pionirkami pa Sentjerneje, pred Vavto vasjo, Šmarjeto in Novim mestom. Med posamezniki je zmagal Plantan, pred Zigantejem, med posameznicami pa Krvina iz Sentjerneja. (P. U.)

košarka

Za začetek: stotica na Loki

Zanesljiva zmaga Novomeščanov z Jesenicami — V prvem kolu I. B lige so bili uspešni tudi Metličani, ki so močno premagali Ljubljano

Košarkarsko prvenstvo se je začelo z zanesljivimi zmagami favoritov. Novomeški košarkarji so na Loki premagali Jesenice z 22 koši razlike in kljub spolkzemu igrišču ter od časa do časa nezbrani igri dali gostom več kot 100 košev. Bržkone je to tudi eno izmed potrdil o dobri pripravljenosti Novoteksa. Prav tako zanesljivo so zmagali tudi metliški košarkarji v tekmi z Ljubljano. Po prvih spopadih je moč sklepati, da bo okrepljena vrsta Beti resen kandidat za prvaka in za uvrstitev v I. A slovensko ligo.

Novoteks - Jesenice 107:85

Novomeščani so imeli več pregla- vic sami s seboj kot pa z gosti! Sicer so že v 4. minuti vodili 20:8, potem pa so igrali prehitro in premalo preračunljivo, zato so se jim Jeseničani do polčasa nevarno približali. V nadaljevanju je šlo vse po računih, in

odbojka

Novo mesto rešeno?

Novomeščani premagali Plamen, Trebnje in Novomeščanke prestavili svoji tekmi

Odbojkarji Novega mesta niso imeli preveč težav, da so premagali izredno slabo ekipo Plamena iz Kroke. Trebnjanci so počivali, ker je njihovo srečanje z Bledom na prošnjo Bleda preloženo, Novomeščanke pa so zaradi priprav mladinske reprezentance odložile tekmo z Jesenicami na 13. maj. Namesto tega so se reprezentantke dva dni pripravljale v telovadnici grmske osnovne šole.

Novo m. - Plamen 3:1

Novomeški odbojkarji so sicer izgubili set proti gostom iz Kroke,

vendar pa tekme zares niso mogli izgubiti, saj so bili igralci Plamena nespreditni, neučinkoviti — in kar je najvažnejše: imajo premalo odbojkarškega znanja. Zato Novomeščanom ni bilo težko zmagati kljub nič kaj spodbudni igri. S to zmago so se

Stoti koš na Loki: Šepetavec

čepjav je moralo kar pet novomeških košarkarjev zaradi petih osebnih napak pred koncem z igrišča, so dosegli stotico. To in pa nekaj odlično izpeljanih napadov je bilo tudi vse, kar je bilo pomembnega, in pa kajpak 43 košev strelsko razpoložena S. Kovačevića.

Novoteks: Splichal 14, Ž. Kovačević 12, S. Kovačević 43, Šepetavec 12, Počrvina 4, Ivančič 15, Kopač 2, Šobar 3, Piletič 2.

Beti - Ljubljana 93:65

Domačini so po zaslugi prodornega Medeka v peti minuti vodili že s 16:2. Domačini so zaporedoma dosegali koše tudi potem, ko so rezervni igralci zamenjali standardno postavbo. Točki sta zaslužbeno ostali doma, kar bo košarkarjem Beti gostoto izredno dobrodošlo v nadaljevanju prvenstva, od katerega si toliko obetava.

Beti: T. Vergot 7, Dautovič 11, Z. Vergot 5, Prevalšek 2, Lalič 2, Rožič 10, Medek 38, Arbutina 11, Popovič 7. M. P.

Vedno borben — Koprivnik

skoraj zanesljivo rešili izpada iz slovenske lige. Novo mesto: Goleš, Koprivnik, L. Babnik, I. Babnik, Jenko, Weiss, Graberski.

Priprave reprezentance

V Novem mestu so se dva dni pripravljale izbrane mladinske reprezentantke slovenske vrste, ki bodo med prvomajskimi prazniki nastopile na turnirju republiških reprezentant v Beogradu. V ekipi je tudi pet odbojkaric iz Novega mesta: Bohova, Fortejeva, Piličeva, Pučkova in Rajerjeva.

SOL - moški

Izola	14	13	140:1127
Gaberje	15	9	633:2524
Bled	13	10	335:1223
Branik	14	9	529:2423
Bovec	14	6	824:2820
Trebnje	13	6	722:2719
Novo mesto	14	5	921:319
Mežica	14	4	1021:3518
Plamen	15	1	1410:4216

LESTVICE

II. ZRL - moški

Vitex	14	11	0	3205:15222
Metalac	14	10	1	3179:18921
Slovan	14	8	1	5237:21017
Mehanika	14	8	0	6240:20616
Varteks	14	8	0	6227:21016
Zenica	14	7	1	6220:19515
Mladost	14	7	1	6196:19915
Celje	14	5	1	7168:14812
Sevnica	14	5	1	8240:26211
Radnički	14	5	0	9219:24410
Split	14	4	1	9190:2079
Rovinj	14	3	0	11154:2276

II. ZRL - ženske

Split	14	13	0	1177:10026
Ekonom.	14	11	2	1185:11424
Jedin.	14	10	0	488:15920
Ivančič	14	8	0	6135:12616
Koka	14	8	0	6153:15516
Branik	14	7	0	7159:15614
Podravka	14	6	2	6139:14514
Brežice	14	4	3	7136:14411
Lokom.	14	4	1	9142:1959
Metalac	14	4	0	10111:1388
Bosna	14	3	0	11150:2046
Olimpija	14	2	0	12150:1894

SRL - moški

Šoštanj	15	12	1	2279:23425
Sl. Gradec	15	11	0	4277:23722
Rudar	15	11	0	4218:18622
Ribnica	15	10	1	4252:22921
Tržič	15	9	2	4239:20720
Piran	15	6	3	6172:18115
Radgona	15	5	1	9279:29611
Izola	15	5	1	9208:22611
Radeče	15	3	3	9223:2429
Brežice	15	4	1	10223:2569
Ajdovščina	15	4	1	10222:2579
Polet	15	3	0	12238:2796

I. A SKL

Vrhnika	11	10	87:58	2
Novoteks	11	10	107:85	2
Triglav	11	10	67:50	2
Marles	11	10	71:62	2
Trnovo	11	10	77:71	2
Maribor	11	10	69:75	2
Fructal	10	1	71:77	0
Litija	10	1	69:75	0
Radenska	10	1	62:71	0
Lesonit	10	1	50:67	0
Jesenice	10	1	85:107	0
Branik	10	1	58:87	0

I. B SKL

Prute	11	10	78:44	2
Beti	11	10	93:65	2
Ježica	11	10	79:73	2
Postojna	11	10	68:63	2
Trnovo	11	10	66:65	2
Kroj	11	10	65:66	0
Elektra	10	1	63:68	0
Zarja	10	1	73:79	0
Ljubljana	10	1	65:93	0
Kras	10	1	44:78	0

Za las, a vendar zmaga — Bosina

Brežice: Skočaj, Rovan 2, Vervega 3, Šetinc, Avsec, Zagode, Stangelj, Zore, Gorišek 2, Bosina 3, Buznačič.

ŠPORTNI KOMENTAR

Neresno tekmovanje?

Slovenska ženska odbojka dela skoraj že v ilegali — Danes tekmuje le še šest ekip!

Da je za odbojko v Sloveniji čedalje manj zanimanja, kažejo tudi uspehi: medtem ko so pred desetletjem v zvezni odbojkarjski ligi izmenoma nastopala kar tri slovenske moštva (Novo mesto, Branik in ŽOK Ljubljana), danes ravnski fužinar že sredi tekmovalja ni imel niti trohice upanja več za obstanek v društvu najboljših.

Vsekakor sodi odbojka med tiste športne panoge, kjer je trening najbolj zahteven in najbolj dolgotrajen, če hočemo izšolati dobrega igralca. Pa vendar se ne bi smelo dogoditi, da na primer novomeški odbojkarji pravzaprav sploh ne trenirajo!

To je kajpak njihov zasebni problem in deloma problem tistih, ki jim dajejo denar za tekmovalja, čeprav ga ne zaslužijo. Huje pa je, da se je podobna miselnost vrnila v celoten sistem ženske odbojke v Sloveniji.

Ob začetku sezone je bilo v ligi osem ekip. To je bilo vse, kar danes Slovenija sploh premore. Že med

prvim delom se je razsula ekipa Brestanice, pred spomladanskim nadaljevanjem pa je razpadla tudi ekipa mariborskega Branika. Tako tekmuje zdaj v slovenski ligi le šest ekip: nobena ne bo izpadla, ker nižje lige ni, in odbojkarjska zveza bi bila hudo vesela, ko bi se ustanovila kaka nova ekipa — takoj bi lahko začela igrati v slovenski ligi.

Ce temu dodamo še majhno zanimanje gledalcev, dokaj nizko raven večine tekem in ob tem še pomanjkanje mladih igralcev, potem je razumljiva bojazen, kaj bo s slovensko odbojko čez nekaj let!

To, da na primer na Ravnan, Jesenicah in v Novem mestu delajo resno, namreč ne pomaga dosti: bodo igralce le tri ekipe? Že tako okrnjeno letošnje prvenstvo pa dobiva še večjo podobo neresnosti, saj so zadnje tekme prestavili kar za tri tedne!

J. SPILCHAL

Dežurni poročajo

S HODNIKA IZGINIL MOPED - V noči na 16. april je nekdo Ludviku Strajnarju iz Trebnjega odpeljal moped NM 57-148, vreden 3.500 din. Moped je stal na nezaklenjenem hodniku v hiši.

PIJAN JE RAZGRAJAL - Novomeški miličniki so 17. aprila dopoldne pridržali do izreznitve Ignaca Brajdiča s Cikave. Vinjen je prišel v Market na Kristanovi ulici, zahteval pijače in ker je ni dobil, je razgrajal. Prijavljen je tudi sodniku za prekrške.

KUHARICO OKRADLI - 18. aprila dopoldne je Anici Kos iz Ločne, kuharici pri SGP Pionir, nekdo ukradel stotak iz predala v kuhinji.

SPET OPIJA! Pepca Kure iz Svibnika je žalostna osebnost. 18. aprila je spet razgrajala iz vzmernirjala goste v gostilni Rojč v Crnomlju. Miličniki so jo morali pridržati do izreznitve.

NEKDO JE PODTAKNIL? - 19. aprila ob 20. uri je začel goreti Bambičev kozolec na polju pri Bolenji vasi v bližini Sentruperta. Kozolec je bil že na pol podr. kaže pa, da je bil ožen potaknjen. Škode je za 1.000 din.

KJE JE ZELEN MOPED? - Iz kolesarnice podjetja ISKRA v Sentjerneju je 21. aprila zvečer nekdo odpeljal moped zelene barve NM 51-313, last Antona Rangusa iz Dol. Vrhpolja.

VLOM V HLEV - V noči na 21. april je bilo vlomljeno v hlev Franciške Knerz v Gor. Lakencu pri Mokronogu. Vlomilec je odnesel 3 kure, 2 zajca in 40 kg težkega prašička. Knezova je oškodana za najmanj 600 din, nekdo pa se bo mastil na njen račun.

ZBIL PEŠCA

23. aprila proti večeru se je na križišču pred tovarno IMV v Novem mestu zgodila huda prometna nesreča. Jože Babič iz Irče vasi je z mopedom podrl pešca Jožeta Noseta z Gabrja, ki je na prehodu za pešce prečkal cesto. Noseta so hudo poškodovane odpeljali v bolnišnico, ugotovili pa so, da je mopedist vozil brez dovoljenja.

NOVO MESTO: VLOM V TRGOVINO

24. aprila zjutraj so ugotovili, da je trgovino Dolenjke na Kristanovi ulici v Novem mestu čez soboto in nedeljo obiskal vlomilec. Skozi stranska vrata je prišel v notranjost trgovine, brskal za denarjem in našel 920 dinarjev. Odnese pa je tudi več steklenic žganih pijač. Podjetje je oškodovano za 1.200 din. Za vlomilecem poizvedujejo.

Varnostni ukrep

Stara Milačka je bila izkušena ženska in je koj opazila, da je z njenim dedcem zadnje čase nekaj narobe. Večkrat je odhajal z doma, ko je poprej po cele popoldneve predsedal ali preležal na divanu; domov se je vračal pozno in kar nekam bolj poskočen je bil videti. „Da si ni omissil kakšne mlade babnicel!“ je ugibala in sklenila, da bo odslej prežala na vsak možev korak. „Kod si hodil?“ ga je pobarala ob priliki, ko je prilezel domov nekaj po polnoči in močno dišal po pijači. „Nič hudega,“ je odgovoril in rahlo kolencil. „V podjetju smo imeli sestanek, pa smo se potem malo zasedeli v bližnji gostilni.“ In ni vrag, da je Milačka naslednjega jutra poklicala moževega sodelavca, ga vprašala to in ono, med drugim tudi o uspehu sestanka, pa zvedela, da v podjetju že dolgo niso imeli nobenega sestanka. Vendar - previdna, kot je bila - svoje odkritja ni takoj predložila možu, ki se je po šihu ves vesel vrnil domov, temveč je sklenila še nadalje oprežati, ugotavljati in zbirati dokaze. „Oprost, dragica, malo sem se zadržal v službi. Več, nadure smo delali.“ Tako je bilo še nekajkrat, vse dotlej, dokler ji ni ob priliki padlo v glavo, da bi v moževi odsotnosti malo pobrskala po žepih njegovega suknjiča, ki je visel v omari. Rečeno - storjeno in trud ni bil zaman. V desnem notranjem žepku je našla nežen, bel listič, na katerem je s šolsko pisavo pisalo: Tone, v terek ob osemih pred kavarno. Beba. „Saj danes je terek in ura bo kmalu dve. Nesramnež pride zagotovo na kosilo, potlej bo malo zadremal... Potem pa, no, potem bomo videli...“ In pripravila je dobro in izdatno kosilo, ga čudovito začinila in v prekrasno omako napolnila z zlatimi merico ricinusovega olja. Ni treba posebej omeniti, da ji je pri tem čez obraz hušnil peklenški nasmeš. Prišel je domov ves vesel in razigran in že na vratih povedal, da ima zvečer nujen sestanek. „Veš, razpravljali bomo težke probleme stabilizacije...“ Potem je z užitek pojedel kosilo, legel na divan in sladko zadremal. Proti večeru se je začel pripravljati. Poiskal je svežo srajco, jo hotel obleči, ko ga je čudno zavilo. Na vrat na nos je tekel tja, kamor gre tudi cesar peš in... Ni besedi, ki bi opisale Milačkino zadovoljstvo, ko je poslušala vihrave glasove... Da se je to ponovilo še večkrat in da dobri mož ni šel na sestanek, je pa jasno kot beli dan.

Če odgrneš zaveso: pijača!

Lani se je v 4 dolenjskih občinah 1237 moških in 68 žensk pregrešilo zoper javni red in mir - Nedostojno in drzno vedenje, pretepi, potepuštvu, hazardiranje in nekaj nemorale

Postaje milice v občinah Crnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje so v preteklem letu zoper 1305 kršiteljev javnega reda in miru podale predlog za uvedbo postopka pred sodnikom za prekrške. Med kršitelji tudi 94 mladoletnih in 319 že znanih razgrajčev ali pijancev.

Svojevrstna bilanca, ki so jo zbrali na upravi javne varnosti v Novem mestu, kaže, da je bilo lani sicer le 10 primerov kršitve javnega reda in miru več kot prejšnje leto, vendar je skupno število tovrstnih prestopkov predejšnje. Poglejmo važnejše primere po občinah:

CRNOMELJ. Miličniki so imeli opravka z 29 primiri drznega vedenja, s 25 pretepi; s 6 občani, ki so omalovaževali državne organe in uradne osebe. V 57 primerih so ugotovili preprij, kričanje in nedostojno obnašanje, 3 so zasačili pri vdajanju potepuštvu. 3 pri hazarderstvu itd.

METLIKA. Vdajanje pijačevanju je bilo po številu prekrškov na prvem mestu; imeli so 49 takih primerov. Zaradi nedostojnega obnašanja in preprirov so posredovali v 37 primerih, 12 je bilo pretepop, 1 primer delomerzništva, 1 primer hardiranja in 1 primer dovoljevanja opravljanja spolne nemorale v lastnih prostorih.

NOVO MESTO: Razgrajanje s preprirov so ugotovili v 202 primerih, posredovali so v 109 pretepop, imeli 54 primerov drznega vedenja;

»Tepem, kadar sem pijan«

Jože Muhič z Obrha pri Dol. Toplicah se niti na sodišču ne zna dostojno vesti, kaj šele doma

„Kaj me pa je...?“ je rekel obtoženo Jože Muhič z Obrha, ko je kot obtoženeec prišel v razpravno dvorano Novomeškega občinskega sodišča. Že po teh prvih besedah so ga morali opomniti na dostojno vedenje, toda tudi med razpravo so mu psovke letele iz ust kot iz strojnice. Muhič se je moral zagovarjati, ker je 31. maja lani doma v spalnici izpulil predal iz nočne omarice, z njim začel mlati svojo odraslo hčer Jelko in jo laže poškodoval. Dekle je planilo v sobo, ko je silalo mater klicati na pomoč, kajti oče se je lotil najprej žene, potem pa svoj pijski bes izlil nad hčer. Obtoženeec je celo pred sodnikom izjavil: „Ni mi žal, da sem pretepal, ker se babam... ne dam.“ V svojo obrambo je lahko navedel le klavrn izgovor: „Sem močno živčne narave, posebno čb pijem. Postanem tečen in nasilen. Tudi je res, da sem grob z ženo in da jo večkrat pretepop. Vse to je zaradi alkohola, kateremu pa se ne morem odpovedati.“ Za dva meseca se bo Muhič le moral odpovedati pijači, kajti sodišče mu je prisodilo toliko zapora - nepogojno. Bil je že prej kaznovan in tudi ni pokazal pripravljenosti in resne volje, da bi se vedel v družini kot pravi oče in gospodar.

DA BI GA LE OPIKALE!

19. aprila ponoči sta se na Ratežu zgodili dve kraji čebel. Alojz Novak je prijavi, da mu je nekdo ukradel panj s čebelami, tat pa je bil tudi v čebelnjaku Rada Škedija iz iste vasi. Lastnika čebel sta oškodovana vsak za 600 din, še bolj kot to pa jima je žal čebel.

PRAVI NASLOV

V Prejšnji številki Dolenjskega lista smo v Kroniki nesreč poročali, da je 13. aprila zvečer Novomeščanka Slavka Jeriček doživela karambol, ko je v njen avto zapeljal s stranske ceste kolesar. Ker sta v Novem mestu dve ženski z istim imenom, objavljamo na željo neudeležene v nesreči, da je imela nezgodo Slavka Jeriček iz Dilančeve ulice.

Ko pride miličnik, plača

Nevenka Ipavec je pripravnica pri sodniku za prekrške v Crnomlju, vendar opravlja vse pose same. Občina jo je stipendirala na pravni fakulteti. Tik pred diplomom je morala v službo, ker niso mogli nikjer dobiti pravniške. Tovarišica Nevenka je torej naravnost iz predavalnice zaplavala v službo. Odgovorno, naporno delo ima.

„Oprava imate s pretepači, razgrajči, tatovi, kršilci prometnih predpisov. Imate kot ženska glede tega kakšne težave?“ „Priznam, da sem se spočetka tega bala, vendar brez vzroka. Dolej nisem imela nobenih težav.“

„Koliko zadev rešite na leto ali na mesec?“ „Kot sva izračunali z administratorko Bernardo Ivanovič, ki že vrsto let opravlja ta posel in je izkušena, mi precej pomaga in tudi svetuje, imamo na leto okrog 800 zadev in oprava z več kot 1000 kršitelji raznih predpisov. Na teden pa zlasti približno 30 strank.“

„S kakšne vrste prekrški imate največ opraviti?“ „Na prvem mestu so prometni, med temi pa prednjačijo vožnje brez izpita, nezgode zaradi prehitre vožnje in nepravilno srečavanje vozil na cesti. Tudi vinjenih voznikov je precej.“

„Hazarderstvo in prostitucija sodita tudi med prekrške. Imate take primere?“ „Igre za denar se zdaj ne pojavljajo več v takem obsegu kot včasih. „Cifrajo“ še samo Cigani iz Coklavce, drugih primerov je zelo malo. Odkar delam tu, pre-

krškov s področja prostitucije se ni bilo.“

„Kakšna je bila največja kazen, ki ste jo letos naložili?“ „Za davčni prekršek je moral nekdo po odločbi plačati 1.500 din kazni. Te stvari kaznujemo zadnje čase ostreje, v skladu s politiko in ostrejšimi zagroženimi kaznimi. Razen tega smo že letos najmanj 10 vinjenim voznikom odvzeli voziško dovoljenje.“

Pa naložene kazni tudi vsi plačajo?

„Glede tega so večkrat težave, zlasti s povratniki. Ti nalašč nagajajo. Postopek je tak: mi izdamo odločbo o kazni; če storilec ne plača, se kazni spremeni v zapor. Včasih obsojeni ne pride in šele ko pride ponj miličnik,

da bi ga nasilno privedel na prestajanje zaporne kazni, plača. S tem imamo nepotrebno delo mi in miličniki.“ R. BAČER

KRONIKA NESREČ

MIRNA: MOPEDISTA TRČILA - Jože Florjančič z Vrha nad Mokronogom je 20. aprila zvečer vozil moped čez Mirno. Ko je prehitel skupino pešcev, je naproti pripeljal mopedist Jože Brcar z Vrha nad Sentrupertom. Mopedista sta trčila in padla, pri tem pa se je Florjančič hudo poškodoval in so ga odpeljali v bolnišnico. Škode je za 1.600 din.

VAHTA: TOVORNJAK V SKALO - 21. aprila zjutraj je Rade Bordin iz Zablja vozil tovornjak s prikolico čez Gorjance proti Metliki. Pri Vahti mu je iz nasprotne smeri pripeljal naproti tovornjak, ki ga je vozil Anton Pezdirc iz Čerkvišča. Me srečanjem je Pezdirc zapeljal na neutrnjeno bankino, od tam pa je tovornjak zdrknil v kanal in trčil v skalo. Škode je za 5.000 din.

NOVO MESTO: POVOZIL PSA - 21. aprila zvečer je Martin Kaplar z Uršnih sel vozil osebni avto proti Novemu mestu. Na Smihelski cesti je pod avto pritekel pes. Škode pa je za 300 din.

METLIKA: AVTOMOBILA TRČILA - 22. aprila Jože Slobodnik iz Vidošič z avtom zavijal proti Partizanskemu trgu, ko je naproti pripeljal z avtom Crnomaljščan Stanko Romšek. Avtomobila sta trčila in imata za 4.000 din škode.

STARI TRG: OTROK POD AVTO - Miroslav Gorenc iz Mokronoga je 22. aprila dopoldne vozil avto proti Trebnjemu. V Starem trgu pa mu je nenadoma pred vozilo pritekel 3-letni Marko Drenik. Voznik je dečka zbil na tla, kjer je obležal v nezavesti. Gorenc je otroka takoj pobral in ga odpeljal v novomeško bolnišnico, kjer je ostal na zdravljenju. Gmotna škoda ni velika.

ZUŽEMBERK: ZANESLO GA JE - Ljubljčan Meho Kočan je 22. aprila dopoldne vozil avto z Dvora proti Zužemberku, v ostrem ovinku pa je vozilo zaneslo in je trčilo v osebni avto, ki ga je naproti pripeljal Janez Kužnik iz Stranske vasi. Škode je za 5.000 din.

ROSALNICE: TRČIL V DROG - 16. aprila ob 21.30 je Peter Stegne s Hrasta, sicer na začasnem delu v Nemčiji, s svojim avtom vozil

iz Metlike proti Rosalnicam. Pri železniškem prelazu ga je na ovinku zaneslo. Zapeljal je čez tir in trčil v drog zapornic. Zdomec ima za 3.000 din škode.

METLIKA: PEŠCA JE PODRLA - 17. aprila zjutraj je Marija Šuklje iz Bereče vasi vozila po Cesti bratstva in enotnosti v Metliki in zavijala proti bencinski črpalki. Ker je na sredi ceste stal 60-letni Josip Ofak iz Pravatine, ga je avto zadel. Pešca so odpeljali v bolnišnico, medtem ko gmotne škode ni.

SUHOR: NI MOGEL USTAVITI - Stane Kleviš iz Novoga mesta je 17. aprila popoldne s tovornjakom vozil po klancu navzdol proti Suhorju. Ob robu ceste je avto ustavil, še prej pa je za znakom nakazal postaneček. Ker pa je imel za njim vozeč Ivan Ivkovič iz Novoga mesta na svojem avtu slabe zavore, ni mogel pravočasno ustaviti in je trčil v tovornjak. Ivkovič se je laže rnil, škode pa je za 6.000 din.

STRANSKA VAS: MOPEDIST V AVTO - 19. aprila zjutraj je Alojz Švajger s Pristave vozil z avtom proti Metliki, pri odcepu za Stransko vas pa je dohitel mopedista in ga začel prehitovati. Ko sta bili vozili vstric, je mopedist zavil na sredo ceste, tako da se trčenju ni dalo izogniti. Hudo poškodovanega mopedista so odpeljali v bolnišnico, škode pa je za 2.000 din.

Življenje za krajšo pot

Pri prehodu pešcev čez hudo prometno cesto prvega reda od Ljubljane do Zagreba se je zgodilo že več hudih nesreč, toda ljudi to še ni spametovalo. Tudi 74-letna Marija Zoran iz Pahe pri Otočcu je 19. aprila nekaj po bližnji čez „avto“ cesto pri Otočcu, pri tem pa jo je podrl avto, ki je pripeljal z zagrebške smeri. Neznani voznik je pobegnil, Zoranova pa je mrtva obležala na cesti. Tragični dogodek pri Otočcu skriva dva huda prestopka: ni prav, da je Zoranova peš šla čez cesto, vse obsojda pa je vreden tudi pobegli voznik. Za njim poizvedujejo.

Kot smo naknadno izvedeli, so na oblačilih pokojne Zoranove našli drobce laka modre barve. Kaže, da je bil avto, ki jo je zadel, manjši tovornjak ali večji osebni avtomobil. Kdor bi kaj vedel o tej nesreči, naj sporoči najbližji postaji milice. R. B.

ZA KONEC NOŽ

V Gorenji vasi pri Mokronogu se je 21. aprila sejmarski preprij tragično končal. Franc Lokar, vaščan, in Jože Šepić s Stana pri Mirni sta bila na sejmju v Mokronogu, se opila in sprla. Preprij sta potem nadaljevala še na Lokarjevem domu, kamor sta šele zvečer prišla.

Beseda je dala besedo, v preprij je posegel še mlajši Lokarjev brat Stane, tedaj pa je Šepić potegnil nož in zabodel Staneta Lokarja v trebuh. Ranjeni je nož iztrgal in Šepić z njim obrazil po glavi in telesu. Oba so morali odpeljati v novomeško bolnišnico, kjer sta ostala na zdravljenju.

Zdaj jima je najbrž žal, toda prepozno! Spet eden značilnih primerov obračunavanja, pri katerem je v ozadju alkohol.

TRČILA NA MOSTU

23. aprila okrog pol dne je dr. Igor Tomič iz Crnomlja z avtom vozil iz Loke preko mostu v mesto, pri tem pa je avto zaneslo in je trčil v betonsko zaščitno ograjo. Voznikova žena Djurdja se je v nesreči hudo poškodovala, voznik pa je bil laže ranjen. Gmotne škode je za 15.000 din.

TRČIL V VOZ

Alojz Bučar iz Vel. Cikave se je 23. aprila dopoldne hudo poškodoval, ko je z mopedom trčil v soro vprege, ki jo je iz Zablja vasi proti domu vodil Jože Bojanc iz Male Cikave. Pri trčenju si je mopedist zlomil desno nogo pod kolonom in je v bolnišnici. Tudi gmotna škoda je precejšnja, saj znaša kar 1.500 din.

Prej ali slej pride na dan

Pred novomeškim okrožnim sodiščem »čudno izposojanje« v kostanjeviški vinski kleti

Pred senatom okrožnega sodišča v Novem mestu, ki mu je predsedoval Janez Kramarič, se je znašel Srečko Likar, pred leti vodja vinske kleti v Kostanjevici. Obtožnica ga je bremenila več kaznivih dejanj s področja gospodarskega kriminala. Medtem ko je bil dveh kaznivih dejanj oproščen, ker zanje ni bilo dokazov, pa ga je sodišče spoznalo za krivega zaradi ponesrebe in 5 kaznivih dejanj ponarejanja listin.

Vinski kleti, ki je sodila k podjetju AGROKOMBINAT Krško, je namreč avgusta 1969 vzel zase 10.198 din na ta način, da je sestavil lažna potrdila o odkupu vina od izmišljenih prodajalcev. To mu je omogočilo pri blagajni dvigniti denar, ki pa ga je sam porabil. To sta bila dva primera, v ostalih treh primerih pa je sestavil lažna odkupna potrdila, navedel lažne kupce, koli-

čine in vrste vina. Razen tega je napisal še lažno dobavnico ob prodaji, da je prikrikl primanjkljaj 2182 litrov vina.

Obtoženeec je sicer to delno priznal, svoja dejanja pa opravičeval z izgovorom, da je denar potreboval pri nakupu stanovanja in da si je hotel vsoto le izposoditi, kasneje pa vrniti. Sodišče mu ni verjelo, ker je bil nasilno prikričta teh zneskov precej zapleten, razen tega pa je denar vrnil šele tedaj, ko je bil že uveden postopek.

Senat ga je spoznal za krivega in mu prisodil 2 leti strogega zapora. Pri odmeri kazni je sodišče upoštevalo delno priznanje, da je storjeno škodo povrnil in časovno odmaknjenost, kajti zadeva je stara nekaj let. Obtežilo pa je dejstvo, da je oškodoval družbeno premoženje.

Brez moči proti neredu?

Stane Šobar: »Inšpektorji bi morali večkrat priti v Stražo in Vavto vas. Ljudje ne spoštujejo opozoril glede odlaganja smeti!«

„Govoril sem s predsednikom mladinskega aktiva, da bi mladi pred praznikom dela v skupinah pomagali čistiti oba kraja, Stražo in Vavto vas, še posebej pa nabrežje Krke,“ je odgovarjal Stane Šobar, prvi mož za organizacijo del v straški krajevni skupnosti, na vprašanje Jožeta Gosence, direktorja novomeškega komunalnega podjetja.

„Imamo nekaj mest, ki nam ne delajo časti,“ je nadaljeval. „Ob Krki pri stranskem transformatorju in na drugi strani pri mlinu se kupi smeti povečujejo, čeprav smo z napisi prepovedali odlaganje. Opozorila malo zaležejo: tja, kjer so table, ljudje res ne odlagajo več, zato pa zrastejo kupi odpadkov nekaj metrov stran. Nekaj osumljenih, da kršijo red, smo opozorili – to pa je tudi vse, kar moremo. Krajevna skupnost ni tista, ki bi lahko stopila kršiteljem na prste.“

„Tu je vendar tudi odlok o zaščiti Krke z ostrimi ukrepi...“

„Res je, upamo, da bodo kazni – zdaj so menda zveščane – le pognale strah v pete tistim, ki hočejo napraviti iz Straže in Vavte vasi en sam smetnjak.“

„Kaj pa odlaganje smeti drugod, npr. metanje papirjev po cesti?“

„Ni mogoče nadzorovati ljudi! Po naših cestah gre vsak dan nad 400 otrok in več kot 2.000 zaposlenih; če vsak odvrže samo kosček – se kraj utopi v smeteh. Lahko organiziramo le očistevalne akcije, kakršno sem že prej omenil.“

„Niste še odgovorili na vprašanje Jožeta Gosence.“

„To, kar se tiče smetišča, je pa tako: delno urejeno je v Vavti vasi, je pa hudo premajhno. Kmalu bo polno. Kam in kako poslej, ne vem. Nove lokacije še nimamo. Trenutno še dogovarjamo s komunalnim podjetjem, da bi pri nas odvažalo smeti, kajpak po primerni ceni. Seveda bodo morali v to privoliti tudi volilci obeh krajev. Več o tem bi lahko povedal, ko bodo ljudje rekli svoje.“

„Kako sicer skrbi krajevna skupnost za komunalno urejenost krajev?“

„Navedel bi rad še nekaj primerov oziroma problemov, ki se jih ne moremo znebiti. Proti kurnicam in štalicam ter nekaterim podjetjem, ki jih lahko „občudujemo“ turisti s ceste in prek Krke, smo brez moči. Poklicali smo sanitarno inšpekcijo, ukrepov pa ni čutili, ker tiste reči, ki kvarijo podobo kraja, še niso odstranjene. Tudi gnojnice med straškimi bloki še vedno odisavljajo stanovalce.“

„Kaj bi morali storiti?“

„Inšpektorji bi morali večkrat obiskati našo dolino. Ne bo jim zmanjkalo dela.“

Stane Šobar je menil, da bi bilo dobro videti, kako sindikat skrbi za delavce. Svoje vprašanje je takole oblikoval: „Slišal sem nekaj, da hodi pravnik na občinski sindikalni svet in da se tam dobi pravna pomoč, pa me zanima, kako to teče.“

I. ZORAN

Osnutek družbenega dogovora o kadrovske politiki v novomeški občini bo v javni razpravi do 10. maja — Velike obveznosti podpisnikov

Od prejšnjega četrtka je v javni razpravi osnutek družbenega dogovora o kadrovske politiki v novomeški občini. Ta dokument za „uglaševanje“ zainteresiranih na tem občutljivem in izredno pomembnem področju naj bi podpisali: ObS, ObSS, vse organizacije združenega dela, TIS, kulturna skupnost, skupnost zdravstvenega zavarovanja, občinske konference ZK, SZDL in ZMS, Zavod za zaposlovanje in Klub novomeških študentov. Občinska skupščina je objavila, da bo javna razprava do 10. maja.

Izhodišče dogovora je resolucija o osnovah kadrovske politike v Sloveniji, njena načela pa bodo morali podpisniki upoštevati pri oblikovanju in usmeritvi kadrovske politike v organizacijah združenega dela.

V osnutku so najprej obdelane obveznosti podpisnikov (npr.: organizacija kadrovskih služb, skrb za štipendiranje, strokovno izpopolnjevanje), pri čemer bo potrebno še dodati, kako bodo organizacije in skupnosti združenega dela zagotavljale denarne vire za izobraževanje. (Predlog je: vsaj 1 odst. od sredstev za bruto OD.)

Posebna določba nakazuje, naj bi organizacije združenega dela sprejele srednjeročne načrte kadrovske politike v letu dni od dneva, ko bo začel veljati družbeni dogovor. Predlagajo, naj bi na vsakih 100 zaposlenih zaposlili v kadrovskih službah vsaj po enega strokovnega delavca.

Družbeni dogovor bo nalagal podpisnikom, da bodo odpravili razlike med dejansko in po sistematizaciji delovnih mest zahtevano kadrovske sestavo. Pomembno določilo bo imel dogovor glede vodilnih in vodstvenih delavcev. Te funkcije naj bi po potrebi opravljali le ljudje z ustrezno strokovno izobrazbo in moralno-političnimi kvaliteta.

Nelojalno konkurenco bodo pregledali: delavcem bodo organizacije združenega dela prepovedale, da bodo sami odločali, kje se bodo zaposlili.

V javni razpravi bodo besedilo družbenega dogovora dopolnili in po potrebi spremenili. Ze prejšnji četrtak so na seji občinske skupščine opozorili, da bi morali mesto v tem dogovoru dobiti tudi delovni invalidi in pripravniki. Pomanjkljivo pa je, da ni določb glede organizacij, ki dogovora ne bi podpisale.

MOST NI VAREN

Most čez Krko v Mršči vasi je potrebno temeljito popraviti, ker ni več varen za promet. Na to so med drugim opozorili na nedavnem zboru volilcev v Sentičarju.

POHOD „27. APRIL“

Domicilne mladinske brigade iz Novega mesta bodo priredile v počastitev dneva OF večdnevni pohod. Sešle se bodo pri Miklavžu na Gorjancih, kjer bo zaključna prireditev s partizanskim mitingom.

Osnutek dogovora so že dobili v javno razpravo člani občinske konference SZDL, sindikalne organizacije, osnovne organizacije ZK, aktivni ZK, aktivni ZM in delovne skupnosti.

ŠTUDENTJE BRUCOM

Predstavniki kluba novomeških študentov so pred kratkim obiskali letošnje maturante novomeške gimnazije in jih seznanili z značilnostmi študentskega življenja in študija.

MIRNA PEČ SPET PRED REFERENDUMOM

Složni - kot do zdaj?

Franc Udovč: »Brez pomoči ljudi ne bomo napredovali. Občinska dotacija je stanjšana«

Se nekaj dni in v mirnopski krajevni skupnosti se bo izteklo plačevanje štiriletnega samopriskpevka, ki so ga ljudje plačevali za komunalno dejavnost in druge potrebe. Pred tem so imeli samopriskpevek za opremo nove šole. Zdaj je pred vrati referendum, na katerem se bo odločilo, ali je pripravljeno samopriskpevek plačevati še štiri leta.

Franc Udovč: „Nadaljujemo tradicijo samopriskpevkov“

Predsednik krajevne skupnosti Franc Udovč pravi: „Na seji sveta

smo dokončno ugotovili, da brez novega samopriskpevka ne bi mogli naprej, saj občinski proračun ob mnogih težavah ne more pokriti potreb, ki jih imamo v krajevni skupnosti. Brez deleža ljudi bi le po polževo napredovali, če ne bi šli celo nekaj korakov nazaj. Tega pa si najbrž nihče ne želi.“

Potrebe, ki jih ima mirnopska krajevna skupnost na komunalnem področju, so velike. Med drugim mora vzdrževati 34 km poti, Mirna peč in Globodol sta še brez vodovoda, sedanje vodovode je potrebno vzdrževati in obnavljati, ne nazadnje pa bi Mirnopsčani radi asfalt, vsaj skoz naselje.

Na referendumu 6. maja bodo naši prebivalci spet polnili glasovalne skrinjice. Samopriskpevek, ki ga predlagamo, bi plačevali po enakih stopnjah kot do zdaj: za nadaljnje vzdrževanje poti, obnovo oziroma razširitev nekaterih poti ter za vodovode. Računam, da bomo spet vsi složni,“ meni predsednik mirnopske krajevne skupnosti.

Kurirčkovo pošto so lepo sprejeli v vseh večjih krajih novomeške občine. V Mirni peči, od koder je tale posnetek, so ji pripravili kulturni spored. Hkrati so podelili bralne značke, priznanja za uspehe v veseli šoli in disciplini v razredu. (Foto: I. Zoran)

STOPIČE:

ZK oživela

Angelca Dragan: »Prvič večji sprejem«

V osnovni organizaciji ZK v Stopičah so imeli nedavno majhno slovesnost: v ZK so sprejeli štiri nove člane, vse iz vrst šolskega kolektiva.

„Po desetih letih je bil to prvi večji sprejem v članstvo ZK pri nas,“ pravi učiteljica Angelca Dragan, namestnica sekretarja osnovne organizacije. „Vstopili so iz prepričanja in ne morebiti iz bojazni pred idejnim vetrom, ki je začel pihati po šolah.“

Od jeseni se stopiški komunisti spet redneje sestajajo. Akcijskega načrta še nimajo, vendar vedo, kje bodo poprijeli: v krajevni skupnosti in pri mladini. Tu najprej, žuli pa jih še kup problemov.

„Mislim, da bomo morali kandidate za nove člane poiskati zlasti med mladino,“ meni namestnica stopiškega sekretarja.

SPET NA MEHOVO

Mladinci bodo spet urejali razvaline mehovskega gradu. Občinska konferenca ZMS in mladinski klub iz Novega mesta sta predvidela delovno akcijo od 28. do 30. aprila.

STRAŽA: NIČ VEČ OD VRAT DO VRAT

Sklad za vzdrževanje družbeno-političnih organizacij in društev so ustanovili pred kratkim v Straži. Za četnih 15.000 din je dala krajevna skupnost, pričakujejo pa še prispevke delovnih organizacij.

ZA NAŠA PRAZNIKA GRE!

27. april in 1. maj moramo praznovati dostojno ter z nacionalno in razredno zavestjo. Sindikati in KO SZDL naj pripravijo priložnostna slavlja in srečanje delovnih ljudi, poleg tega pa poskrbijo za okrasitev poslovnih in stanovanjskih prostorov. Potrudimo se, da bodo naši domovi okrašeni in izobešene zastave. Opravila, ki lahko počakajo, odložimo za kasneje. Dan OF in praznik dela naj bosta resnično naša praznika.

Novomeška kronika

PREDLOG IN POL — Graditeje stanovanjskih hiš, ki so prejeli kreditne, gradnjo pa zavlačujejo, ker stanujejo v udobnih družbenih stanovanjih, bi morali obdavčiti. Tako predlagajo volilci v Kandiji.

OGLED RAZSTAVE UČIL — Prejšnjo sredo so si razstavo učil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani ogledali tudi člani novomeškega Avto-moto društva.

TRDINOVA ULICA BO ZAPRTA — Po zazidalnem načrtu, ki ga je občinska skupščina sprejela prejšnji četrtak, bodo Trdinovo ulico do križišča s Kristanovo zaprli za promet. Del ulice bodo zazidali, na delu pa uredili parkirišča.

SNEG USTAVIL VTIČKARJE — Sneg, ki je prejšnji petek padel med dežjem, je vrtičkarjem preprečil, da bi nadaljevali urejanje grede. Marsikomu so pošla drva, zato so jih kupci spet iskali.

MANJŠI VRVEŽ NA TRZNICI — Slabo vreme v petek je zadržalo doma branjevke in gospodinje, ki kupujejo na trznici, zato tokrat ni bilo gneče. Cene so se držale, le pri solati so jih prodajalci nekoliko spustili. Jajčka, ki so pošla v dopoldanskih urah, so bila po dinar do 1,10 din.

SPET BREZ POGREBOV — Prejšnji teden pogrebna služba spet

— Ena gospa je rekla, da na pogrebni službi lepo prosijo ljudi, naj umirajo, sicer bodo prišli na boben. Ze dva tedna niso imeli nobenega pogreba...

Zakaj nad sekretarje?

Tam, kjer org. ZK postajajo samostojen politični dejavnik in so naravnane v boj z napakami, prihaja do hrupa in spopadov — Marsikje so se tudi organizacije ZK lotile nalog le formalno in površno

V KS in v delovnih organizacijah, kjer partija še nikoli ali pa že leta ni delovala, so delavci zdaj začutili njen vpliv in ga pozdravljajo. So pa tudi poizkusili njeno dejavnost onemogočiti in ustvariti notranje spopade v ZK.

Po drugi konferenci ZK Novo mesto je komite začel odločno uredničevati razredno in socialno usmerjenost ZK. Najprej so se napadi prizadetih usmerili na komite. Tisti, ki jim takšna naravnost ni bila všeč, so hodili v Ljubljano in tožili: Komite je skregan z vsemi v občini! Komite je preveč goreč! Komite bi rad zamenjal vso gospodarsko in upravno vodstvo, ki je dosegel takšne uspehe! Ustavite mlade zaletavce! — Tako in podobno so tožili in poizkušali seveda zaman.

Zdaj so napadi usmerjeni na sekretarje in na vodstva organizacij ZK, seveda predvsem tam, kjer so ta

dejavna; tam, kjer komunisti odločno kažejo na napake in na tiste, ki napake delajo; tam, kjer komunisti vztrajajo, da je treba pred delavskim razredom dati račun. Z obrekovanji poizkušajo prizadeti vzeti sekretarjem in vodstvom organizacij ZK ugled, poslušujejo se tudi anonimni itd. To pomeni, da je politična dejavnost v organizacijah ZK močno zazivela in da te postajajo samostojni politični dejavniki. Po drugi strani pa napadi nanje pomenijo, da je zraslost vodstvenih in političnih dejavnikov slaba in načeta.

Stanje je od KS do KS in do delovne organizacije do delovne organizacije zelo različno. Ponekod še ne moremo govoriti o sproščnem političnem vzdušju, v katerem bi organizacija ZK brez oklevanja in strahu lahko načevala vsa pomembna vprašanja. Drugod spet pa vodstva vztrajajo pri tem, da se o vseh pomembnih zadevah najprej odkrito pogovorijo s komunisti.

Stanje seveda ni tako črno belo, kot smo ga pravkar opisali. V organizacijah ZK se lahko o zadevah, ki so pomembne, pogovarjajo tudi zelo formalno in površno. Najbolj in najraje se zatika v kadrovske politiki: vse organizacije ZK so prejtele nalogo opraviti moralno-politično oceno vodstvenih in vodilnih kadrov. Naloga je za zadaj opravljena manj kot na pol. Idejna izhodišča so bila jasna: vemo, kakšni naj bodo vodstveni in vodilni delavci. Poli-

tična enotnost med ZK in med prizadetimi vodstvenimi in vodilnimi sestavi, ki bi morali biti podvrženi oceni, pa se je tu najbolj skrhalo. V večini organizacij ZK so opravili to nalogo le površno in premalo poglobljeno. In vendar ni nihče žugal, da bo kdo iz vodstev v delovnih organizacijah zamenjan ali odpuščen, če bo dobil slabo moralno-politično oceno. To bitko bo morala ZK še dokončati, prav gotovo pa bo v njej vztrajala do konca.

M. J.

5. MAJA PRIDE ŠTAFETA

Zvezna štafeta mladosti bo prišla v Novo mesto 5. maja. Ob 14. uri jo bodo sprejeli pred Domom kulture na Prešernovem trgu. Na slavnosti bo šolska mladina, mladinci iz delovnih organizacij in delegacije vseh aktivov.

JAVNO O CESTAH

Do 15. maja bodo v krajevni skupnosti v novomeški občini razpravljali o osnutku odloka o določitvi lokalnih in nekategoriziranih javnih cest. Gre za okoli 326 km cest, ki jih je treba razvrstiti med lokalne ceste od I. do IV. reda.

Povej mi, skom se (ne) družiš, in povedal ti bom, kdo si

Pri integracijah se najbolj zatika v občini

Integracije delovnih kolektivov znotraj občine so zares trd oreh in program, ki ga je zanje sprejel občinski komitej decembra lani, doživlja precej zapletov. O njegovem uresničevanju je te dni spregovoril tudi svet za gospodarstvo. V razpravi so člani nekajkrat ponovili misel, da se zatikajo stvari pri ljudeh, se razume, da pri najodgovornejših in najvplivnejših.

Tako se še vedno ni nič premaknilo pri Dekorlesu, kjer se nikakor ne morejo odločiti za združitev s Tovarno pohištva, ki so jo že enkrat zavrnili. „Vrata tovarne so še vedno odprta, toda od Dekorlesa ni odgovora,“ je pojasnil inž. Lipej, ki je prepričan, da nasprotujejo temu posamezniki. Pri Dekorlesu ne bodo smeli dolgo oklevati, kajti poslovnanje vzbuja prejet zaskrbljenost kot upanje.

Največ komentarjev je povzročila razprava o predlogu za povezavo Mokrice s Čateškimi Toplicami ob sodelovanju novomeške Krke in

Emone iz Ljubljane. Program ni bil uresničen, tudi sklep komiteja, da bi

DARUJTE KRI!

Naj poziv sindikata, Rdečega križa, Socialistične zveze in Zveze mladine ne bo zaman! Po prvomajskih praznikih bo prišla v Brežice ekipa transfuzijskega zavoda iz Ljubljane. 3. 4. in 5. maja vas pričakuje v zdravstvenem domu v Brežicah. Pridite in darujte kri, dokler ste zdravi!

SPREJEM STAFETE

V soboto, 5. maja, bo prispela v Brežice štafeta mladosti. Zveza mladine ji pripravila slovesen sprejem. Te dni je Zveza mladine razpisala tudi nagradni natečaj za najboljši sestavek o dnevu mladosti. Nanj se bodo odzvali šolarji po vsej občini. Najboljših šest sestavkov bodo nagradili. Piscem bodo razdelili nagrade 25. maja. Rok za oddajo je 20. maj.

SPET OD ZAČETKA

Delavski svet Kmetijske zadruge Bizeljske se je minuli teden odločil za ponovno razpravo o zaključkih skupne komisije za ustanovitev ene temeljne organizacije združenega dela z obratom Slovenija vina v Brežicah. Menil je, da stvari še niso zrele za opredelitev.

D. V.

se Mokrice ponovno dogovarjale z Agrario, če se prvi predlog ne bo uresničil, še ni našel odziva.

S tovarno zdravil ni prišlo do povezave, ker je ta vztrajala pri napepljavi termalne vode v Mokrice. Za sedaj se namreč ne ve natančno, kolikšne so njene zaloge pod zemljo, saj je direktor Čateških Toplic omenil, da že zdaj poznajo kritične mesece. To se dogaja pozimi. Razen tega imata Agraria in Zdravilišče še vsak svoj razvojni program. Ivan Živič je pri tem omenil, da morajo biti programi v desetih letih uresničeni, Vinko Jurkas pa je dejal, da ima samo skupščina pravico razpolagati s termalno vodo in je tretjemu ponudniku ne bo odrekla, če bo ugotovljeno, da je dovolj. J. T.

PET RAZSTAV OBENEM

Tradicionalni prireditvi „Cvetje in pesem“ se bodo letos pridružili tudi lovci in ribiči, gostinci, foto-kino klub in šolarji. Hortikulturno društvo jih je povabilo k sodelovanju in objavili so, da bodo razstavo cvetja popestrili še z lovsko in ribiško, kulinarčno, fotografsko razstavo in razstavo izdelkov šolske mladine. Prireditve „Cvetje in pesem“ bo trajala od 25. do 27. maja.

V. P.

NA POHODE

Te dni je združenje rezervnih vojaških starešin prirejalo orientacijsko-taktične pohode, ki sodijo v delovni program za letos. Rezervni oficirji se udeležujejo pohodov in tekmovalj v streljanju po skupinah.

»Čudovito občinstvo«

Spodbuda igralcem

Amaterski oder iz Brežic je letos znova oživel. Vlado Podgoršek je imel srečno roko, ko je izbral igralce za Marinčevo komedijo „Srečka“. Nekateri so bili prvič na odru, pa so zaigrali kot dolgoletni znanci gledaliških desk. Dva meseca so se ob večerih srečevali na vajah. Časa res niso imeli na pretek.

„Bilo je naporno. Na vaje smo prihajali utrujeni, to pa ni več razvedrilo,“ je povedal Tone Jesenko, nosilec glavne moške vloge.

„Kaj pa menite o brežiškem občinstvu?“
„Da je čudovito. Njegova odzivnost igralca na odru podžge. Človek potem čisto drugače zaigra.“

Jano Videničevo, nosilko osrednje ženske vloge, je prav tako poiskal režiser. Tudi ona je podobno doživljala stik z gledalci, kot je omenil že njen soigralec Jesenko.

„Topel sprejem občinstva me je navdušil. Prepričana sem, da v Brežicah ni težko zagotoviti obi-

JANA VIDENIČ

ska in da dvorana tudi v prihodnje ne bo prazna, če bo le kaj na sporedu. Amaterski oder ima prihodnost, treba je le vztrajati in privabljati nove člane. Prigledni jih bo dober zgled in pa sodelovanje z mladinsko organizacijo.“

J. T.

TONE JESENKO

V marketu Preskrbe v Krškem (levi breg) opažajo zastoj pri prodaji igračk in čokolade. Tudi namiznih prtov in drugih daril, ki so jih sicer ob tem času na veliko kupovali zdomci, zelo malo prodajo. Edino kavi se ljudje zaenkrat kljub podražitvi niso odpovedali. (Foto: J. Teppey)

NAD 70 ODREDOV TEKMUJE ZA PLAKETO MATIJE GUBCA

Pohodi pionirjev v zgodovino

Po poteh kmečkih upornikov bo krenilo nad 4.500 pionirjev iz vse Slovenije — Napovedane razstave, pevske revije in kviz tekmovanja

Proslavljanje 400-letnice Gubčevega punta je med pionirji zavzelo velike razsežnosti. Seme, ki ga je zasejala Zveza prijateljev mladine v Krškem, je vzklilo tisočkratno. Razpis tekmovanja za plaketo Matije Gubca je dobil izreden odziv. Že zdaj je prijavljenih 76 pionirskih odredov iz vse Slovenije.

Z likovnim ustvarjanjem se vključuje v obujanje spomina na puntarske dni 62 krožkov s 1784 pionirji, z literarnimi zapisi pa prav tako 62 krožkov s 1682 člani. Sodelovanje je napovedalo tudi 44 fotoklubov in 73 pevskih zborov s 3740 pevci. Na

koncertih bodo predstavili borbene pesmi iz sedanje in preteklo dobe. Na pohod po poteh Matije Gubca bo krenilo 4532 pionirjev iz raznih krajev Slovenije.

Samostojne kulturne prireditve bo pripravilo 57 odredov. Sestnajst krožkov bo oblikovalo dela iz gline in drugega materiala. 1641 mladih zgodovinarjev in geografov pa se bo pripravilo na kviz tekmovanja o kmečkih uporih na Slovenskem. Dvanajst filatelističnih krožkov bo prirejalo razstave znamk, na katerih

je upodobljeno uporniško gibanje.

V Posavju bo teh prireditev še veliko. Naj samo ponovim, da so Kostanjevici tretji pionirski gradbeni biale, v Sevnici pa razstava njihovih del v tamkajšnji otroški galeriji. V Krškem pripravljajo kvizni razstavo, v Brežicah pa kvizni razstavo, v hrvaško-slovenskem kmečkem uporu. Po občinskih revije otroških pevskih zborov, dipevci pa so sklenili sodelovanje množičnem nastupu pevskih zborov slovenskih in hrvaških pionirjev. Stubi.

Zavzetosti prijateljev mladine pohvala za to, da bo mladi svetilci puntarski obletnici posvetili pozornost in pobilže spoznavali kraje, koder so hodili kmečki niki-pred štirimi stoletji.

ROK JE ŠEST MESECEV

Tudi pri zavarovalnici Sava bodo ustanovljali temeljne organizacije združenega dela. Ustavna dopolnila bodo prenesli v prakso in ustanovili zbor zavarovalnice. Dokler to ne bo izpeljano, bo vodil delo izvršni odbor. Ta šteje 31 članov in 31 namestnikov. Za območje krške enote sta bila v izvršni odbor izvoljena Franc Juvanc iz Agrokombinata in Marija Komočar iz Celuloze. Ko bodo pripravljene vsi dokumenti za uveljavitev ustavnih sprememb, se bo začela javna razprava. Na zboru zavarovalnice so minuli teden sklenili, da je rok za ustanovitev TOZD šest mesecev.

V. P.

KUHINJE V PODJETJIH

Kolektiv Celuloze ima trenutno eno najboljših okrepčevalnic za delavce. V njej potrebuje zaposlenim z malicami, v prihodnje pa se delavci nadejajo tudi kosila. Tudi druge delovne organizacije gledajo na to, da dobijo delavci poceni topel obrok kar v podjetju. Za tiste delovne organizacije, ki nimajo lastnih kuhinj, je na voljo obrat družbene prehrane v občinskem središču; malico in kosila zagotavlja delavcem po ugodnejših cenah kot drugi gostinski obrati v Krškem.

NI PROSTORA NA SONCU

Vsako leto prihajajo iz kolektivov nove pobude za vključitev v občinsko počitniško skupnost Materada — Poreč. Željam po razširitvi tega počitniškega središča občanov krške občine ne morejo ugoditi. Urbanistični načrt občine Poreč ne dopušča širjenja. Sindikat si zdaj prizadeva, da bi uredili za zaposlene več rekreacijskih središč. Možnosti zanje so ob Krki in na Bohorju.

ŠOLANJE PLAČA PODJETJE

V Krškem je že nekajletni običaj, da delovne organizacije same poskrbe za nadomestilo izgube delovnega časa, kadar pošljejo v politično šolo mlade proizvajalce. Letos so prispevala za stroške šolanja po 300 din na slušatelja. Iz tega denarja so dobili slušatelji tudi prispevek za polovico malice, kolikor jim tudi sicer odobrijo v podjetju. V dveh skupinah je končalo šolo 62 mladih ljudi. Nad vse ugodno so ocenili tak način izobraževanja, neke vrste politično abecedo za vsakogar, ki se kot delavec in samoupravljavec vključuje v kolektiv.

Odrinjeni

Ni žarišča brez ljudi

Mali kraji najprej občutijo pomanjkanje glasbenih učiteljev, zato tudi Krško ni izjema. V glasbeni šoli poskušajo pri učencih vzbuditi zanimanje za ta poklic, toda starši jim branijo. Čustijo, da otrokom ne zagotavljajo resnične socialne varnosti in pripravi so, da je ta poklic manjvreden.

Na drugi strani pa nekateri učenci, ki bi se radi posvetili glasbi, nimajo možnosti za študij. Potrebovali bi denar, študijsko, da bi se lahko prebili skozi študijska leta. Morda se jim bo kaj odprlo z ustanovitvijo občinskega stipendijskega sklada.

Glasbena šola je žarišče glasbene vzgoje in kulture v občini. Zatorej je ne bi smeli zanemariti in njej sami prepustiti vse stvari za kadre. Ta šola opravlja ogromno delo tiho in brez reklame. Letos jo na primer obiskuje 133 učencev. Ima podružnico na Senovem, ki šteje 33 učencev. Tako imajo tudi nekateri najbolj oddaljeni otroci možnost za učenje harmonike, klavirja in violine. Največ učencev ima klavirski oddelček (63), harmonikarjev je 41, v oddelku za violino jih je 16, v pripravljalnem oddelku pa 12.

Ob boljši zasedbi bi šola lahko dejavnost razširila in odprla oddelke za pihala in trobila ter druge glasbene področja. Že zdaj pa kaže potreba po njih, zlasti po igranju v orkestrih.

J. T.

V kleti Slovenija vina v grajskih kaščah obrata Brežice. V isti zgradbi sta tudi vinska polnilnica in skladišče. Oboje je zelo utesnjeno, zato bo Slovenija vino letos začelo graditi novo polnilnico in predelovalno klet. (Foto: Jožica Teppey)

NOVO V BREŽICAH

DO KDAJ SE PARKIRIŠČE? Maja bo gradbeno podjetje Zasavje iz Trbovelj začelo graditi trgovino Elektrotehne na Trgu dr. Ivana Ribarja v Brežicah in spremenilo parkirni prostor v gradbišče. Trgovina bo imela svoje prostore v pritličju, prvo nadstropje pa bodo gradili za trg. Najprej ga je nameravala imeti zase služba družbenega knjigovodstva, potem pa je odstopila od tega namena, ker ni našla kupca za sedanjno zgradbo.

SOLARJI ZA KUMROVEC. Letos so se šolarji lotili zbiranja starega papirja. Denar, ki ga bodo zbrali na ta način, so namenili za graditev spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu.

PRIZNANJA V MESECU MLADOSTI. Občinska konferenca Zveze mladine je te dni poslala aktivom in mladinskim specializiranim organizacijam ter društvom razpis za priznanja mentorjem in razpis za priznanja mladim družbenim delavcem. Priznanja bodo podeljevali v drugi

polovici maja. Mladinska organizacija se te dni uspešno vključuje tudi v krvodajalsko akcijo, ki bo takoj po prvomajskih praznikih v Brežicah.

REVIJA LIKOVNIH SKUPIN. Člani amaterskega likovnega kluba iz Brežic so sklenili sodelovati junija letos na reviji, ki jo v Trbovljah, Hrastniku in Zagorju organizira Združenje likovnih skupin Slovenije. Brežičani so za sodelovanje na republiški reviji izbrali 25 del.

VARSTVO PRED POŽARI. Na seji občinske skupščine, ki bo v prvi polovici maja, bodo odborniki med drugim sprejeli občinski načrt za požarno varnost. V njem bodo upoštevali tudi pripombe iz razprave po društvi in gasilskih centrih ter krajevnih skupnostih.

MLADE V ZVEZO KOMUNISTOV. V mesecu maju bodo v brežiški občini sprejemali v vrste ZK mlade člane, ki so pokazali pripravljenost za družbeno politično delo. V mesecu mladosti bodo tudi slovesni sprejemi pionirjev v Zvezo mladine.

Mladi iščejo odgovor: kje so kadri

Pohvalne ocene o delu mladinske organizacije — Kje še poprijeti?

Le enega iz vrst mladih imajo v občinski konferenci ZK, v komiteju ZK nikogar, v občinski konferenci SZDL 3, v izvršnem odboru SZDL nikogar, ravno tako nimajo predstavnikov v občinskem sindikalnem svetu, čeprav imajo v predsedstvu sindikata enega, v občinski skupščini nimajo nikogar, je našteval predsednik občinske konference ZMS Tomaž Plazar.

Na seji minuli četrtek so se prizadeto oglašali, sam vrstni red vprašani pa je, kot je ugotovil predsednik občinske skupščine Ciril Pevec, od leta 1970 sem pokazal preobrat: ni več na prvem mestu zaposlovanje, na drugem izobraževanje (osip), tretjem — prostori za delo in šole na zadnje organiziranost mladih. „Mladi so doleteli pomembnost svoje organizacije,“ je ugotovil predsednik, to pa je pohvala, ki obvezuje.

Nerazvita trebanjska občina je željna strokovnih kadrov. Člani občinske konference SZDL, občinske skupščine in temeljne izobraževalne skupnosti so na mlade naslavljali po-

zive, bolj rečeno prošnje, naj ostanejo zvesti svojemu kraju. Jože Vencelj, Lojze Rataje in drugi iz vrst mladih pa so opozarjali na premajhno možnost mladih za napredovanje na delovnem mestu. Celotno v republiško vodstvo mladinske organizacije je laže priti kot v svet občinske skupščine, je bil izrečen očitek.

POHVALA UČITELJU FRANCU REŽUNU

Franc Režun, predmetni učitelj in pomočnik ravnatelja na trebanjski osnovni šoli, je dobil pohvalo republiškega Zavoda za šolstvo za učne pripomočke razstavljene na mednarodni razstavi učil na Gospodarskem razstavišču v Ljubljani. Gre za učne pripomočke učiteljem predmeta za spoznavanje narave in družbe za 3. razred „Ali poznaš svojo občino?“ in priročnik za 7. in 8. razred pri pouku zgodovine in zemljepisa. Čeprav narejeni s skromnimi sredstvi, so učencem in učiteljem v veliko pomoč, odmev na razstavi pa kaže na zanimanje za ta dela tudi drugod.

Za mlade ni stanovanjskih posojil: to je bilo bolj izrečeno kot kritika na dosedanje stanovanjsko politiko, kjer se obeta premik šele sedaj, v ustanovitvi solidarnostnih skladov. „Zakaj zapuščajmo mladi strokovnjaki občino?“ je bilo večkrat izrečeno s strani mladih. Po skupni seji so se člani občinske konference ZMS stali na ločeni seji.

Ocenjevali so skupno razpravo in sklenili, da bodo skupno s predstavniki Kluba študentov Pavla Golie pripravili dvojne vprašalnike: enega za strokovnjake v tovarnah in ustanovah, drugega za študente. Priprani so, da bodo zbrali dosti zanimivih ugotovitev, s katerimi se bodo lahko pripravili na nadaljnjo akcijo v kadrovske politiki.

A. ŽELEZNIK

YSI ZA KUMROVEC

Med revnimi ni nikoli pomišljanja ob skupnih akcijah. Na posvetu predstavnikov delovnih organizacij v Trebnjem se so soglasno odločili za 9 milijonov starih dinarjev prispevka za gradnjo doma borcev in mladine v Kumrovcu. Člani občinske konference Zveze mladine pa so sprejeli sklep, naj bi vsak mladinec odkupil značko za 10 dinarjev, denar pa bi nakazali za spominski dom.

V Trebnjem na cesti, v Mokronogu na prepihu!

Rešitev zaenkrat še ni — opozorila šolnikov

Marsikaj se je v minulem obdobju posrečilo trebanjski temeljni izobraževalni skupnosti. Socialno ogroženi otroci prejemajo šolske malice zastonj, čeprav za to ne dobivajo posebne denarja, izobraževalno skupnost pa to velja 340 tisočakov! 430 tisočakov, kolikor jih dobivajo za otroške vrtnice, zadošča komaj za vzgojiteljice. Uvedbo diferenciranih cen za otroško varstvo je preprečila zamrzitev cen, treba pa jih bo vpejati takoj, ko bo to mogoče. Več kot polovica staršev, ki imajo otroke v vrtnicah, prejema na družinskega člana po 1.300 dinarjev na mesec, za te pa je cena 200 dinarjev za otroka vsekakor prenizka. Izobraževalna skupnost namreč ne bo zmogla nositi tri petine ekonomske cene otro-

škega varstva, kot je sedaj. Denar je treba jemati od drugod. Ni ga za nagajevanje kakovosti šolskega dela, kjer so učitelji dosegli lepe uspehe. Kot je dejal na seji občinske skupščine odbornik Franc Videčnik iz Mokronoga, so se šole širokogrudno vključile v vse krajevne akcije.

Najhujša težava je še vedno šolski prostor: že sedaj je jasno, da trebanjska šola jeseni ne bo imela kam dati 150 otrok, v stari mokronoški šoli pa so okna tako zdelana, da oknice razpadejo, če jih odprejo, ključavnice na vratih so tako razmajane, da jih ni več mogoče utrditi. Vodstvo trebanjske šole vidi začen izhod v stari šoli, vendar kam potem s krojači, ki delajo v njej? A. Z.

Talce: zaenkrat še malo litrov mleka, vendar zanimanje je! Takole nabito je bilo v šoli, za seboj pa so imeli zbor volivcev. Mlečna proga mora tudi tod prinesiti razvoj: z bridkostjo je sicer marsikateri kmet ugani tudi kako grenko na račun kmetijstva, morda se je še prestopil na mestu, nihče pa ni predčasno vstal in šel po poslih, ki jih na kmetih ne manjka niti v nedeljo. Dokaz, da jih je sestanek pretegnil.

Dohodek od mleka - kmetova plača

Kmetijski kombinat in celjske mlekarne želijo, da se okrepi odkup mleka tudi v okolici Telč — Za kaj vse je bil ta okoliš prikrajšan?

Tako imenovana „mlečna proga“, kjer zbirajo mleko od kmetov, zajame skoraj vse občino, razen okolice Telč. Posledje pa bo tudi tam odstop, v nedeljo, 15. aprila, so se na ustanovni kmetije dogovorili za prenehanje Telč.

Kot je dejal na sestanku vodja kmetijske pospeševalne službe v občini inž. Ivan Doberšek, je okolica

inž. Ivan Doberšek: „Tudi v okolici Telč, kjer doslej ni bilo odkupa mleka, bo poslej. Najbolje, kar se vam lahko zgodi, je, da ukinemo progo. Tega pa nečeta ne kombinat ne mlekar-“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

na.“

Telč zaradi tega, ker doslej niso imeli urejenega odkupa mleka, mnogo izgubila. Doslej v ta okoliš ni šlo nobeno posojilo za napredek kmetijstva! Drugod imajo že okrog 210 registriranih traktorjev, okrog Telč pa jih je morda komaj 5. Nimajo nobene nega silosa, medtem ko jih je drugod letos v načrtu 13 novih. V vsej občini je tudi že 150 električnih pastirjev. Dohodek od mleka je pravzaprav že prava plača, ki jo kot izkupiček za mleko prejema večina naprednih kmetovalcev. Nekateri prejmejo od 3.000 do 4.000 dinarjev na mesec. Ni pa le dohodek od mleka. Če ni odkupa, ni republiške premije zanj, kmet ima ponavadi tudi slabšo živino. Za dobra teleta pa dajejo še

do 400 dinarjev premije. Se bo odkup še povečal? Kot je dejal inž. Kos iz celjske mlekarne, je mleka vse premalo. Sedaj bi ga potrebovali na celjskem območju že 10.000 litrov na dan. Njihova sodobna sirarna 5 dni v tednu večidel nima kaj siriti, sir pa morajo zato uvažati! Ker je vsak začetek težak, prispeva mlekarina ob uvajanju nove mlečne proge nekaj za prevoz do glavne proge. Tudi sicer se je pričelo drugače. Samo letos je sevniški kmetijski kombinat naročil 10 hladilnih naprav za hlajenje mleka, s katerimi naj bi opremili vsaj nekatere od 51 zbirališč.

Bo torej šlo tudi v Telčah? Slabih 200 litrov, kolikor so jih zbrali prve dni, je odkupovalec že prisililo, da so progo skrajšali. To pa je v največjo škodo kmetov. Sedaj so se domnili, da spet zajamejo vse vasi v okolici Telč do 1. junija. Če bodo kmetje vzeli progo za svojo, bo ostala.

A. ŽELEZNIK

Slapšak, kmet in odbornik krajevne skupnosti: „Teleta bom gnal na ocenjevanje, tudi mleko bom oddajal!“

RAZPUSTILI ZK V KMETIJSKEM KOMBINATU

Na seji občinske konference ZK Sevnica minuli petek so med drugim sprejeli sklep o razpustu organizacije ZK v sevniškem kmetijskem kombinatu, ker ni bila sposobna urediti nezdavnih razmer med vodilnimi v kombinatu in ne zagotavlja pogojev za delo v skladu z idejno vlogo ZK. Sprejeli so sklep o ustanovitvi aktivna ZK neposrednih proizvajalcev in predlog izvršnemu odboru občinske konference SZDL, da razpravlja o sestavi sevniške „strani v Dolenjskem tistu. Zal s seji ne moremo poročati bolj poglobljeno, ker zanj nismo dobili ne vabila niti gradiva.

A. Z.

DELAVSKE IGRE Letos načrtneje

„Ni cilj teh iger, da je tekmovalci drugi dan po tekmovalju nesposoben za delo na delovnem mestu, ker je v športni borbi dal vse od sebe. Do tega seveda ne bi prišlo, če bi bil pripravljen, da bi torej treniral,“ je dejal na razširjeni seji izvršnega odbora SZDL telesnovzgojni delavec Jože Šilc.

12. aprila se je sestala komisija za šport pri občinskem sindikalnem svetu in sprejela poleg programa letošnjih sindikalnih iger še pravila teh tekmovalj. Med drugim predlaga komisija sindikalnim organizacijam, naj pripravljajo za svoje člane redne treninge. Ze za te priprave bi morale športne komisije poskrbeti za tako obveščanje vseh delavcev v kolektivih, da bi se jih kar največ, če že ne tekmovalno, „udeležilo“ vsaj z navijanjem. Če imajo posamezne organizacije več ekip in se te merijo med seboj, morajo biti izidi takoj dostopni vsem članom.

Pravilnik delavskih športnih iger predvideva športne borbe v 12 športnih disciplinah, kar zajema v glavnem vse vrste športov, ki vzbujajo zanimanje v občini. Tekme so razporejene tako, da bo športna dejavnost trajala skoraj vse leto. Ze prihodnji mesec prično igralci malega nogometu ter rokometu. Nekatera srečanja so tudi v Krmelju in novi telovadnici v Sentjanžu. Delavske igre, za katere je bilo zadnja leta lepo zanimanje, naj bi postale še bolj množične, same pripravljajo pa kakovostnejše. Občinsko športno komisijo vodi novi telesnovzgojni učitelj na sevniški osnovni šoli Stane Kralj.

A. Z.

Nekatera tekmovalja bodo izvedle posamezne občinske zveze, kot npr. strelci in planinci. Letos uvajajo tudi kolesarjenje z navadnimi kolesi in kros. Na sliki: z lanskega starta v hitri hoji na Liscu.

Mladi so prišli na dan s težavami, ki jih že dolgo rešujejo v svojem krogu — tokrat na skupni konferenci s SZDL. Njihovi shodi, tudi udeležba je bila zgledna, zgovorno pobijajo naziranje o nezanimanju mladine za družbeno vprašanja. Na sliki: konferenca v kinodvorani med razpravo Lojzeta Ratajca. (Foto: Železnik)

PRIZNANJA OF

Minuli četrtek je občinska konferenca potrdila sklep komisije za podelitev petih letošnjih priznanj Osvojiteljske fronte. Med 11 predlogi se je komisija odločila za naslednje: Cirila Bukovca za dolgoletno družbeno delo na predlog občinskega odbora Zveze združenj borcev, Jerneja Pavlina za prizadevanje delo v strelstvu, razvijanju splošnojudejskega odpora, na predlog organa za narodno obrambo v občini; Franc Šuštarja, kmeta iz Knežje vasi; Petra Zgonca — prizadevnega predsednika krajevne skupnosti Sentrupert, in mladinski aktiv Jožka Prijatelja-Slobodana iz Ponikev. Mladi iz Ponikev so prejeli to visoko družbeno priznanje za številne krajevne akcije, uspehe na RTV v javnih oddajah in republiškem tekmovalju Zveze mladine (3. najboljši aktiv na vasi).

IZ KRAJA V KRAJ

KJE SE SHAJAJO MLADI? Vprašanje prostorov za shajališča mladih v krajevnih skupnostih je še vedno pereče: od 15 aktivov 4 go-stujejo pri gasilcih, 4 v prosvetnih ali združbenih domovih, 3 v osnovnih šolah, kar je glede na krajevne razmere še edina rešitev. Skrajno neprimerno pa je v dveh primerih: sestajati se morajo v gostilni. Le dva aktivna imata svoje prostore.

TREBNJE: USPOSOBILI 120 AKTIVISTOV — Največ uspeha pri usposabljanju družbenih delavcev svoje organizacije so te mesece nedvomno imeli mladi. Na dveh lastnih seminarjih, republiških seminarjih, kamor so poslali svoje predstavnike, je bilo 120 članov mladinskih aktivov. Čeprav je v občini le 5 popolnih osnovnih šol, se je zadnjega celotedskega seminarja za vodje šolskih mladinskih aktivov redno udeleževalo 55 učencev.

BISTRICA: GOZDARJI SO SE UMAKNILI — Mokronoški gozdni obrat je imel lep čas težave z nakladališčem tovarnjakov ob regionalni

cesti proti Mirni. Težki tovarnjaki so močno zavirali promet v že tako slabo preglednem ovinku. Sedaj so s stroji uredili nakladalni prostor globlje v hrib, tako da tovarnjaki ne stojijo več na cesti.

MIRNA: ZA SOLARJE DENAR, ZA TUJCE POSLASTICA — Spet se je pričel odkup polžev, ki so pri nas kaj malo čislani, navkljub mesni križi. Odkupovalci so dobro poskrbeli za obveščanje, v žepu solarjev pa le kane kakšen dinar. Ko bi izvozniki zbirali še kaj drugega!

MIRNA: ZA OPREMO ZBIRAJO — Čeprav jih zdravstveni delavci že tako dolgo vlečejo za nos glede zdravstvene postaje na Mirni, so krajevna skupnost in delovne organizacije pripravljene prispevati še celo za opremo zbornice ambulante. Nameravajo zbrati toliko, da bodo lahko kupili sodobnejše vrtniko. Kot smo že poročali, išče krajevna skupnost še samsko stanovanje za zobozdravnika, če bodo Novomeščani le kaj pripeljali. Pa naj še kdo reče, da občani nimajo zlatega srca!

TREBANJSKE NOVICE

Analiza zadnjega testiranja rezervnih vojaških starešin v kočevski občini je pokazala, da se ga je udeležilo 98,5 odstotka vseh poklicanih starešin. Preizkus znanja je prestalo z odličnim uspehom 15 odstotkov starešin, s prav dobrim 20 odstotkov, dobrim 40 odstotkov, zadostnim 22,5 odstotka, nezadostnih pa je bilo le 2,5 odstotka. (Foto: J. Primc)

»Kulturni« dinarji razdeljeni

Vzgoja mladine osnovna skrb TKS — Kulturni dinar na Kočevskem malo vreden — Imeli bomo tako kulturo, kakršno bomo plačali

„Kulturni“ dinarji so v glavnem za letos razdeljeni. Na nedavni seji skupščine temeljne kulturne skupnosti Kočevje so namreč sprejeli načrt, po katerem bo imela letos TKS 577.372 din dohodkov in izdatkov.

Izdatki so načrtovani tako: Ljudski knjižnici 171.000 din, Mestnemu arhivu 27.895 din, Pokrajinskemu muzeju 40.000 din, Šeškovecu domu 55.000 din, delavski godbi 16.890 din, SAZU (za izkopavanje v Zeljinskih jamah) 5.000 din, za gimnazijsko dvorano 6.654,70 din, ZKPO 81.000 din, za poslovanje TKS 26.700 din, obvezna rezerva 5.708,35 din, štipendije 10.400 din, najemnine za muzej 8.400 din, delavska univerza 10.000 din, izredni izdatki za Pokrajinski muzej 54.850 din in nerazdeljena sredstva 11.910,55 din.

Razen tega je skupščina sklenila, da začasno izvzame iz načrta izdatkov še 45.964 din za finansiranje Zavoda za spomeniško varstvo. Ta denar bo zavod dobil, če bo ugotov-

ljeno, da je delo, ki ga opravlja za potrebe občine, res toliko vredno. Na seji skupščine TKS so namreč nekateri menili, da zavod ni dovolj utemeljen svojega zahtevka za letos. V razpravi so poudarili misel, da je vzgoja mladine temeljna skrb TKS. Navedli so tudi več primerov, zakaj je treba kulturni vzgoji mladine posvetiti posebno skrb, vendar žal niso nakazali pravih rešitev, kako to izpeljati.

Informiranost o delu TKS je slaba, zato prihaja do kritik na račun njenega dela in porabe denarja. Ta kritika pa bi bila zelo verjetno sko-

raj v celoti odveč, če bi bilo delo TKS bolj predstavljeno občanom.

Ponovno so ugotovili, da kulturni dinar (kot tudi vsak drugi) v kočevski občini manj zaleže, ker je redko naseljena in zelo prostrana. Tudi to dejstvo bi morala republiška kulturna skupnost upoštevati pri financiranju kulturno manj razvitih območij.

Del razprave je bil usmerjen v to, kakšno kulturo, resno ali zabavno, naj bi TKS financirala. Kaže pa, da bo v bodoče taka razprava odveč, ker bo tudi financiranje TKS drugačno. Potekalo bo predvidoma na osnovi dogovorjanja in samoupravnega sporazumevanja. Člani delovnih kolektivov bodo namreč povedali, kakšno kulturo so pripravljali financirati in v kakšnem znesku. J. P.

REKLI SO:

STANE KOVAČEC, sekretar aktivna elavev-komunistov: V našem aktivu so zelo prizadevni delavci-komunisti. Na sestankih bomo razpravljali o vseh zadevah. Naše delo ni napad na podjetja ali kogarkoli, ampak pošten prispevek k dobremu in pravičnemu reševanju stvari.

JOŽE NOVAK, sekretar občinske konference ZK: Zveza komunistov v občini napreduje v začetni smeri. Stalno bomo preverjali, kako daleč smo prišli pri uresničevanju našega akcijskega programa in uresničevanju pisma predsednika Tita.

JOŽE KOŠIR, direktor LK: Če ljudje masovno vstopajo v ZK, je v redu, saj je to dokaz, da ima ZK ugled.

FRANC KORELC, poslanec, direktor ITAS: Letos načrtujemo za 60 odstotkov večjo proizvodnjo. Podjetje je treba povsem reorganizirati. Zaradi tega se pojavlja mnogo različnih misli, kar je zdravo, čeprav si nekateri to napačno razlagajo kot neenotnost. Različna mnenja so le, kako najti najboljšo rešitev za posamezne zadeve.

— Pri nas na Kočevskem ne bo več treba zidati tovarn — kar kulturne dvorane dajemo za proizvodne obrate!

PREDAVANJE ZA ČLANE ZRVS

V kočevski občini potekajo v teh dneh predavanja za rezervne vojaške starešine. Pred kratkim je za območje krajevnih organizacij ZRVS Kočevje, Salka vas, Stara cerkev, Dolga vas, Predgrad in Struge predaval Slavko Baučar o specialni vojni in protidiverzantskem boju. Udeležba na predavanju je bila 90-odstotna. Za območje krajevnih organizacij ZRVS Draga, Osilnica, Fara in Kočevska Reka bodo podobna predavanja še do prve polovice maja.

Na kratko

KOČEVJE: POVEČATI POMOČ — Konec decembra lanj je v območju kočevske občine prejel splošno podporo 101 uvažalec. Najnižja denarna pomoč je znašala 50, najvišja pa 350 din. Denar, namenjen za splošne podpore, so izplačevali tudi tistim, ki so pred leti prepuščili v družbeno last svoja zemljišča. Te preživnine so znašale 84 do 515 din. Prve razprave o socialnih podporah pa so pokazale, da bo potrebno neoblike denarne pomoči povečati, saj življenjski stroški nenehno naraščajo.

KOČEVJE: MINULO DELO — Samoupravni organi delovne skupnosti TEKSTILANE iz Kočevja so se v okviru ustavnih dopolnil, ki nalagajo delovnim skupnostim skrb, da morajo pri delitvi osebnih dohodkov upoštevati minulo delo, odločili za dopolnitev pravilnika o delitvi osebnih dohodkov. Že od začetka letošnjega leta izplačujejo določene zneske po osebni lestvici vsem zaposlenim. Razprava je pokazala, da bi morali pravilnike o delitvi osebnih dohodkov spremeniti tudi v ostalih delovnih skupnostih, kajti ta oblika nagajevanja je pravičnejša.

PRISPEVKI ZA KUMROVEC

Do konca preteklega meseca so na območju krajevnih organizacij ZRVS v kočevski občini zbrali 3.045 din za gradnjo spominskega doma borcev in mladine v Kumrovcu. Po posameznih območjih so zbrali naslednje vsote: Predgrad 150 din, Draga 415 din, Kočevska Reka 430 din, Kočevje 1.860 din in Osilnica 190 din. Zbiranje prispevkov še ni končano.

NA VAJE V KOČEVJE

Nedavnih laboratorijskih vaj v osnovni šoli Kočevje se je udeležilo 56 učencev 7. in 8. razredov podružničnih šol. Na teh šolah namreč nimajo opremljenih laboratorijev, zato pridejo učenci enkrat ali dvakrat na leto na centralno šolo, kjer si ogledajo poizkuse in jih delajo tudi sami.

V SLO več žensk in mladine

Za novega člana komiteja izvoljen Janez Novak iz obrata INLES v Sodražici

Na zadnji seji občinske konference ZK Ribnica, ki je bila 17. aprila, so razpravljali o stanju, problemih in nalogah na področju splošnega ljudskega odpora (SLO) in volili delegate, ki bodo zastopali območje medobčinskega sveta ZK Ljubljana na IV. konferenci ZKJ.

Med razpravo o SLO so ugotovili, kaj je na tem področju že doseženo, in kaj je še treba storiti. Poudarili so, da je v SLO treba vključevati še več žensk in mladine ter da je treba v SLO še bolj poudarjati oziroma uveljaviti samoupravni dejavnik, saj je SLO v bistvu obrambna doktrina samoupravnega družbenega sistema. V SLO je treba tudi bolj vključiti samozasčito. O financiranju SLO pa so menili, naj bi v podjetjih, krajevnih skupnostih in občinskih združenjih sredstva v te namene. Republiška sredstva pa bi bila namenjena le kot pomoč tistim redkim občinam, ki same ne bi mogle nabaviti minimalne opreme za svoje enote.

Kot delegati za 4. konferenco ZKJ, ki bodo zastopali območje medobčinskega sveta ZK Ljubljana, so bili soglasno izvoljeni Boris Bavčar (Kamnik) in Jože Benčina, Vinko Fink in Janez Škerjanec (vsi iz Ljubljane).

Nadalje so Franceta Lapajneto, ki se je odselil iz občine, razrešili članstva v občinskem komiteju in na njegovo mesto izvolili Janeza Novaka, direktorja obrata INLES v Sodražici. Verificirali so tudi predloge za nove člane v CK ZKS in ZKJ.

Pri občinski konferenci ZK so ustanovili dve novi komisiji, in sicer komisijo za zdomec in komisijo za pisanje zgodovine ZK za območje ribniške občine. Slednja bo tesno sodelovala z zgodovinskimi komisijami Zveze borcev, ki že delajo za območje Loškega potoka, Sodražice in Ribnice. Te komisije so zbrale že precej materiala, ki se nanaša tudi na zgodovino ZK.

J. P.

NI MOGOČE

V prejšnji številki našega lista smo objavili, da bomo še podrobneje poročali o ugotovitvah kontrole blagajniškega poslovanja v ribniškem STANGRADU za lani. Vendar to ni mogoče, ker obsega zapisnik 17 tipičnih strani, od tega so na približno 15 straneh našteje nepravilnosti. Podlistka v nadaljevanjih pa ne bomo objavljali. Pač pa vas bomo sprosti obveščali o vseh novostih v zvezi s STANGRADOM, za katere bomo zvedeli.

NAČRTI ZA APRIL

Za mesec april imajo v osnovni šoli v Loškem potoku v načrtu naslednje akcije: zbiranje papirja (izkupček bodo namenili za gradnjo doma borcev in mladine v Kumrovcu), zbiranje-rajbljene obleke (mladi člani RK), zbiranje vrečk pudinga „Royal“ (če jim bo tako uspelo priložiti brezplačen izlet ob koncu šolskega leta) in urejanje okolice šole. Seveda pa pripravljajo tudi praslavo za dan OF in 1. maj.

ZA ZDOMARJENJE

V Ribnici je bil 9. aprila posvet o osnutku zakona o osebnem delu z zasebnimi delovnimi sredstvi v gospodarskih dejavnostih. Razprava je bila živahna predvsem v tistih členih osnutka zakona, ki so značilni za obrtništvo v ribniški občini. Ko so razpravljali o domači obrti, so predlagali dopolnilo, naj bi oseba, ki opravlja domačo obrt, lahko prodajala razen svojih izdelkov tudi ostale izdelke domače obrti, ki dopolnjujejo njene lastne izdelke. Zakon naj bi tudi v bodoče omogočil tradicionalno zdomarjenje Ribničanom.

TRINAJST ODLIČIJ OF TRINAJST ODLIČIJ OF

Na današnji razširjeni seji izvršnega odbora občinske konference Socialistične zveze Ribnica, posvečeni obletnici ustanovitve OF, bo podeljenih tudi trinajst priznanj Osvojitelne fronte. Posebna žirija je priznanja namenila naslednjim kandidatom:

Avto-moto društvu Ribnica, Občinski gasilski zvezi Ribnica, Mileni Borovac iz Ribnice, Ivanu Fajdigi iz Sodražice, Fani Gelze in Vinku Kersnič iz Ribnice, Jožetu Košmrlju in Ivanu Lavriču iz Loškega potoka, Vinku Matetu iz Ribnice, Karlu Oražmu iz Vinic, Jožetu Pužlju iz Francetu Šegi iz Grčaric in Francetu Zajcu iz Ribnice.

-vec

Solidarnost

Smo tik pred ciljem, na katerem se bo, prepričani smo, izkazala naša solidarnost, naša enotnost, povezanost, ko bomo lahko ponovno dokazali našo pripadnost tej občinski skupnosti. Ponovno bomo dokazovali pripravljenost za skupno reševanje naših skupnih problemov v kraju, območju, občini.

Bliza se 20. maj, ko se bomo na številnih voličih po vsej občini odločali za ponovno uvedbo krajevnega samoprispevka, ko se bomo odločali za napredek ali nazadovanje. Z odločanjem za samoprispevek bomo potrdili obsežne delovne načrte na območjih Dolenje vasi, Loškega potoka, Ribnice in Sodražice, odločali se bomo za nove vodovode, asfaltne ceste, kanalizacijo, športna igrišča, vrtec, zdravstveni dom in še za marsikaj. Odločali se bomo za tisto, kar bomo imeli jutri, radi pa bi imeli že danes, glasovali bomo za lepšo podobo naših krajev, za naše skupne koristi.

Razpeti med preteklostjo in prihodnostjo smo prisiljeni danes urejati stvari, katerih nismo uredili včeraj za jutrišnje potrebe. Izhajamo iz generacije, ki je iz preteklosti dobila malo, rada pa bi veliko ustvarila zase in za prihajajoče rodove. Borimo se za lepšo, svetlejšo prihodnost, podiramo pregrade med ljudmi, odpravljamo nezaupanje in nesoglasje, trgamo spone preteklosti, gradimo novega človeka za nov, prihajajoči čas. Pa tudi za danes. Gradimo mostove prijateljstva med posamezniki in kraji. Tak most povezovanja je tudi samoprispevek, je naša solidarnost, odločitev za naše načrte.

F. GRIVEC

VOLITVE

IN IMENOVANJA

V komisijo za zdomec pri občinski konferenci ZK Ribnica so bili izvoljeni: Alojz Zbašnik, Jože Košmrl, Jože Čarman, Vinko Kersnič, Karel Oražem, Stanko Rus, Albina Grivec, Anton Krajc in Nada Blatnik. V komisijo za pisanje zgodovine ZK v občini so bili izvoljeni: France Levstik, Vladimir Prezelj, Vinko Drobnič, Justin Zibert in Dušan Lavrič.

Rekli so:

TONE ŠÖBAR, lovec, gasilec itd.: Skupnost za varstvo okolja naj skrbi tudi za varstvo ptic. Zdaj jih eni krmijo, drugi pa streljajo.

FRANCE LEVSTEK, športni delavec: Nič ne bi škodilo očkom in mamicam, če bi pripeljali popoldne malčke k skupnem otroškemu rajanju, hkrati pa bi se sami razvedrili z odbojko ali s kakšno drugo športno igro.

DROBNE IZ KOČEVJA

PLANINSKA KOČA pri Jelenovem studencu (850 m) za Mestnim vrhom, ki jo upravlja Planinsko društvo Kočevje, je imela lani več obiska kot prejšnja leta. V Planinskem vestniku smo našli tudi podatke za našo planinsko kočjo pri Jelenovem studencu, ki ima 16 postelj in električno razsvetljava (agregat). Obiskovalcev je bilo lani skupaj 1871, od tega 29 inozemskih planincev. Večina je enodnevnih izletnikov, saj so zabeležili samo 152 nočnin. Kot obiskovalci so upoštevani samo tisti, ki so se vpisali v knjigo obiskov kočje. Planinci so opravili 107 prostovoljnih delovnih ur za čiščenje okolice kočje, za druga vzdrževalna dela, markacije in drugo v skupni vrednosti okoli 1000 din. Vse delo v društvu je izključno na ljubiteljski osnovi.

SEZONA Odstrela medvedov je privabila precej tujcev. Prihajajo predvsem iz Avstrije. Pretekli ponedeljek je pripeljal avstrijski lovec pred hotel PUGLED 160 kg težkega upienjenega medveda. Pod vodstvom lovca Antona Križmana iz Mozlja je hodil gost na prežo v gozdove pri Predgradu. Šele šesti večer je imel srečo, dober pogled in mirno roko, da je s prvim strelom zadel kar zajetnega kosmatinca. Tudi gost, ki

ga je vodil lovec Ivan Grajš, je imel lovske sreče: uplenil je lepega, okoli 120 kg težkega medveda. V revirjih je še več inozemskih lovcov in kaže, da bo spomladanski lov medvedov kar uspešen.

MAVRAHI SO ŽE — „Prve sem že dobil,“ se je pohvalil znani kočevski gobar. Torej sezona mavrahov je tu. Ker je kratka, bo treba pohiteti. Težava je, da zahteva nabiranje mavrahov več izkušenj, kot ostalo gobarjenje, tj. nabiranje lisičk, jurčkov in drugih. Mavrahi ne rastejo vseprek in na mestih kakor druge gobe. Nabiralec mora vedeti za rastišča mavrahov in pravi čas za nabiranje. Razen nabiranja je iskanje mavrahov še koristen prehod po gozdu. Če bo vreme ugodno, bo za majske praznike lepa priložnost za nabiranje.

ČEBELARJI se pričujejo, da so pričele čebele izmetavati zalego iz satja, kar je znak pomanjkanja hrane. Pričeli so dodatno krmiti s sladkorjem, da bodo obdržali moč čebeljih družin in obvarovali zalego. Jesensko krmiljenje je pri nekaterih panjih hitro pošlo, ker spomladanske pašne v naravi še ni, pa tudi vreme za izlet čebel je skrajno neugodno.

Lesarijada

Kaj delajo mladi v INLESU?

Član predsedstva mladinskega aktivna INLES Alojz Lavrič je povedal o glavnih nalogah mladine naslednje:

„Vse sile smo zdaj usmerili na priprave za „Lesarijado“, ki bo 28. in 29. aprila v Novi Gorici. Tekmovali bomo v streljanju, kegljanju, šahu, balinanju in malem nogometu, ženske pa v šahu. Zdjaj potekajo izbirna tekmovalna za sestavo ekip, ki nas bodo zastopale.“

Drugo pomembnejše delo našega mladinskega aktivna pa je: predavanja o SLO in narodni obrambi, druga predavanja, delovne akcije v podjetju in osnovno izobraževanje mladih. Dali smo namreč pobudo za organizacijo večerne osnovne šole. V podjetju je precej mladih, starih izpod 35 let, ki nimajo končane osemletke.“

Alojz Lavrič: Lani smo v INLESU ponovno ožijeli delo mladinskega aktivna. V glasilu podjetja ima mladina tudi svojo stran. (Foto: Primc)

RIBNIŠKI ZOBOTREBČI

ZAPOSLITEV ZA NOVIH 150 — V zadnjih letih se je precej povečalo število zaposlenih v ribniški občini. Potreba po novih delavcih pa je v letošnjem letu taka: INLES bo letos predvidoma zaposlil 40 delavcev, DONIT Sodražica 15, ITPP Ribnica 20 do 40, RIKO do 20, prav toliko tudi ZICNICA v Ribnici. Podjetja iščejo predvsem nekvificirane delavce, za katere poklice pa tudi kvalificirane.

ODOČALI BODO SAMI — Ko se bodo občani Loškega potoka na referendumu 20. maja odločali za ponovno uvedbo krajevnega samoprispevka ali proti njej, bodo imeli pred seboj dve izbiri: z uvedbo krajevnega samoprispevka bodo dane možnosti za postopno urejevanje vaskih kanalizacij, posodabljanja cest v vaseh, za nadaljevanje in dograditev vodovodnega omrežja v vaseh Hrib in Mali Log, šolarji pa bodo dobili pri novi šoli na Hribu novo igrišče. Če bodo voliči glasovali proti, bodo vsi ti načrti krajevnih skupnosti padli v vodo.

BOLJŠE — Sanitarna inspekcija je ugotovila, da so gostinski lokali v občini znatno bolj opremljeni in bolj čisti. Število zasebnih gostiln se je povečalo za dve: „Grajški hram“

— Po čem sklepaš, da na „Prevozu bale po ribniško“ ne boš ne lačen ne žejen?

— Ker so organizacijo piknika zapuili lovci, ki bodo poskrbeli za odstrel potrebnega mesa, in gasilec, ki se dobro znajdejo pri delu z mokroto.

REŠETI

Nekateri zategujejo, drugi pa...

Lep gospodarski razmah črnomaljske občine obeta do leta 1975 okrog 5.000 delovnih mest — Računajo tudi na zdomce! V času stabilizacije pa se morajo vsi stabilizacijsko obnašati

Poslovni uspehi gospodarskih organizacij v letu 1972 zares niso slabi, če upoštevamo, da so podjetja ustvarila za 430 milijonov dinarjev celotnega dohodka ali skoro 30 odst. več kot leto dni prej. Čeprav so stabilizacijski ukrepi močno potipali vsak kolektiv, nekateri pa še prav posebno, je taka bilanca zadovoljiva.

Dohodek gospodarskih organizacij se je v preteklem letu povečal za 20 odst. in je znašal skupno 96.053.430 din, število zaposlenih pa se je povečalo za 154 oseb.

Razmeroma lep uspeh v rasti celotnega dohodka pa delno zmanjšuje druga plat: nekateri kolektivi so namreč zategovali pas pri osebnih dohodkih, ponekod pa so zaslužke povečevali v glavnem na račun skladov. To je nestabilizacijsko obnašanje in so ga odborniki na zasedanju 19. aprila tudi kritizirali. Posebno

težko bo za „Dolenjko“, opekarno, pekarijo in šoli Adlešiči ter Dragatuš, ki bodo morali plačati celo davek zaradi prekoračitve osebnih dohodkov nad družbenim sporazumom. Za obe šoli gre pri tem bolj za nespretnost kot za krivdo, saj niso prosvetni delavci dobili nič več kot drugje.

Več gospodarskih organizacij je sredi večjih investicij, ki obetajo nadaljnji razmah, zato računajo, da bo v dveh letih dobilo novo zaposlitev še enkrat toliko občanov, kot jih je

v službah zdaj. Občinska skupščina pa je posebej opozorila delovne organizacije, naj osebne dohodke povišujejo le v skladu z ustvarjenim dohodkom. Opozorila jih je tudi na izdelavo razvojnih programov za leto 1974. V prihodnje naj bi razvijali predvsem terciarne dejavnosti: trgovino, gostinstvo in turizem, v industriji pa ne več toliko panoge, ki zahtevajo živo delovno silo, temveč mehanizirano proizvodnjo.

Na boljše gre

Če se spomnimo, kako je bilo področje šolstva in izobraževanja v črnomaljski občini še pred petimi leti na tleh, je zadnja leta zašlo zares v povsem drug položaj. Tudi najbolj črnogledi morajo to priznati. Seveda še ni mogoče govoriti o denarju na pretek in o tem, da imajo belokranjske šole enake možnosti za delo kot na primer v Ljubljani. Napredek pa je, in to velik!

V letu 1973 bo na primer temeljna izobraževalna skupnost razpolagala z več kot 12 milijoni dinarjev, pri čemer ji v nerazviti občini močno pomaga republiška izobraževalna skupnost. Za tako imenovani A program izobraževanja (dejavnost osnovnih šol, prevoze otrok, režijo itd.) bo šlo letos nad 9 milijonov dinarjev. Nad 2 milijona dinarjev pa so v TIS namenili malim šolam, ki so brezplačne, stipendiranje, testiranje prvošolčkov, podajšanemu bivanju otrok v šolah, prehrani, vzgojni posvetovalnici, glasbeni šoli, nabavi učil, nagradam prosvetnih delavcev in investicijam. Zal je slednjim določenih le 25.000 din, prav ta postavka pa bi potrebovala desetkrat več. Vse drugo iz B programa pa je pravzaprav novost, ki je pred petimi leti niso poznali.

Medtem ko čez osebne dohodke prosvetnih delavcev ni več pripomb in so tudi za redno delo šol zagotovljena sredstva, je največja težava zaradi pomanjkanja učnih prostorov. Osemletka v Črnomlju bi bila nujno potrebna razširitve, prav tako še nekaj podeželskih šol naravnost kličje po popravilih in izboljšavah. Tej pomanjkljivosti se pridružuje še pomanjkanje prosvetnih delavcev za razredni in predmetni pouk. Kadar bo še to dvoje urejeno, bo zadovoljstvo popolno.

R. B.

Bodo usihajočega rešili?

V Semiču bi bil prosvetni dom nujno potreben popravi — Krajevna skupnost upa, da bo šlo

Odbor semiške krajevne skupnosti je imel letošnji delovni načrt že v obravnavi, vendar kaj dokončnega še ni mogoče reči. Računajo na tradicionalno pomoč tovarne Iskra, ta pa še ni sporočila, koliko bo po zaključnem računu prispevala za napredek kraja, prav tako občinski proračun še ni sprejet in dotacija ni znana.

Vedo pa že, da bo Iskra plačala stalnega delavca, ki bo skrbel za vse stroje krajevne skupnosti, in poravnala popravilo drobilca. Že v tem so skrite precejšnje vsote. Nobena krajevnih skupnosti v črnomaljski

občini nima tako radodarnega mecenata. Prebivalci Semiča se tega dobro zavedajo in so podjetje Iskra zares hvaležni za tako razumevanje.

V Semiču je najbolj potreben obnove Prosvetni dom Jožeta Miheličiča. Medtem ko so se več let dajali za lastništvo, je stavba hudo propadla. Zdal je v takem stanju, da je možno le dvojice: ali ga takoj popraviti ali pa bo prosvetni dom propadel. Industrijski kraj, kakršni Semič postaja, pa brez spodobne kulturne in kino dvorane skoroda ne more živeti.

Lep napredek za kraj sta tudi dve cesti čez Semiško goro. Ena, ki teče od Tajčbirta do Smuške luže, je v glavnem že dograjen. Drugo, od tunela po sredi gore, gradijo občani sami. Za letos je v načrtu še več manjših del v Semiču in po okoliških vaseh, vendar nočejo buriti ljudi in jim dajati upov, dokler ni razčiščeno, kako bo z denarjem.

ZAOSTANKI

Davčna uprava v Črnomlju je že razposlala odmero za kmečke davke za preteklo leto in akonta-cije za 1973, kasneje pa še položnice za plačilo prispevka za kmečko starostno zavarovanje. Slednje z davki nima nobene zveze, kmetje pa tega še ne razumejo. Pritožujejo se nad večjimi dajatvami in prošnje za odpis se kopičijo. Lani je bilo vsega 444 takih prošenj, letos pa je zoper odmero v prvem hipu prišlo 66 pritožb.

V črnomaljski občini bo okrog 200 občanov že letos prejemalo starostno kmečko pokojnino, zanjo pa mora seveda vsak prispevati. Če bo plačevanje tega prispevka tako slabo potekalo, kot kaže zdaj, bo prišlo do velikih težav. Za prispevek starostnega zavarovanja bi morali zbrati 844.833 din, doslej pa je plačanih komaj 141.331 din. Dolga je kar za 703.502 dinarjev. Ne kaže, da bi komisija odpisovala te prispevke, kajti razen v zares izjemnih primerih nihče drug tega ne bo plačal.

Semenskega krompirja je letos hudo primanjkovalo, ker je bila lani izredno slaba letina. Na sliki je družina Antona Ivca iz Metlike, ki zavoljo tega ni bila v zadregi. „Na srečo smo le pridelali toliko, da imamo letos za seme,“ je rekla gospodinja. (Foto: R. Bačer)

Sunkom navkljub lepi uspehi

Leto 1972 je bilo po akumulaciji v gospodarstvu eno najboljših, ni pa pričakovati, da bo tudi letos šlo tako gladko

Ko je 19. aprila v metliški občinski skupščini tekla razprava o poslovnih uspehih domačega gospodarstva v minulem letu, so ugotavljali, da je podjetjem kljub stabilizacijskim ukrepom, nelikvidnosti in posledicam razvednotenja dinarja uspelo zadržati proizvodnjo na zadovoljivi ravni. To se kaže zlasti pri povečanem ostanku dohodka in amortizaciji.

Ostane dohodka so podjetja povečala povprečno za 17 odst., amortizacija pa je porasla kar za 40 odst. v primeri z letom 1971. Letni plan in predvidevanja je preseгла zlasti Kmetijska zadruga, njeni uspehi pa se vidno kažejo tudi v zasebnem sektorju kmetijstva.

V metliški občini imajo dokaj

Večji red pri gradnji

Odlok o povprečni gradbeni ceni zemljišč in poprečnih stroških komunalnega urejanja na območju metliške občine, ki so ga odborniki sprejeli na zadnji seji, je sprožil živahne razprave. Po novem bo 1 m² gradbenega zemljišča veljal 16,85 din. Za komunalni prispevek za gradnjo zasebne hiše na okrog 500 m² zemlje pa bo treba odšteti 42.000 dinarjev. Ker so bili ti stroški doslej neprimerno manjši, je novi odlok v prvem hipu zbudil preplah, češ da se bo gradnja ustavila. Vendar ni tako, kot so odbornikom pojasnjevali strokovnjaki.

Doslej je moral vsak graditelj hiše sam napeljati elektriko, sam graditi vodovod in tudi ceste, ti stroški pa po novem odpadejo, ker bo gradnja potekala le na komunalno urejenih kompleksih. Nasploh pričakujejo, da bo novi odlok pripomogel k večjemu redu pri gradnji, predvsem pa bo poskrbljeno, da bodo komunalna dela za neko območje opravljena strokovno in v skladu z urbanističnim načrtom.

trdno gospodarsko osnovo, na kateri bodo skušali graditi nadaljnji razvoj. Ker so cene reprodukcijskega materiala narasle in so carinske dajatve večje ter ob splošnih zaostrenih pogojih poslovanja, pa letos ni pričakovati takih uspehov, zlasti zato ne, ker gre do končni izdelki na trg v glavnem po neizpremenjenih cenah.

Tudi trgovina racuna na slabše čase, važno pa je, da so vsi na to pripravljeni. Prav zato da ne bi bilo med letom neugodnih presenečenj, bodo čimprej zbrali podatke o poslovanju v prvem tromesečju leta 1973 in sveže novice sproti analizirali.

PIJANI IN NESLANI

V Metliki se dogaja, da prihajajo v kino na ogled filmov ljudje, ki ne sodijo na predstavo. Kljub prepovedi kadijo, prihajajo vinjeni in z zelo neslanimi pripombami motijo gledalce, ki bi radi v miru sedeli dogajanjem na platnu. Kulturna skupnost bo predlagala občinski skupščini, naj določi odlok o javnem redu in miru z določilom, ki določa kazni za nedostojne, kadar motijo kulturne prireditve. Žal, drugače ne gre!

Oživljena in bogatejša

Po nekajetnem mrtvilu, ko je delavska univerza v Metliki obstajala le na papirju, je njena dejavnost spet zaživela, tokrat z velikim poletom. Ustanova, ki jo vodi predmetni učitelj Jože Mozetič, je letošnji delovni načrt razdelila v tri glavne skupine.

Največ pozornosti in dela so posvečenega družbenemu izobraževanju, neke vrste političnim šolam. Organizirali bodo seminar za člane samoupravnih organov, krajšo politično šolo za novo sprejete člane Zveze komunistov, seminar za vodstvo osnovnih organizacij sindikata ter seminar za vodstva krajevnih skupnosti in SZDL. V to vrsto družbenega izobraževanja sodi tudi vrsta predavanj in seminarjev za prosvetne delavce ter več predavanj o aktualnih družbeno-političnih dogodkih za širši krog občinstva.

Drug del načrta, tudi dokaj obsežen, zajema strokovno izobraževanje. Večerna osnovna šola za odrasle že teče, tečaj za varstvo pri delu pa bodo organizirani v večini kolektivov. Namenjeni so delavcem in vodilnim ljudem. Predvideno je še poučevanje občanov o obrambi in zaščiti ter predavanja o higienskem minimumu.

Splošno izobraževanje, ki sodi prav tako v področje delavske univerze, pa obsega zdravstveno vzgojo prebivalstva z vrsto predavanj in zanimiva potopisna predavanja, spremljana s filmi.

Za predavatelje in njihovo usposabljanje bo prav tako poskrbela delavska univerza. Večkrat bo povabila v goste tudi predavatelje — znane strokovne, družbeno-politične in zdravstvene delavce.

SPREHOD PO METLIKI

KONEC GOSTOVANJ — S predstavo Lucije v izvedbi Šentjakobskega gledališča iz Ljubljane so zaključena gostovanja v letošnji zimsko-spomladanski sezoni. Kulturna skupnost pa že razmišlja o novem programu gostujočih skupin v jeseni.

NA BAZI 20 — 14. aprila so imeli učenci poklicne šole BETI športni dan. Obiskali so Bazo 20 na Rogu, med potjo pa so si ogledali tudi novo-omeško tovarno Novoteks. V Koveškem Rogu so se pomerili v streljanju z rračno puško, imeli pa so tudi krajši kulturni program.

KJE SO AMATERJI? Delo Zveze kulturno-prosvetnih organizacij je zadnje čase zamrlo. Kulturna skupnost bi to dejavnost rada oživila, zato je predlagala novo vodstvo. Predsednica naj bi postala Cveta Jagodič, tajnica pa Jožica Drobnič. ZKPO naj bi spet navezala stike z obkoljskimi in posavskimi občinskimi, poživila pa naj bi tudi amatersko dejavnost.

ZANIMIVO ZA KMETOVALCE

Prejšnji teden je novo odprta trgovina Jugotehnika prikazala domačino delovanje nekaterih kmetijskih strojev. Prikaz je zbudil precej pozornosti, zato kaže tako prakso nadaljevati.

V MESECU MLADOSTI — Mladinska organizacija je pripravila v maju več akcij. Imeli bodo vrsto športnih tekmovanj, že četrtič zapored bo organizirali srečanje mladih ustvarjalcev Dolenjske in Bele krajine, mladi v BETI bodo pripravili tekmovanje iz znanja „Mladi in samoupravljanje“, obiskali bodo Kurnovec in podobno.

NA RAZSTAVI UČIL — Tudi metliški prosvetni delavci so si ogledali razstavo učil v Ljubljani. Z ogledom so bili zelo zadovoljni in pričakovati je, da se bo marsikatero novo in najsodobnejše učilo znašlo v naših šolah.

To je že velik napredek, ni pa še dovolj. Prizadevali si bomo, da bo delavce začutili, da on razpolaga z denarjem, ki ga ustvarijo. R. B.

Četrtič prvaki

Ko so se 15. aprila na metliškem Pungartu pomerile najboljšje občinske ekipe prve pomoči, so prvo mesto spet osvojili Dobravičani. Tokrat je bila zaslužena zmaga že četrtič priznanje po vrsti, kar je za vaško ekipo zares lep uspeh. Od 120 možnih točk so jih Dobravičani dobili 117, ostale ekipe pa so dosegale od 89 do 103,3 točke. Za Dobravičani je bila po uspehu Kmetijska zadruga, sledijo pa ekipe: Novoteks, Beti, Suhor, Podzemelj-Gradac in Komet.

Kaže, da so se vsi nastopajoči dobro pripravili na tekmovanje, kateremu je bila pokrovitelj Kmetijska zadruga. Vse ekipe so dobile darila, ki so jih prispevala domača podjetja, prav tako so ekipe in posamezniki prejeli diplome.

Dobravičani bodo tudi letos metliško občino zastopali na republiškem tekmovanju, ki bo tokrat v Murski Soboti. Želimo jim kar največ uspeha!

Mali nebogljenčki so v sodobno urejeni varstveni ustanovi v Črnomlju (na sliki) v najboljših rokah med tem, ko so mamice v službi. Lahko trdimo, da je otroško varstvo v mestu zadnje leto izredno napredovalo, obstaja pa tudi trdno upanje, da bo glede tega napredek še na podeželju. Prvi bo na vrsti za gradnjo novega vrta Semič. (Foto: R. Bačer)

TRI PREDAVANJA

„Turizem v Beli Krajini“ je bil naslov predavanja, ki ga je organiziral Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost Črnomelj 8. aprila v Semiču, Dragatušu in na Vinici. Predavala sta Niko Paulič, tajnik Dolenjske turistične zveze, in prof. Jože Dular, ravnatelj Belokranjskega muzeja v Metliki. Zanimiva predavanja, spremljana z barvnimi diapozitivi, si je ogledalo okrog 120 ljudi.

A. MIHELIC

SAM FUNKCIONAR

Preločani so se kaj slabo odrezali, ko je bil pred kratkim sklican sestanek krajevnega odbora Socialistične zveze. Na Preloko je prišel Tone Marentič, sekretar občinske konference SZDL iz Črnomlja, toda zaman: niti enega odbornika ni bilo na sestanku! Pa prav zdaj, ko so dosegli, da bo dolgoletna želja vaščanov o preložitvi klanca uresničena!

ČRNUMALJSKI DROBIR

PRECEJ ŠTIPENDIJ — Temeljna izobraževalna skupnost Črnomelj je v minulem letu stipendirala kar 56 mladih ljudi. Od tega 17 slušateljev Pedagoške akademije, 3 na fakulteti, 2 na višji tehnični šoli, 1 na višji šoli za socialne delavce, 9 na srednji vzgojiteljski šoli, 4 na šoli za zdravstvene delavce, 1 na farmaceutski srednji šoli in 19 na gimnaziji. Stipendije so se gibale med 150 din (na gimnaziji) in 600 din (za študente višjih in visokih šol).

SMETI BODO DRAGE — Ker je občinska skupščina sprejela nov odlok o obveznem odlaganju in odvažanju smeti, bodo morali občani, hišni sveti in lastniki stavb bolj paziti, kam mečejo in odlagajo smeti. Za kršilce tega odloka so predvidene precejšnje kazni: za zasebnike do 200 din, za podjetja do 1.000 din.

KOKOŠNJAKOV NE BO VEČ? — Po novem v središču Črnomlja ni več dovoljeno rediti domačih živali, kamor sodijo kokoši in zajci. Kurni-

ce, včasih za silo zbite, kvarijo namreč mestu ugled in širijo smrad.

V POSTELJO, NE V LOKAL! — Tudi za mlade pod 16. letom starosti se v novem odloku o javnem redu in miru obetajo novosti. V odloku piše, da mladina pod 16. letom starosti ne sme brez spremstva staršev ali drugih odraslih oseb obiskovati gostiln in drugih podobnih lokalov. Zvečer pa niti spremstvo odraslih nič ne pomaga. Po 20. uri pozimi in po 21. uri poleti morajo biti otroci doma. Če se bo mladoletnik prekršil, bodo starši plačali kazen.

UMRL je Franc Butala z Griča pri Dobljeh, star 83 let.

V NOVIH PROSTORIH — Pred kratkim se je Zavod za kulturno-prosvetno dejavnost preselil iz podstrešne sobe občinske stavbe v bivšo Skubicevo hišo nasproti blagovnice Dolenjke. Delovni pogoji zavoda so zdaj občutno boljši. V isti stavbi uradujeta tudi temeljna kulturna skupnost in občinski svet Zveze kulturno-prosvetnih organizacij.

Po občini

Pospešiti povezovanje gospodarstva

Partija dobiva vedno večji ugled, zato je velik interes za sprejem v ZK

Povezovanje gospodarstva znotraj občine in izven nje poteka prepočasno. Tako so ugotovili na zadnji seji občinske konference ZK Kočevje med razpravo o uresničevanju pisma in sklepov 29. seje CK ZKS. Vendar pa le potekajo razgovori o združevanju ali tesnejšem poslovnem sodelovanju nekaterih sorodnih skupin delovnih organizacij.

Tako je spet oživela zamisel o združitvi stanovanjskih in komunalnih podjetij v občini, ki je pred letom din „zaspala“. Predlagano je, naj bi se združili komunisti v delovnih organizacijah v eno osnovno organizacijo, kar bi gotovo pripomoglo k razčiščenju nejasnosti, k boljšemu sodelovanju, in končno k združitvi.

Naslednjo skupino delovnih organizacij, ki bi gotovo lahko tesneje poslovno sodelovale ali se celo združile, sestavljajo HOTEL PUGLED, AVTO in Združeno KGP. Pokazalo se je namreč, da niso bili najbolj pametni sklepi, naj bi bil nosilec turizma v občini AVTO. O poslovnem sodelovanju in združevanju na področju turizma in gostinstva so potekali razgovori tudi z nekaterimi partnerji izven občine, vendar brez uspeha.

Pred letom dni je bil ustanovljen tudi odbor, ki bi pripravil predlog za tesnejše sodelovanje (ne za združevanje!) gozdarstva in lesne industrije

na območju kočevske in ribniške občine. Odbor je imel šele dve seji, rezultati pa se niso znani.

Naslednja pomembna ugotovitev zadnje seje občinske konference ZK je bila, da je vedno več zanimanja za sprejemanje v ZK. Prestavnik ITAS Janez Hočevar je poročal, da so na zadnjem sestanku sprejeli v svoje vrste 10 novih članov, za sprejem pa je predvidenih še 20. Na občini zborih sindikalnih organizacij v raznih podjetjih so delavci javno izjavljali, da žele v ZK, ki dobiva po pismu večji ugled. Takega občija doslej ni bilo. Po sedanjih ocenah bo letos sprejetih v ZK precej več novih članov, kot jih je bilo predvideno. Že v prvih treh mesecih letos je bilo sprejetih več kot vse lansko leto. Seveda pa povsod ne gre tako dobro. Tako se na primer v ZKGP organizacija ZK že okoli 5 mesecev ni sestala.

Delo aktivna komunistov-neposrednih proizvajalcev je uspešno, saj je ta aktiv neke vrste partijska kontrola.

la. Ta aktiv bo poslej pred sejo konference razpravljati o zadevah in stališčih, ki jih naj bi konferenca sprejela, in celo konferenci predlagal sklepe. Tako bodo neposredni proizvajalci dobili večji vpliv na vsa dogajanja v občini in sodelovali pri pomembnih odločitvah. Predsednik aktivna komunistov – neposrednih proizvajalcev pa bo v bodoče član občinske konference ZK z enakimi pravicami, kot jih imajo drugi člani konference. To je novost v partijskem delu, ki je doslej niso uvedli še v nobeni drugi občini.

Dr. Anton Hočevar z ženo Marijo. (Foto: T. Ožbolt)

Majhen poudarek veliki obletnici

Srečane z odposlancem Kočevskega zbora dr. Antonom Hočevarjem

Letos mineva tretje desetletje po zasedanju zbora odposlancev slovenskega naroda, ki je bil od prvega do tretjega oktobra 1943 v osvobodjenem Kočevju. V spomin na ta dogodek praznujemo v občini Kočevje 3. oktobra občinski praznik. To pa ni le občinski, ampak tudi slovenski in jugoslovanski praznik.

Desetletnico in dvajsetletnico Kočevskega zbora smo praznovali na republiški ravni. Čeprav hodo leto slavili tridesetletnico tega dogodka, kaže, da mu dan manjši poudarek kot prejšnja desetletja.

Mnogi občani menimo, da to ni prav, saj je bil to enkrat, nadvse pomemben dogodek v naši narodni zgodovini, sredi krute vojne, v izmučeni in porušeni partizanski Kočevski. Praznovanja letošnje obletnice bi se lahko udeležilo še lepo število živečih odposlancev Kočevskega zbora.

12. marca sem obiskal dr. Antona Hočevarja-Matetovega iz Velikih Lašč, enega izmed odposlancev Kočevskega zbora. Rojen je bil 6. maja 1899. Po dokončanem študiju je služboval v Litiji, pozneje pa v Kočevju, Novem mestu in nazadnje v Ljubljani, kjer je bil upokojen.

Pravil mi je, da je že pred vojno pomagal partiji v Kočevju, k njemu pa je prihajal po denarno pomoč tri-najstletni kurček Mirko Koscec z Rudnika, ki je imel vedno rdečo kravato. Za notarjem Antonom Lovšinom je bil starosta sokolskega društva v Kočevju in eden izmed graditeljev sokolskega, sedanjega Šeško-vega doma.

Po razsluži stare Jugoslavije je bil med pobudniki in organizatorji

NOB. Ko je spomladi leta 1941 prišel iz Ljubljane Jože Rus, je bil na stanovanju dr. Hočevarja tajen sestanek, kateremu so med drugimi prisostvovali tudi Oskar Kopitar iz Kočevja, Lado in Franjo Smole, Jadvi-ga in Mimi Bogataj in drugi člani sokolskega društva. Vsi do zadnjega so se izrekli za Osvobodilno fronto, dr. Hočevar pa je bil predsednik prvega okrajnega odbora OF in član okrajnega odbora, ki mu je predsedoval profesor Jože Šeško.

Po zlomu Italije je bil prvi predsednik mestnega odbora, s katerim se je v začetku nemške ofenzive umaknil iz Kočevja v Glažuto. Tam ga je sekretar okrajnega komiteja KPS Jože Kopitar spet odredil za sekretarja okrajnega odbora OF za Kočevje. Ko pa je decembra 1943 ali januarja 1944 potoval v Rog, je srečal kurirja Glavnega štaba, ki mu je prinašal nalogo, da mora prevzeti partizansko bolnišnico v Borovški gori. Bil je upravnik bolnišnice Smrekovec. Po nekaj mesecih pa je bil prestavljen za terenskega zdravni-ka. Sprva je bil v rajonskem odboru Dolenjske Toplice, od junija 1944 pa je bil na levem bregu Čabranke in Kolpe. Na zborovanju 4. oktobra 1944 v Caturu je bil izvoljen v okrajni NOO. Od tedaj pa do konca vojne je imel svoj sedež v Osilnici, na Selih v Kovačevi hiši.

Zeno in štiri sinove so mu internirali Nemci. Po vojni pa se je vse družina spet srečno zbrala v Kočevju. Njegovo ime je povsod znano in vsi drano v srčih ljudi, ki ga poznajo kot dobrega in socialno močno človeka. T. OŽBOLT

Kmetje še vedno niso zadovoljni

Čeprav jim je gozdni obrat zgradil v dveh letih toliko cest, za kolikor bodo kmetje prispevali denar komaj v 18 letih

Zasebni lastniki gozdov radi pokritizirajo gozdarsko službo, češ da jih družbeni sektor izkorišča, da ima na račun zasebnikov velike koristi, da namenja družbeni sektor premalo za gradnjo cest v zasebnih gozdovih itd.

Diplomirani inženir Janez Cernač, ki vodi gozdni obrat Mozelj, odgovarja na te pripombe tako:

„Gradnja 4 m široke ceste stane 150.000 do 200.000 din (15 do 20 starih milijonov), odvisno od težavnosti zemljišča, po katerem poteka.

V obratu Mozelj smo leta 1971 zbrali iz zasebnega sektorja 107.930,35 din obvezne biološke

amortizacije (ki se po zakonu mora uporabiti le za gojenje gozdov, in ne za gradnje) in 45.444,65 din prispevka za gradnjo cest. V istem letu smo porabili na območju našega obrata 430.754,05 din za gradnjo ceste Banja loka-Zaga in v Pišetko ter 185.632 din za cesto v Debeli vrh. To pomeni, da smo porabili v letu 1971 kar 276.689,85 din več, kot smo jih na našem obratu zbrali.

Tudi za lani je slika podobna. Obvezne biološke amortizacije (7,5 odstotka) smo zbrali za 100.584,75 din, prispevka za gradnjo cest (3 odstotke) pa 40.230 din. Hkrati smo lani porabili za vzgojo in nego gozdov 57.918,90 din, za cesto v Debeli vrh 346.934,80 din in za cesto Banja loka-Zaga 53.520 din. To pomeni, da je bilo na območju gozdnega obrata Mozelj lani porabljenih 317.558,95 din več, kot pa je bilo na tem območju zbrane denarja. V teh zneskih niso vštete pomoči krajevnim skupnostim za njihovo delo, ki jo vsako leto razdelijo na območju obrata.

Največje potrebe in želje na območju obrata so prav po raznih gradnjah (ceste, vlake, skladišča). Za te namene zberemo na območju obrata Mozelj letno 40.000 do 45.000 din, kar zadošča za gradnjo 200 do 300 m gozdnih cest. Hkrati pa smo za gradnjo cest v zasebnem sektorju porabili v zadnjih dveh letih 739.840,85 din, se pravi toliko, kot za te namene zberemo v 18 letih.

Stroške za strokovno službo, prodajo in režijo delavcev v zasebnem sektorju zaračunavamo v višini 12

odstotkov, kar komaj zadošča za kritje teh stroškov.

Ob vsem naštetem moramo razumeti, da ni pametno investirati vsako leto v vseh krajevnih skupnostih ali celo vsakemu lastniku gozda. Nujno je treba kolobariti. Ob zaključku naj poudarim, da lahko trdimo, da take denarne pomoči ne bi lastnikom gozdov na našem območju nudila nobena druga delovna organizacija.“ J. P.

Nekateri učitelji osnovne šole Kočevje so si ogledali nedavno razstavo učil v Ljubljani, posebno se sestavljenko „Fischertechnik“, ki bi jo lahko s pridom uporabljali pri tehničnem pouku in prometni vzgoji. Nanjo je učitelje opozoril svet za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pri občinski skupščini, ki je pripravljen pri njenem nakupu šoli denarno pomagati (Foto: Brus)

Kako izboljšati mesne izdelke?

Z mesarskega posveta v Kočevju

V klavnicu in predelavi mesnih izdelkov ZKGP Kočevje so bili pred kratkim na obisku predstavniki kemične tovarne Hrastnik pod vodstvom dr. Varge. Na posvetu z mesarji, ki so se ga udeležili tudi predstavniki mesnih podjetij iz Ljubljane, Novega mesta, Stične in Sevnice, so se pogovorili, kako bi lahko posamezna podjetja izboljšala mesne izdelke, da bi se bolj ugodila okusu potrošnikov.

Kemična tovarna iz Hrastnika oskrbuje kočevsko mesno podjetje in vse ostale jugoslovanske predelovalce mesa z aditivi za suho razsoljevanje mesa za klobase. Uporabljajo jih za poltrajne klobase iz svinjskega, govejega in telečjega mesa, ker omogočajo izdelavo zelo kakovostnih izdelkov. Z uporabo aditiva imajo izdelki prijetnejši okus, obstojnejšo barvo, manjši kalorijalni vrednosti in izredno kakovost.

Pri ocenjevanju mesnih izdelkov iz kočevske predelovalnice mesa so predstavniki kemične tovarne iz Hrastnika ugotovili vse navedene lastnosti in izrekli kočevskim mesarjem priznanje. Za izredno kakovostni salami pa so ocenili tirolsko in ljubljansko. IVAN LAMPE

v treh mesecih. Kmetje in meščani so vedeli za ta častni dolg njihovega gospoda, zanj pa bi se niti ne zmenili, če bi jim silvestrski grofov razglas o zvišanju davščin jasno in glasno ne povedal, da bodo ta častni kvartopirski dolg in še kaj drugega morali poravnati oni sami, podložniki in tlačani podeljla ter cehi in meščani mesta Kočevje. Ker so vse to dobro vedeli, si o uspešnosti pritožbe v grajski pisarni niso delali utvar. Zaradi reda jo bodo vložili, sicer pa položili več važnosti v pritožbo na vicedoma v Ljubljani.

Morali so tako storiti, dasi so iz lastnih in tujih izkušenj vedeli, kako ta visoki gospod rešuje podložniške pritožbe: obljubil bo, pa še prav slovesno, da bo o nepravilnostih, navedenih v pritožbi, ukazal izvesti natančno preiskavo in, kajpada, vse nepravilnosti preprečil. Tlačanski možgani pa so dobro razumeli to uglajeno, plemiško govorico: njihova pritožba bo stopila na dolgo, vijugavo pot po upravnih pisarnah, ki lahko traja leto dni ali še več, seveda s pogojem, da medtem oni, podložniki, v redu plačujejo vse od graščaka določene davščine. V nasprotnem primeru bi se preiskava sama od sebe ustavila. Podložniki so bili v precepu: če med preiskavo ne plačajo, njihova pritožba ne bo upoštevana, če pa plačajo, jim pozneje poreko: kaj pa še hočete, saj ste vendar to, kar pravite, da je bilo krivično, plačevali! Nove, dasi pregovorjene davščine bi z enkratnim plačanjem samodejno bile tudi potrjene. Vse to so kmečki odposlanci vedeli, poznali so vse upravne pasti in zanke, a vendar so morali vse to maličenje pravičnosti prenesti, če so hoteli priti do cesarja in mu izročiti pritožbo.

Volili za vodjo Zveze kmetov in cehov na Kočevskem. Ta naj vicedomu izroči njihovo pritožbo in razloži krivično postopanje barona Thurna. Ni bila prijetna ta pot v glavno mesto, morala pa je biti opravljena, če so hoteli priti do cesarja.

Kranjski vicedom, visoki cerkveni dostojanstvenik Erazem Praunwart, kočevskih odposlancev ni bil posebnostno vesel. V njegovem uradu so se stekale novice s Kranjskega in sosednjih dežel o puntarskem duhu, ki se širi kot kuga iz dežele v deželo, iz Hrvaškega prav na jugu pa skoraj do samega cesarskega mesta. Tudi je njegov urad že dobil nekaj zaupnih poročil o Kočevčih, češ da se združujejo v nekakšni zvezi za obrambo svojih pravic, da se povezujejo s kmeti na Gorenjskem in Dolenjskem ter Hrvaškem, ki vsi sanjajo o nekakšni „stari pravdi“. Prav nič ne skrivajo, da bi se radi znebili grajskega jarma.

Vicedom je odposlance s Kočevskega sprejel in jim obljubil, da bo njihovo pritožbo obravnaval nepristransko in z ljubečo očetovsko skrbjo, nato pa o njej poročal cesarju. Do svojega grajskega gospoda pa morajo biti obzirni in ubogljivi. Baron Thum je za Kočevsko plačal v cesarsko blagajno osemnajst tisoč goldinarjev, zato ima tudi on svoje pravice. On, vicedom, je pritožbo kmetov sprejel, pravičnost pa zahteva, da sliši tudi grofovo mnenje, nato pa razsodi.

(Nadaljevanje prihodnjič)

Prvikrat je bila med odposlanci izrečena velika in usodna beseda: sila! Težka beseda, ki je vodila za seboj že preizkušene posledice: kadeče se razvaline požganih kmečkih hiš, goreče gradove, smrt in upoštevanje... Zborovalci so se zavedali vsega tega, zato so se o tej besedi dobobra razgovorili. Govorili so tudi o tem, da še pred uporabo sile opravijo tmovno pot, ki je bila že od nekdanj v rabi pri sporih med gradom in tlačani. S pismeno pritožbo morajo najprej pred svojega grajskega gospoda. Če jih ta ne zadovolji, morajo s pritožbo pred kranjskega vicedoma v Ljubljani in šele potem, če jim tudi ta ne pomaga, jim ostanje prosta pot do samega cesarja. Zborovalci so vedeli, da s pritožbami ne bo kaj prida uspeha. Svojega grajskega gospoda, barona Thurna, so le predobro poznali. Bil je pijanec in kvartopirec, zapravljivec in nasilnež. Grofica in hčerka, ki sta se v samotnem gradu dolgočasili, sta obiskovali sosedne gradove in drage veselice v Ljubljani, kar vse je požiralo velike denarje. Nedavno tega

Baron je najel desetino odpuščenih vojakov s Primorskega, ki naj bi strahovali trmoglave uporne kmete.

INDUSTRIJA MOTORNIH VOZIL
NOVO MESTO

beti
METLIKA

iskrene
čestitke
za praznik
OF in
1. maj

SKUPŠČINA OBČINE
OBČINSKI SINDIKALNI SVET
OBČINSKA KONFERENCA SZDL
OBČINSKA KONFERENCA ZKS
OBČINSKI ODBOR ZZB NOV
OBČINSKA KONFERENCA ZMS

in vodstva vseh drugih organizacij ter društev v občinah

BREŽICE
ČRNOMELJ
KOČEVJE
METLIKA
NOVO MESTO
RIBNICA
SEVNICA
TREBNJE

ZDRUŽENO
KGP
KOČEVJE

KMETIJSKO GOSPODARSTVO
GOZDNO GOSPODARSTVO
STANOVANJSKO GOSPODARSTVO
RESTAVRACIJA

SGP PIONIR
NOVO MESTO
PIONIR

DIMNIK SCHIEDEL
JE OKROGEL, KAR DAJE TELE PREDNOSTI:
— odličen vlek zaradi najmanjše prostornine sten
— varnost obratovanja zaradi najmanjše kurilne površine
— enostavnost pri čiščenju

SCHIEDEL YUKAMIN

DIMNIK SCHIEDEL
IMA ŠAMOTNI VLOŽEK, ODPOREN PROTI KISLINI,
ZATO JE:

- odporen proti ognju, ker je izdelan iz visoko kvalitetnih glin in šamotov,
- odporen proti kislini, ker šamotni vložek propuša kislino pod 2,5 %
- varen pred zasajevanjem in zakislevanjem, ker je šamotna cev odporna proti kislini in vlagi,
- temperaturno obstojen, odporen proti pritiskom in plinitesen, ker je sistem izredna konstrukcijska rešitev.

DIMNIK ŠT.1

DIMNIK SCHIEDEL
S ŠAMOTNIM VLOŽKOM JE MONTAŽNI DIMNIK IN JE:

- varčen zaradi hitre in enostavne montaže,
- varen pred ognjem, ker je večplastna konstrukcija s tesnilnimi fugami,
- varčen pri prostoru, ker je natančno izmerljiv in funkcionalen
- varčen pri ceni, ker je trajen in ga je mogoče hitro montirati in ima do 40 % boljše izgorevanje.

V EVROPI

SCHIEDEL—YU—KAMIN
PROIZVAJA, PRODAJA, MONTIRA, UVAŽA in IZVAŽA
GRADBENO PODJETJE „GRADNJA“, ŽALEC, v kooperaciji s
CINKARNO Celje, telefon 71-783, 72-227.
PRODAJNA MESTA:
Gradnja Žalec, Kovinotehna Celje, Gramex Ljubljana, Smreka Maribor, DOM Maribor, Potrošnik Murska Sobota, Trgovsko podjetje Sevnica, Agraria Brežice in Gramex Jesenice.
Predstavništvo v Ljubljani:
Inž. Janez SRAKA, Herbersteinova 15, telefon (061) 316-234.

„MELAMIN“, kemična tovarna
KOČEVJE

razglašala prosta delovna mesta za

8 NK DELAVCEV

za priučitev dela v proizvodnji

Delovno razmerje bo sklenjeno za nedoločen čas s poskusno dobo 3 mesecev.

Nastop dela je mogoč takoj po opravljenem zdravniškem pregledu. Ponudbe je oddati v splošnem sektorju osebno do vključno dne 5. 5. 1973.

Podjetje ne razpolaga s stanovanjem, zaradi dela v štirih izmenah pa je zaželeno, da ima kandidat stanovanje v Kočevju ali bližnji okolici.

KOMUNALNO OBRATNI CENTER
— TOZD Komunala VELENJE, Koroška 46

razširja dejavnost nizkih gradenj in vabi k sodelovanju

GRADBENE DELOVODJE

za nizke gradnje

Nudimo soliden osebni dohodek in samska stanovanja, kasneje tudi družinska.

Od kandidatov pričakujemo ustrezno strokovno izobrazbo in nekaj let prakse pri vodenju dela na nizkih gradnjah.

TOVARNA KLOBUKOV »ŠEŠIR« ŠKOFJA LOKA

odpira nov proizvodni obrat v Stari vasi — Bizeljsko, zato

VABI K SODELOVANJU

naslednje nove sodelavce:

1. vodjo obrata v Stari vasi, za katerega želimo, da ima srednjo strokovno izobrazbo (po možnosti konfekcijski tehnik), da ima organizacijske sposobnosti in smisel in veselje za delo z ljudmi;
2. več delavk, priučeni ali izučeni šivilji, ki imajo veselje za izdelovanje pokrival;
3. hišnika, kateremu nudimo družinsko stanovanje in možnost zaposlitve za zakonsko tovarišico.

Prijave sprejema Zavod za zaposlovanje delavcev, Brežice, do 20. maja 1973.

IŠČEMO SODELAVCE!

K sodelovanju vabimo večje število poverjenikov, ki bi bili pripravljeni v domačem kraju širiti dobre knjige vseh slovenskih založb. Nagrajevanje po uspehu — dobra možnost zaslužka.

Pismene prijave s kratkim življenjepisom pošljite najkasneje do 11. maja 1973, na naslov:

partizanska knjiga

Vodnikova 43, 61000 Ljubljana.

SLAVNIK, KOPER
TOZD Hotel „Sremič“, Krško

KOMBI IMV 1600

Javno licitacijo za prodajo avtomobila Kombi IMV 1600. Licitacija bo v hotelu „Sremič“ v Krškem 16. 5. 1973 ob 9. uri za družbeni sektor in ob 10. uri za zasebni sektor. Izklicna cena je 1,5 milijona S din. Pred licitacijo morajo zainteresirani plačati 10 % kavnice od izklicne cene.

ZA POKLIC ELEKTROMONTER!

OZP Elektro Ljubljana—PE Novo mesto razglašala 6 prostih učnih mest za šolanje na Elektrogospodarski šoli v Mariboru

ZA POKLIC ELEKTROMONTERJA

Pogoji za sprejem:

1. uspešno dokončana osemletka,
2. zdravstvena sposobnost za opravljanje elektromonterskih del.

Podjetje nudi štipendijo, ki je odvisna od dohodkov staršev oz. skrbnikov, v nobenem primeru pa ni manjša, kot znašajo stroški internata.

Poleg temeljnega dela štipendije prejmejo učenci tudi gibljivi del štipendije, ki znaša: za odličen uspeh 100 din, za prav dober uspeh 60 din in za dober uspeh 50 din na mesec.

Interesenti naj se zglasijo osebno na sedežu poslovne enote v Novem mestu, Ljubljanska c. 3.

Čas za prijavo je do 20. 7. 1973.

Odbor za kadre IGM „Sava“ Krško

razglašala prosto delovno mesto

VODJA SAMOSTOJNE ENOTE PRODAJALNE GRADBENEGA MATERIALA

Pogoji: VK delavec trgovinske stroke s prakso

Osebni dohodki po pravilniku. Nastop dela takoj ali po dogovoru. Razglas velja do zasedbe delovnega mesta.

Kandidati za razglašeno delovno mesto naj pošljejo svoje prijave s podatki o strokovni usposobljenosti in dosedanjih zaposlitvah v 15 dneh po objavi razglašila na naslov: IGM „Sava“ Krško, kadrovska splošni sektor, Krško, Gasilska 4.

**PRIVOŠČITE SI
TO ZADOVOLJSTVO!**

Lasko pivo

VAŠ PRAVI KORAK JE KORAK DO

DOLENJSKE BANKE IN HRANILNICE v Novem mestu

in poslovnih enot v Krškem, Metliki, Novem mestu, Trebjem in na Mirni

- KJER ZBRAJAJE HRANILNE VLOGE IN JIH OBREŠTUJEJO OD 7,5 DO 10-ODST.
- VODIJO ŽIRO RAČUNE IN DEVIZNE RAČUNE OBČANOV
- OPRAVLJAJE DEVIZNO-VALUTNE POSLE IN ODKUP TER PRODAJO DEVIZ
- DAJEJO KREDITE ZA STANOVANJSKO GRADNJO, POSPEŠEVANJE KMETIJSTVA, OBRTI IN TURIZMA NA PODLAGI NAMENSKEGA VARČEVANJA
- ODOBRAVAJO KRATKOROČNE IN DOLGOROČNE KREDITE
- OPRAVLJAJE VSE DRUGE BANČNE POSLE

ZAUPAJTE DBH SVOJE DENARNE ZADEVE, SAJ JE TO VAŠA BANKA.

čestitamo
za dan OF
in praznik dela

IŠČEMO SODELAVCA!

DOLENJSKA BANKA IN HRANILNICA

NOVO MESTO

— Komisija za kadre in splošne zadeve

objavlja PROSTO DELOVNO MESTO

VODJE PODRUŽNICE V KRŠKEM

(bodoči TOZD).

Za kandidate so poleg splošnih pogojev obvezni še naslednji pogoji:

— višja ali srednja izobrazba z najmanj 8 let delovne dobe, od tega najmanj 3 leta na vodilnih delovnih mestih v banki ali gospodarstvu; da je delo na dosedanjem delovnem mestu uspešno opravljal in da je moralno-politično neoporečen.

Kandidati naj predložijo pismene prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev Komisiji za kadre in splošne zadeve pri Dolenjski banki in hranilnici, Novo mesto.

Razpis velja 15 dni po objavi.

UPOKOJENI MIZARJI, TESARJI!

Iščemo dva upokojena mizarja ali tesarja in eno gospodinjstvo za delo pri Pogačnikovem domu na Kriških podih za čas od 20. maja do konca junija. Prejemki po dogovoru. Dostop do doma je po vojaški poti (mulatieri) iz Trente, 3 ure zmerne hoje.

Ponudbe pošljite takoj Planinskemu društvu Radovljica.

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR

Petek, 27. aprila - Ustanovitev OF
Sobota, 28. aprila - Pavel
Nedelja, 29. aprila - Hugo
Ponedeljek, 30. aprila - Katarina
Torek, 1. maja - Praznik dela
Sreda, 2. maja - Boris
Četrtek, 3. maja - Aleksander

KINIO

BRESTANICA: 28. in 29. 4. angleško-italijanski film „Agent 007 - krvava Mary“. 1. in 2. 5. ameriški barvni film „40 morilcev“.
BREŽICE: 27. in 28. 4. ameriški barvni film „Malori kot smrt“. 29. in 30. 4. angleški barvni film „Plaćanec“.
CRNOMELJ: 27. 4. ameriški barvni film „Trije dolari sejejo smrt“. 29. 4. francoski barvni film „Vlada razum“. 2. 5. francoski barvni film „Velika gneča v Parizu“. 4. 5. ameriški barvni film „Izjubljani“.
KOSTANJEVICA: 28. 4. ameriški barvni film „Skrivnostna

Justina“. 29. 4. ameriški barvni film „Prvi mitraljez divjega zahoda“. 1. 5. ameriški barvni film „Morilec v vrsti“.
KRŠKO: 28. in 29. 4. ameriški barvni film „Crni panterji v Harlemu“.
2. 5. francoski barvni film „Astragal“.
METLIKA: Od 27. do 29. 4. ameriški barvni film „Strel iz nebotičnika“. Od 27. do 29. 4. angleški barvni film „Joy uboga dekleta“. 30. 4. do 3. 5. jugoslovanski barvni film „Kdor poje, slabo ne misli“. Od 3. do 5. 5. jugoslovanski barvni film „Prvi splitski odred“.
MIRNA: 28. in 29. 4. „Wili boj“.
NOVO MESTO: Od 27. do 30. 4. ameriški barvni film „Kvartopirec in prostitutka“. 30. 4. do 2. 5. barvni film „Roparji zlatega rudnika“. - POTUJOČI KINO NOVO MESTO: Od 27. 4. do 1. 5. ameriški barvni film „Zadnji naboj“.
RIBNICA: 28. in 29. 4. ameriški barvni film „Sin revolveraša“.
SEVNICA: 28. in 29. 4. ameriški film „Tora! Tora! Tora!“.
ŠENTJERNEJ: 28. in 29. 4. „Sto muk Stanlia in Olla“.
TREBNJE: 28. in 29. 4. francoski barvni kriminalni film „Borsalino“.

Naslov v upravi lista (1074/73).
PRODAM malo rabljeno spalnico. Anton Agnič, Mlake pri Gradcu, Bela Krajina.
PRODAM 350 kom. sadik trt cepljen, sorte laški rizing in modra frankinja. Cvelbar, Gorenja vas 22, Šmarješke Toplice.

Po hudi boleznj nas je v 67. letu starosti prezgodaj zapustila naša preljuba mama, stara mama, sestra, teta in tašča

FRANČIŠKA KOBE
iz Laz ob Kolpi

Iskreno se zahvaljujemo vsem sosedom, sovaščanom in drugim, ki so nam izrekli sožalje, in vsem, ki so jo spremili na njeni zadnji poti. Prav tako se zahvaljujemo vsem, ki so nam v težkih trenutkih kakorkoli pomagali, darovalcem vencev in cvetja. Posebna zahvala medicinski sestri Rezi Veber, ki je pokojnico redno obiskovala in ji lajšala trpljenje, ter govornikom Mariji Vajs in Petru Šobarju za ganljive besede ob slovesu, zastavonoši Rudiju Mazoni in starostniku župniku za opravljeni obred. Vsem in vsakemu še enkrat iskrena hvala.

Zalujoči: hčerki Zdenka in Nevenka z družinama, sestre in bratje z družinami ter drugo sorodstvo

Ob boleči izgubi dragega moža, ata, starega ata, brata in strica

ALOJZA JANŽEKoviČA
iz Radoš pri Metliki

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancom, ki so se v tako velikem številu poslovili od njega, mu darovali cvetje ter nam izrekli pismena in ustna sožalja. Za vso skrb in zdravljenje se zahvaljujemo osebu interne klinike Novo mesto, posebno predstojniku dr. Huebscherju. Najlepša hvala občinskemu odboru ZŽB NOV Metlika za ganljive poslovilne besede ob odprtem grobu, gasilemu društvu Radovica za vso skrb pri organizaciji pogreba in za poslovilne besede. Posebna hvala vsem bližnjim sosedom za pomoč in razumevanje v času boleznj. Vsem še enkrat prisrčna hvala.

Zalujoči: žena Ana, otroci Anica, Slavka, Olga, Stanka, Vinko in Malči z družinami ter snaha Rajka z Emico

Ob boleči in nenadomestljivi izgubi našega ljubelega moža, očeta in starega očeta

MARTINA GRABNARJA
iz Ardra pri Raki

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na zadnji poti, mu darovali vence, cvetje in nam izrekli sožalje. Hvala vaščanom, posebno pa družini Slavka Bajca za nesebično pomoč in prizadevnost. Posebno se zahvaljujemo kolektivu Splošnega mizarstva Krško za vence in udeležbo na pogrebu, hvala župniku za opravljeni obred. Še enkrat hvala vsem, ki so nam v težkem trenutku stali ob strani in nam pomagali.

Zalujoči: žena Rezka, sin Ivan z ženo Minko, vnuka Breda in Robert

Našemu dragemu atu JANEZU KLEMENČU iz Zdinje vasi 41 iskreno čestitamo za njegovo 70-letnico in god in mu želimo še na mnoga zdrava in zadovoljna leta v krogu svojih domačih. Žena Alojzija, sin Ivan in Franc z družinama, hčerka Slavka z družino ter sestra Micka.

Ob tragični izgubi našega dragega brata

KUPIM

KUPIM model za ročno izdelovanje betonskih blokov (tudi za prezi-). Sandi Mikulan, Dolenjski list, Novo mesto.
KUPIM DOBRO ohranjeno motorno kosilnico znamke BCS ali Figaro. Jože Baznik, Vel. Mraševo 27, 68312 Podbočje.
KUPIM gradbeno parcelo na območju Grma, Gotne vasi, Jedinščice, Žabje vasi, Cikave. Naslov v upravi lista (1094/73).

POSEST

PRODAM hišo z gostinskim lokalom v okolici Ljubljane. Gostilna je zelo znana in dobro vpeljana ter na prometni točki. Angela Borštnar, Sr. Jarše 22, Domžale.
PRODAM več stavbnih parcel na Čardaku v Črnomlju. Marija Schweiger, Šolska ulica 5, Crnomelj.
PU UGODNI CENI prodam stanovanjsko hišo v Kanižarici pri Črnomlju z gospodarskim poslopijem in vrtom. Ogljed vsak dan po 14. uri. Anton Tomc, Kanižarica 37, Crnomelj.

NAPRODAJ je enodružinska vseljava hiša z gospodarskim poslopijem, sadovnjakom, vinogradom in njivo v prometnem kraju, 80 metrov od glavne ceste v Dol. Straži pri Novem mestu. Dovoz za vsa vozila. Plačljivo v gotovini. Naslov v upravi lista. (1068/73).

PRODAM leseno gospodarsko poslopje 6 x 5,40 m, krito z opeko, brez zemljišča, po ugodni ceni. Naslov v upravi lista (1067/73).

PRODAM vseljivo novejšo hišo z garažo in vrtom. Franc Završček, Grosuplje, Levstikova 12.

PRODAM enostanovanjsko hišo v Lončarjevem dolu 24. Ivanka Pene, Lončarjev dol, Sevnica.

PRODAM zidano hišo, dokončano do prve faze (voda in elektrika napeljana do hiše), na lepem kraju ob reki Krki v Cerkljah pri Brežicah. Pojasnila dobite pri Ignacu Bevcu, Cerklje ob Krki 16.

PRODAM hišo v Gotni vasi. Naslov v upravi lista (1055/73)

PRODAM 2,5 ha bukovega gozda nad Kostanjevico ob Krki. Ponudbe na upravo lista pod „GOZD“.

VDOVA prodaja zaradi starosti hišo z lepim vrtom raznih kultur na prometni točki v Velenju. Kovaljev Velenje, Celjska 31.

RAZNO

KMEČKI FANT s službo, lepim stanovanjem in malo zemlje, star 41 let, 176 cm, želi spoznati dekle ali vdovo od 32 do 42 let zaradi poroke. Ponudbe pod „LEPO ŽIVLJENJE“.

POROCNI PRSTANI! - Želite presenetiti nevesto? Zlatar Otmar Zidarič v Ljubljani v Gosposki 5 (poleg univerze) vam bo rad pomagal! - Z izrezkom tega oglasa dobite 10 odst. popusta!

ZAHVALA

Ob tragični izgubi našega dragega brata

JOŽETA ČRNUGLJA
iz Grabrovca pri Metliki

se najlepše zahvaljujemo vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti in mu darovali cvetje. Posebno zahvala smo dolžni Stanku Nemanjču, predstniku krajevne skupnosti in predstavniku Zveze borcev za ganljive besede ob grobu, gasilemu društvu in govorniku Martinu Dragovanu ter občinskim družbenopolitičnim organizacijam za vence. Zahvala tudi godbi in prostu za opravljeni obred.

Zalujoči: sestri Martina in Marija z družino ter drugo sorodstvo

Ob prerani izgubi naše drage mame

JOŽEFA PONIKVAR,
roj. Zupančič
iz Tomažje vasi 26

se vsem, ki so ji poklonili cvetje in vence ter jo spremili na njeni zadnji poti, najtopleje zahvaljujemo. Posebno se zahvaljujemo župniku iz Bele cerkve za spremstvo in vsem sosedom za nesebično pomoč v najtežjih trenutkih.

Zalujoči: otroci Franc, Angela, Slavko, Avgust, Jože, Anica z družinami, Cirila z možem in Marija

Tomažja vas, 17. aprila 1973

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi naše drage mame

MARIJE ŠMOLIČ, roj. GRM
iz Vavpče vasi št. 6 Dobrnič

se iskreno zahvaljujemo vsem vaščanom, ki so nam v tem težkem trenutku pomagali in pripravili vse potrebno za pogreb. Iskrena zahvala tudi vsem sorodnikom, vaščanom in znancom za vence ter vsem, ki so jo pospremili na njeni zadnji poti.

Zalujoča sinova Lojze in Jože z družinama

ZAHVALA

Ob mnogo prerani izgubi našega nenadomestljivega moža in očeta

ALOJZA SIMONIČA
iz Velike Lahnje

se iskreno zahvaljujemo vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih kakorkoli pomagali, zlasti sosedom, rudniku Kanižarici, kaplanu, pihalni godbi in osnovni šoli iz Črnomlja

Posebno zahvalo smo dolžni darovalcem cvetja in vsem, ki so ga spremili na njegovi zadnji poti.

Zalujoči: žena z otroki in drugo sorodstvo

ZAHVALA

Ob nenadni in tragični izgubi našega nadvse dragega moža, očeta, sina, brata, svaka in zeta

ALEKSANDRA ŠTEFANOVIČA
iz Šedma 26 pri Senovem

se iz vsega srca zahvaljujemo vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli iskreno sožalje. Posebna zahvala predstavnikom in kolektivu podjetja SIGMAT, organizaciji gluhonemih iz Krškega, častiti duhovščini iz Senovega in vsem sosedom za tolažilne besede ter pomoč ob boleči izgubi našega Aleksandra.

Zalujoči: žena Marija, sinek Jožko, hčerka Idica, ženinini starši, mati, bratje in sestre ter bližnji in daljni sorodniki

mojega kozolca. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Podpisani Matija Ogulin s Kala št. 14 pri Strekljčevcu prepovedujem hojo po travniku in vrtu v Kaminah pri Strekljčevcu, prav tako tudi pašo kokoši in odmetavanje smeti na navedenem vrtu. Isto velja tudi za moje njivo na Podrebru. Kdor tega ne bo upošteval, ga bom sodno preganjal.

Podpisani Miha Kupljenik, poštar pošte Otočec ob Krki, izjavljam, da so vse trditve o tem, da bi me pri izplačevanju pokojnine ogojfula Janez Klemenčič, neresnične, ker za take trditve nimam nobene podlage. Zahvaljujem se Janezu Klemenčiču, do zoper mene ni vložil zasebne tožbe.

OBVESTILA

LOVSKA DRUŽINA SMUK SEMIČ obvešča občane, da bo maja strupila prekomerno razmnožene srake z zastrupljenimi jajci. Vsako jajce bo označeno. Da bi se izognili nesrečam, prosimo prebivalstvo, posebno pa otroke, da puste nastavljenaja jaja v miru.

OBVEŠČAMO CENJENE STRANKE, do bodo brivsko-frizerški saloni za prvomajske praznike zaprti 29.4., 30.4., 1.5. in 2. 5. 1973. Vsem delovnim ljudem čestitamo za praznik dela in se pripravljamo! BEC, FALKNER, PEŠTNER, PUCELI, ZLATA.

Cenjene stranke obveščamo, da naš servis posluje vsak dan, razen sobote, z rednim delovnim časom. SERVISNA DELAVNICA ISKRA, PREKOPA PRI KOSTANJEVICI.

MAMICE! Stekleničko svojega

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: časopisno založniško podjetje DOLENJSKI LIST, Novo mesto - USTANOVITELJI: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Sevnica in Trebnje

IZDAJATELJSKI SVET: Lojzka Potrč (predsednica sveta), Franc Beg, Viktor Dragoš, Tone Gošnik, Jože Jekle, Tone Klenovšek, Franc Lapajne, Tine Molek, Slavko Smerdel, Franc Štajdohar in Ivan Zivič

UREDNIŠKI ODBOR: Tone Gošnik (glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Ria Bačar, Marjan Moškoon, Janez Pezčlj, Jože Princ, Jože Splichal, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Zeleznik

IZHAJA vsak četrtek - Posamezna številka 2 din - Letna naročnina 79 dinarjev, polletna naročnina 39,50 din, plačljiva vnaprej - Za inozemstvo 160 dinarjev ali 10 ameriških dolarjev oz. 30 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) - Devizni račun: 52100-620-107-32002-009-8-9

UGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 40 din, 1 cm na določeni strani 55 din, 1 cm na prvi, srednji ali zadnji strani lista 80 din. Vsak mali oglas do 10 besed 15 din, vsaka nadaljnja beseda 1 din. Za vse druge oglase in oglase v barvi velja do preklica cenik št. 5 od 1. 7. 1972 - DOLENJSKI LIST šteje med proizvajalce iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčevanju proizvodov in storitev v prometu (Ur. list SFRJ, 33-316/72), za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov (mnenje sekretariata za informacije IS SRS št. 421-1/72 od 31. 1. 1973)

TEKOČI RACUN pri podružnici SDK v Novem mestu: 52100-601-10558 - Naslov uredništva in uprave: 68001 Novo mesto, Glavni trg 3 oz. poštni števil 33 - Telefon (068) 21-227 - Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vračamo - Casopisni stavek, filmi in pelom: CZP Dolenjski list, Novo mesto - Barvni filmi in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

FANTU NUDIM hrano in stanovanje za pomoč na kmetiji po službi. Preskrbim službo v tovarni. Anton Rupar, Zabnica 33, Kranj.

SOBO IN HRANO dobi poštno dekle, ki bi bilo pripravljeno pomagati v gospodinjstvu. Preskrbim tudi službo. Pišite na naslov: Jože Vaupič, Cesta dveh cesarjev 38 a, 61000 Ljubljana.

GOSPODINJSKO POMOČNICO sprejemem k 4 odraslim osebam. Lastna soba, plača po dogovoru. Polona Rus, Butik Vlasta Jež, Stari trg 28, Ljubljana.

SLUŽBO IŠČE

V VARSTVO vzamem otroke. Naslov v upravi lista (1088/73).

STANOVANJA

FANTU ODDAM opremljeno sobo s centralno kurjavo in sanitarijami. Naslov v upravi lista (1089/73).

ODDAM dve sobi s kopalnico trem dekletom. Ostalo po dogovoru. M. Badovinac, Lobetova 4, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo s dvema ženskama v Smihelu. K Roku 10, Novo mesto.

ODDAM opremljeno sobo za dve dekleti in fanta. Peter Popovič, Za grebska 25, Novo mesto.

Motorna vozila

PRODAM ferguson, kosilnico, seno, hladilnik in komate. Žibert, Zagrebška 29, Novo mesto.

UGODNO PRODAM moped na dve prestavi. Vinko Pečaver, Trdinova 21, Novo mesto.

PRODAM moped (letnik 1972), šivalni stroj Bagat in televizor. Ogljed popoldne od 17. do 19. ure. Stopar, Gotna vas 12, Novo mesto.

PRODAM zastavo 750, letnik 1969, dobro ohranjeno. Naslov v upravi lista (1034/73).

UGODNO PRODAM škodo, letnik 1970. Naslov v upravi lista (1040/73).

POCENI PRODAM NSU 110, letnik 1968, desna stran karambolirana. Ogljed možen vsak dan. Alojz Janežič, Puščava 6, Mokronog.

PRODAM MOTOR NSU 175. Jože Kastelic, Jablan 8, Mirna peč.

PRODAM ZASTAVO 750 ali zamenjam za gradbeni material. V poštev pride stoječ kostanjev les do 15 cm. Tomaž Potočar, Bučna vas 35, Novo mesto.

ZASTAVO 750, letnik 1965, in malo rabljen televizor ugodno prodam. Cesta herojev 33/a, Novo mesto.

UGODNO PRODAM fiat 750. Prečna na 30, Novo mesto.

PRODAM fiat 1300, letnik 1969, zelo dobro ohranjen. Franc Gabrič, Brestanica 34, telefon (068) 75-124.

ŠKODO 1967, odlično ohranjeno, prodam. Jože Lužar, Nad mlini 43, Novo mesto, telefon 22-215.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1968. Jože Kralj, Padersiščeva 13, Novo mesto.

ŠKODO 1967, odlično ohranjeno, prodam. Jože Lužar, Nad mlini 43, Novo mesto, telefon 22-215.

PRODAM ZASTAVO 750, letnik 1968. Jože Kralj, Padersiščeva 13, Novo mesto.

RADIO LJUBLJANA

VSAK DAN: poročila ob 5.00, 6.00, 7.00, 8.00, 10.00, 12.00, 13.00, 15.00, 19.30, in ob 20.00. Pisan glasbeni spored od 4.30 do 8.00.

CETRTEK, 26. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 11.15 Pohod „Po poteh tovarštva in spominov“. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Jože Silc: O kalivosti silazne koruze odločamo se pri setvi. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Sestank instrumentov. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.00 „April 73“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Francija Paharja. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

vic do vica brunarica

in vsak teden 10 NAGRAD v PAVLIHI

PETEK, 27. APRILA: 8.05 Z velikimi zabavnimi orkestri 8.30 „Mi smo pomlad...“ 9.35 Pesmi borbe in dela. 10.05 Spomin na slavne dni. 11.15 Narodno-zabavne in zborovske pesmi v raznih izvedbah. 12.10 Opoldanski operni koncert naših solistov. 13.30 Marjan Drožbež: Dokumenti NOB. 14.05 Listi iz albumov slovenskih avtorjev. 15.05 Z zabavnim orkestrom RTV Ljubljana. 16.00 Marjan Grampevcčan: Kontinuiteta revolucionarnega duha od kmečkih puntov pred NOB do nove ustave. 16.30 Cez cvetoče trate. 18.00 „Signalni“ - propagandna oddaja. 18.35 S slovenskimi ansambli. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом bratov Avsenik. 20.00 „Naj narodi pojo“ - 4. oddaja. 20.30 Top-pops 13. 21.15 Oddaja o morju in pomorskih. 22.15 Besede in zvoki iz logov domačih.

SOBOTA, 28. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Pionirski tednik. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Milan Rovan: Pregled količin sadilnega materiala. 12.40 Po domače. 13.30 Priporočajo vam... 14.10 S pesmijo in besedo po Jugoslaviji. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.20 Gremo v kino. 18.15 Dobimo se ob isti uri. 19.10 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Borisa Kovačiča. 20.00 Spoznavajmo svet in domovino. 22.20 Oddaja za naše izseljence.

NEDELJA, 29. APRILA: 8.05 Veseli tobogan. 9.05 Srečanje v studiu 14. 9.55 Prenos proslave ob obletnici velikega Tolmškega kmečkega punta. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz

tujine. 11.15-13.00 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - I. del. - vmes ob 11.50 Pogovor s poslušalci. 13.50 Z domačimi ansambli. 14.05 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo - II. del. 15.05 Radijska igra. Ciril Kosmač - Mitja Mejak: Balada o trobenti in oblaku. 16.00 - 18.00 Nedeljsko športno popoldne. 18.00 Radijski radar. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Glasbene razglednice. 20.00 V nedeljo zvečer. 22.20 Zaplešite z nami.

PONEDELJEK, 30. APRILA: 8.10 Glasbena matineja. 10.20 Pri vas doma. 11.00 Poročila - Turistični napotki za naše goste iz tujine. 12.30 Kmetijski nasveti - inž. Marjan Žagar: Kreditna prodaja poljedelskih strojev v strojnini skupnostim. 12.40 S tujimi pihalnimi godbami. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Glasbeni intermezzo. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Ponedeljkovo glasbeno popoldne. 18.35 „Interna 469“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z ansambлом Dorka Skoberneta. 20.00 „Ej, ej, vi gospodje v gradovih“. 22.15 Za ljubitelje jazza.

TOREK, 1. MAJA: 8.05 Radijska igra za otroke - Branka Jurca: „Strizem otroke“. 9.05 S slovenskimi izvajalci zabavne glasbe. 10.05 Delovni ljudje ob sebi. 11.15 Igor Ozim in Aci Bertonec. 12.10 Cestitke ob prazniku. 13.30 Melodije raznih narodov v izvedbi velikih zabavnih orkestrom. 14.05 Popularne operne melodije v izvedbi naših umetnikov. 15.05 Delavčeva organizacija - kako življajo TOZD-i. 15.30 Po domače. 16.40 Vesele narodne v raznih izvedbah. 18.00 „Od tod samo krvavi punt

poznamo“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z „Dobrimi znanci“. 20.00 Skladbe partizanskih skladateljev iz povojne dobe. 20.30 Radijska igra - odd. Selmer: „Potovanje v Ameriko“. 22.15 S slovenskih festivalov zabavnih melodij.

SREDA, 2. MAJA: 8.05 „V majskega jutru z mladimi poslušalci“. 9.30 Pesmi o pomladi. 11.15 „S poti po domovini“. 12.10 Opoldanski cocktail. 13.30 „Pet desetletij“. 14.05 Veselo nookrog. 15.05 Novosti iz našega opernega arhiva. 16.00-18.00 Praznično športno popoldne. 18.00 „Brsteče popje“. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Petnajst minut za EP. 20.00 Majske večer lahke glasbe. 22.15 Deset let Akademskega plesnega orkestra Ad Hoc.

CETRTEK, 3. MAJA: 8.10 Glasbena matineja. 9.05 Radijska šola za višjo stopnjo - K. Pahor: Istrijanka. 10.20 Pri vas doma. 12.30 Kmetijski nasveti - Jože Kregar: Vrt v maju. 12.40 Igrajo pihalne godbe. 13.30 Priporočajo vam... 14.30 Sestank instrumentov. 16.00 „Vrtljak“. 17.10 Koncert po željah poslušalcev. 18.30 Iz kasetne produkcije RTV Ljubljana. 19.00 Lahko noč, otroci! 19.15 Minute z kvartetom Silva Stigla. 20.00 Cetrtkov večer domačih pesmi in napevov. 21.00 Literarni večer - A. P. Čehov: Golobček. 22.15 Paleta popevk in plesnih ritmov.

RADIO SEVNICA

NEDELJA, 29. APRILA: 10.30 Reklame in oglasi. 10.45 1. maj - „PRAZNIK DELOVNIH ROK“.

11.00 Delovne organizacije čestitajo za PRAZNIK DELA. 11.45 Nedeljski intervju (besedo ima delavec - neposredni proizvajalec). 12.00 Za vsakogar nekaj. 12.30 Poročila. 12.45 Cestitke in pozdravi naših poslušalcev. 15.00 Zaključek programa.

SREDA, 2. MAJA: 16.00 Poročila. 16.10 Reklame in oglasi. 16.20 Disko klub brez imena. 16.45 Prvomajski podlistek. 17.00 Zaključek programa.

SOBOTA, 5. MAJA: 16.00 SOBOTNI VRTILJAK. 16.15 5 minut za... 16.20 EPP. 16.30 Poročila. 16.35 EPP (2. del). 16.45 Mini anketa. 17.00 Zaključek SOBOTNEGA VRTILJAKA in napoved programa za nedeljo.

RADIO BREŽICE

CETRTEK, 26. APRILA: 16.00-16.15 Napoved programa, poročila, šport in turistični napotki. 16.15-16.30 Nove plošče RTB. 16.30-17.00 Aktualnost tedna, Mala šola avtomobilizma, Obvestila in reklame. 17.00-18.00 Glasbena oddaja: Izbrali ste sami.

SOBOTA, 28. APRILA: 16.00-17.00 Občani čestitajo in pozdravljajo. 17.00-17.40 Radijska univerza, Kuhajte z mano, Med zabavnimi zvoki nekaj obvestil in reklam ter melodije za vas. 17.40-18.00 Za naše najmlajše - ter - melodija iz brežiške glasbene šole.

NEDELJA, 28. APRILA: 10.30 Domače zanimivosti - Poročila s seje občinske skupščine Brežice - Za naše kmetovalce: Jože Vovk - Agrotehnični ukrepi za večje pridelke koruze - Nedeljski razgovor - Obvestila, reklame in spored kinematografov. 12.00-15.00 Občani čestitajo in pozdravljajo.

TOREK, 1. MAJA: 10.30-10.45 DELAVSKI PRAZNIK - recital dramskih skupin Amaterskega odra in DPD Svobode bratov Milavec Brežice. 10.45-11.00 Pozdrav prvemu maju. 11.00-13.45 PRVOMAJSKA VOŠČILA DELOVNIH KOLEKTIVOV. 13.45-14.00 Obvestila in reklame. CETRTEK, 3. MAJA: ODDAJA ODPADE.

BREŽIŠKA KRONIKA NESREČ

Pretekli teden so se ponesrečili in iskali pomoči v brežiški bolnišnici: Bernard Babič se je z motorno žago urezal v levo roko; Franc Jug si je poškodoval prsni koš in glavo, ko ga je prevrnil tovornjak; Jela Klarič se je s kropom poparila po desni nogo; Olgo Cimepršak je nekdo pretepel in jo dobila notranje poškodbe in poškodbo obeh rok; Ivan Germovšek se je zaletel z mopedom v osebnii avto in si poškodoval desno nogo; Drago Švaiger je padel z voza in si poškodoval levo roko; Alojz Koblar je padel z mopedom in si poškodoval desno nogo; Francu Zupančiču je padlo železo na desno nogo; Cecilija Babič je padel kamen na levo nogo; Vilma Jakovina se je na poljskem stroju poškodovala po obeh rokah in nogah.

TELEVIZIJSKI SPORED

CETRTEK, 26. APRILA: 16.40 T. Egner: Razbojniki iz Kardemome (Lj) - 17.10 Obzornik (Lj) - 17.25 Podelitev nagrad OF (Lj) - 17.55 Neznani leteči predmeti (UFO) - serijski barvni film (Lj) - 18.45 Edvard Kardelj o osnovnih vzrokih in smereh ustavnih sprememb (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 Kam in kako na odhodu (Lj) - 20.40 Cetrtkovi razgledi (Lj) - 21.30 Tome Arsovski: Zahod na Jezersko deželo - I. del (Lj) - 22.20 Stoji tam gori partizan (Lj) - 23.20 Poročila (Lj)

PETEK, 27. APRILA: 10.00 Poročila (Lj) - 10.05 Otroci pojejo partizanske pesmi (Lj) - 10.30 F. Bevk: Črni bratje - mladinska igra (Lj) 11.30 Risanka (do 12.00) (Lj) - 16.00 Kuhinja pri violinskem ključu: Poljski kolači na kitajski način (Lj) - 16.30 Poročila (Lj) - 16.35 Profesor Baltazar - barvna risanka (Lj) - 16.45 Mozaik (Lj) - 16.50 Čas - kratki film (Lj) - 17.00 Koroška še vedno poje (Lj) - 17.55 Dobri stari pianino - slovenski film (Lj) - 19.30 Veseli veter - kratki film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Petelinje pero - dokumentarna oddaja (Lj) - 21.20 XXI. stoletje - barvna oddaja (Lj) - 21.45 R. Simoniti: Partizanka Anka (Lj) 22.50 Poročila (Lj)

SOBOTA, 28. APRILA: 16.50 Državno rokometno prvenstvo - prenos (JRT) v odmoru propagandna oddaja (Lj) - 18.00 Obzornik (Lj) - 18.15 Mr. Magoo - serijski barvni film (Lj) - 18.50 Filmska burleska (Lj) - 19.10 Mozaik (Lj) - 19.15 Od danes do jutri - TV kabaret (Bg) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.20 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Mladinski festival zabavnih melodij v Subotici (Bg) - 22.00 Mafija - serijski film (Lj) - 22.50 TV kažipot (Lj) - 23.10 Poročila (Lj)

NEDELJA, 29. APRILA: 9.15 Po domače (Lj) - 9.40 Mozaik (Lj) - 9.45 260 Let tolminskega punta - prenos iz Tolmina (Lj) - 10.50 Otroška matineja: Pot do nasmeha, Skrivnosti Jadrana (Lj) - ... Poročila (Lj) - 11.45 Delavski amandmaji - oddaja TV Beograd (Lj) - 12.15 Naše malo mesto (Zg) - 13.05 Poročila (Lj) - 13.10 TV Kažipot (Lj) - Nedeljsko popoldne - 18.00 Poročila (Lj) - 18.05 Velike bitke II. svetovne vojne: Bitka za Italijo (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.20 TV dnevnik (Lj) - 20.30 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.35 V avtobusu - serijski film (Zg) - 21.35 Naši humoristi (Zg) - 21.50 Športni pregled (JRT) - 22.20 Poročila (Lj)

PONEDELJEK, 30. APRILA: 16.45 S. Makarovič: Sovica Oka - II. del (Lj) - 17.15 Obzornik (Lj) - 17.30 Košarka Jugoslavija: TV - prenos (Bgd) - 19.00 Prenos pred skupščino (Bgd) - 19.45 Risanka

(Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Zdravo mladi (Zg) - 21.15 Veliki plamen - TV drama (Lj) - 22.40 Poročila (Lj)

TOREK, 1. MAJA: 10.10 Poročila (Lj) - 10.15 Promenadni koncert orkestra milice (JRT-Lj) - 10.45 Figole-Fagole. I. del mladinske igre (Lj) - 11.15 Srečo nosimo v mladih rokah (Lj) - 11.30 Otroški spored (Lj) 12.00 Koncert zbora RTV Skopje (SK) - 15.00 Poročila (Lj) - 15.05 Glasbena oddaja (Lj) - 15.55 E. Peroci: Kaj je Nina našla (Lj) - 16.10 Tovarišija Petra Grče - barvni film (Lj) - 17.45 Osvoobodila gibanja v afriki (Lj) - 18.15 Košarka Jugoslavija: Kuba - prenos (Bgd) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Stop - dok. oddaja s prispevki vseh TV centrov (Zg) - 21.40 L. N. Tolstoj: Vojna in mir - sovjetski film (Lj) - 22.30 Jazz na ekranu (Lj) - 23.00 Poročila (Lj)

SREDA, 2. MAJA: 10.05 Poročila (Lj) - 10.15 Koncert vojaškega orkestra (Zg) - 11.00 Nastop ansambla Lado (Zg) - 11.30 Figole-Fagole, nadaljevanje in konec mladinske igre (Lj) - 12.00 Zlata sirena - prenos do 13.00 (Bgd) 15.35 Poročila (Lj) - 15.40 Poljudno znanstveni film (Lj) - 16.30 Z nasmehom na pot - serijski film (Lj) - 17.00 Partizanski spomeniki na tržaškem (Lj) - 17.45 Beograjska pomlad - I. del (Bgd) - 18.15 Košarka Jugoslavija: SZ - prenos (Bgd) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cik-cak (Lj) - 20.00 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Celovečerni film (Lj) - 22.00 Športni pregled (Lj) - 22.30 Poročila (Lj)

CETRTEK, 3. MAJA: 9.35 TV v šoli (Zg) - 10.30 Angleščina (Zg) - 10.45 Nemščina (Zg) - 11.00 Francoščina (do 11.30) (Bgd) - 14.45 TV v šoli - ponovitev (Zg) - 15.40 Angleščina - ponovitev (Zg) - 15.55 Nemščina - ponovitev (Zg) - 16.10 Francoščina (do 16.40) (Bgd) - 16.45 Madžarski TV pregled (Pohorje, Plešivec do 17.05) (Bgd) - 17.35 Otroški spored: T. Egner: Razbojniki iz Kardemome - nadaljevanje in konec (Lj) - 18.30 Tišina, na sporedu je nemi film (Lj) - 18.55 Neznani leteči predmeti - serijski barvni film (Lj) - 19.45 Risanka (Lj) - 19.50 Cirkak (Lj) - 20.20 TV dnevnik (Lj) - 20.25 3-2-1 in TV barometer (Lj) - 20.30 Cetrtkovi razgledi (Lj) - 21.20 T. Arsovski: Zahod nad jezersko deželo - II. del (Lj) - 22.10 Poročila (Lj)

Hvala za vašo kri, ki rešuje življenja!

Pretekli teden so darovali kri na novomeškem transfuzijskem oddelku: Alojzija Sekula, članica Splošne bolnice Novo mesto; Cveta Golob, Marija Dobavčnik, Draga Kajtazovič, Anica Križman, Anica Modic, Pavle Kuplenik, Vinko Bojanc, Matija Gazvoda, Marija Zarabec, Majda Soln, Fatima Džananović, Cveta Šištarič in Dragoslav Vasič, člani Novoteksa Novo mesto; Tihomir Pavlinič, Ivan Vidic in Ivan Zidarič, člani Pionirja Novo mesto; Anton Vidmar, član Novoteksa Straža; Alojz Becele in Jože Medja, člana Krojača Novo mesto; Franc Andoljšek, Ivan Kirn, Karlo Majetič in Martin Bartolj, člani IMV Novo mesto; Franc Somrak, Franc Hodnik, Peregrin Košir, Drago Brezovar, Ida Suhadolnik, člani Krke - tovarne zdravlil Novo mesto; Jožica Auersperger, Jožica Strniša, Anica Jančič in Alojz Pucelj, člani Skupščine občine Novo mesto; Slavica Rajk, Irena Štubler, Darinka Blatnik, Alojz Mohar, Jože Fortuna, Anton Pavlin, Danijel Adamič, Boris Koželj, Marjan Kovačič, Danica Bedenkovič, Dusan Škofljanec, Anton Tasič, Ciril Kos, Nace Kovačič in Alojz Hančič, člani Ele Novo mesto; Marjan Purc in Ivo Hidek, člana Novoteksa Novo mesto; Stane Nahtigal, član Iskre Novo mesto; Anton Majerle, Stane Kirn in Ivan Ban, člani Kremena Novo mesto; Ludvik Matjašič, Peter Lavrih, Nikolaj Zvakelj, Alojz Bežič, Nataša Henigman, Anton Hočevar, Boris Dular, Zvonka Lindič, Marinka Brsan, Marko Vodnik, Meri Teropišič, Romana Zelnik, Irena Modic, Ivo Kuljaj, Ivanka Ravnikar, Cvetica Trinko, Janez Kurnelj, Bojan Grlic, Jože Lužar, Kristina Starovaški, Vanja Šiler, Jelka Jarc, Franci Pivec, Metoda Progar, Miroslava Gangl in Danica Luštek, dijaki novomeške Gimnazije; Olga Miklič, članica Dolenjske Novo mesto; Milan Marn, član ŽTP Novo mesto; Jože Bartolj, klepar iz Stranske vasi; Dragica Jambrošič in Slavka Rolih, dijakinji novomeške gimnazije.

KMEČKI UPOR 1573

Ze takrat, ko se je vsa kmečka vojska zadrževala še na Vidmu, je ena skupina puntarjev, 3. februarja napredovala do bližnjega gradu Rajhenburg, kjer je gospodoval plemič Welcer. Njegov grad je stal na strmeh, ne ravno visokem skalnatem vrhu nad Savo. Kljub temu se stari graščak ni upal puntarjem postaviti v bran. Sklenil jih je prelistiti, povabil jih je v grad in jih pogostil. Na tej „kmečki gostiji“ pa je bilo ošabnega plemiča in njegovo ženo tako strah, da sta od samega strahu zbolela. Novico, da se je rajhenburški gospod vdal kmetom, je z naslednji dan v pismu sporočil njegov sosed iz sevniskega gradu: „... Včeraj so kmetje oblegali gospoda Welcerja v Rajhenburgu. Karal se jim je vdati in jih pogostiti. Če bi pustili pri miru, in jih poklopil, da vina in lepega vola... Kdor

se jim noče vdati, ga nataknejo na kol in ga obglavijo. Ubogi gospod Welcer je zaradi svoje bolezni čisto izčrpan, gospa pa je zaradi hudega strahu pred kmeti zbolela.“ V krajih okoli Krškega so v prvih februarjskih dneh imeli kmetje na levem in desnem savskem bregu moč in oblast v svojih rokah. Na desnem, kranjskem bregu, so se potem, ko so se z brodom vsi prepeljali čez Savo, zbrali pod leskovskim gradom. Gospodar gradu, plemič Valvasor, je že prej zbežal, njegova prestrašena žena, ki jo je mož pustil v gradu, pa je kmete povabila v grad in jih pogostila. Prekanjen jim je potem pripovedovala, da je njen mož „po naključju“ zdoma. Zvito je nato v gradu zbrane kmete prosila, če bodo na svojem pohodu srečali njenega moža, naj mu nikar ne storijo nič hudega. Njihovo

vo naklonjenosti si je poskušala pridobiti tudi z denarjem.

BOJ PRI KRŠKEM

Zjutraj 5. februarja je poveljnik Nikola Kupinič odredil pohod iz Leskovca proti Kostonjcevi. Še pred večerom je hotel priti do Kostonjceve in tam prenočiti. Kmečki stotniki, poveljniki manjših enot, so zbirali njim podrejene kmete in jih razporejali v vrste za pohod.

Ura se je bližala enajsti, ko je bila kmečka vojska zbrana v vrstah. Pred začetkom pohoda jo je poveljnik Kupinič nagovoril: „Nadaljujmo sedaj z božjo pomočjo našo pot po slovenskih vaseh po dolini Krke proti Kostonjcevi in Novemu mestu. Kot so nas prijateljsko sprejeli in stopili v naše bratstvo krški meščani in vsi kmetje iz okoliških vasi, tako nas bodo na naši poti po Dolenjski sprejeli v vseh vaseh. Naše bratstvo bo z vsakim dnem številnejše. Danes nas je v skupini 2000; jutri, pojutrišnjem nas bo že tri, štiri, pet tisoč. Danes bežijo pred nami posamezni grajski gospodje in nam predajajo svoje gradove, ko pa bodo naše kmečke vojske narasle in se pred Zagrebom združile, bodo pred nami iz Zagreba zbežali vsi plemiči. Tedaj bomo v Zagreb vkorakali mi, v bratstvu združeni hrvaški in slovenski kmetje in tam postavili svojo oblast. Pojdimo zdaj, bratje, složno naprej na naš veliki zmagovalni pohod.“ „Vodi nas naprej, Kupinič. Pojdimo v kranjske vasi, kjer nas pričakujejo kmetje in tjeptajo pred nami graščaki,“ so klicali za pohod priprav-

ljeni puntarji.

Tedaj so prednje vrste upornikov na snežni poljani proti Gorjancem opazile temno liso, ki se je bližala iz dopoldanske megle. Kmalu so lahko spoznali liso, ki se je pomikala v vojaškem redu. Razpoznali so obrise in ocenili, da se jim približuje čez sto konjenikov in za njimi gruča pešev.

To nepričakovano srečanje je upornike presenetilo. Odkod so plemiči zbrali tolikšno vojsko, saj včeraj še noben kmečki sel ni vedel povedati, da bi se kje zbirala vojska proti kmetom?

„Saj ni mogoče, da bi se bili Uskoki odzvali pozivu plemičev in jim prihiteli na pomoč? Se prejšnjo noč je odšel k njim z Ilijevim pismom njihov rojak Marko Nožina in zatrjeval, da bodo Uskoki gotovo stopili na stran kmetov,“ je govoril presenečenim kmetom njihov poveljnik Nikolica Kupinič.

Sovražnik pa se je med tem naglo približeval, zato je bilo treba nekaj storiti.

„Ne bo dobro, če se spopademo s sovražnikom na tej snežni ravnini. Ko se bomo udarili s sovražnikovo pehoto, nas bodo z boka napadli konjeniki in povzročili v naših vrstah zmedo,“ je preudarjal z voditelji upornikov poveljnik Kupinič. „Zato predlagam, da se takoj umaknemo nazaj v Krško in se branimo za mestnim obzidjem. Tako bomo lahko odbili tudi napad konjenice.“

Kmečka vojska se je naglo umaknila proti 2 km oddaljenemu Krškemu. Razporedili so se pri mestnih vratih in ob obzidju. Tisti, ki so bili oboroženi

s puškami, so se utaborili v stražarskem stolpu. Od tod bi lahko branili sovražniku dostop v mesto in pomagali pešcem ob obzidju, ki so bili oboroženi samo s kopji.

Minila je že ura in več, vendar sovražnika še ni bilo za njimi. Kmetov se je lotevala negotovost, pomešana s strahom, ker so se znašli za mestnim obzidjem kakor v pasti. Bali so se, ali jim sovražnik nemara ne pripravlja kakšne zvižaje ali presenečenja.

Popoldne se je bilo že precej odmaknilo, ko so branilci pri mestnih vratih zaslišali glas trobente. Nedolgo zatem so se jim v diru približali sovražnikovi konjeniki. Gruča konjenikov je usmerila svoj napad levo in desno od mestnih vrat. Da bi odbili sovražnikov napad, so sem prehiteli na pomoč tudi kmetje z drugih odsekov mestnega obzidja.

Iz stražarskega stolpa so počile puške kmetov. To je napadalec za nekaj časa zmedlo, saj niso pričakovali, da imajo kmetje tudi strelno orožje. Kmalu pa so svoje vrste spet uredili in pod poveljstvom plemiča Daniela Lasserja, stotnika v Hrvaški vojni krajin, znova navalili proti mestnemu obzidju.

Kmečka obramba je že nekoliko popuščala, tedaj pa so v stolpu znova sprožili puške. Na čelu konjenikov je spadel, zadet v obraz, stotnik Lasser. Pritisk napadalcev je zaradi poveljniskove smrti za nekaj časa nekoliko popustil, nato pa so se pognali še z večjo silo proti kmetom. Uporniki so svojo obrambo sedaj osredotočili le na kraj, kjer je napadala konjenica.

Plačilo za skromnost

Prisrčnost je bila najboljša protiutež marmornatemu hladu slovenske skupščine: Mara Rupena, ki bo danes popoldne dobila republiško priznanje OF, je mirno in z domačimi besedami pripovedovala o minulem. Čeprav je že 30 let ni v domačih krajih, njena beseda se vedno zveni domače, dolensko, mironopeško.

Njena skromnost je neverjetna: takoj v začetku pogovora, ko je spregovorila o društvi kmečkih fantov in deklet na Dolenjskem, je poudarila: „Lepo vas prosim, pišite o vseh tistih ženskah in dekletih, s katerimi sem delala. Brez njih tudi mojega priznanja ne bi bilo!“

Mara Rupena – Osolnikova je že večkrat poudarila, da brez slovenske kmečke ženske ne bi bilo našega jezika. Ko sva govorila o tem, je prvič in zadnjič v slabih dveh urah povzdignila glas. Sivolasova tovarišica, ki bo letos stara 55 let, ima za svojo trditve gotovo najlepši zgled v lastni materi: „Ko mi je bilo 9 let, je umrl oče in od takrat je na materinih plečih ležalo vse breme skrbi za sestro Zoro (herojko Katjo omenja vedno s pravim imenom), Tonija in mene. Ena sestra je bila takrat že omožena v Sentpetru, brat je bil v Ljubljani. V naši gostilni smo imeli veselice, prireditve, zbirališče napredne mladine. Ogromno sem brala, kadar sem prišla domov, sem tudi vodila sokolsko knjižnico.“

Tovarišica Mara je končala državno gospodinjsko učiteljske v St. Futogu pri Novem Sadu. Tam se je navadila, da so se dekleta enakopravno vključevala tudi v politične razprave. „Ko zdaj razmišljam o preteklosti, mi je hudo, ko vidim, da nima ničesar zapisanega. Pa tako revolucionarno preteklost imamo! Naj bo vsaj ob tej priložnosti moja dolžnost povedati, da je novomeško okrožje imelo prvi okrožni odbor AFŽ in da je tudi prvo glasilo žensk med vojno izšlo na našem okrožju!“ Da je bila Mara Rupena sekretar tega okrožja, sem moral izvedeti s posebnim vprašanjem, sama tega v skromnosti ni omenila. Tako nadaljuje: „Delo žena v Novem mestu in na terenu je bilo zelo

denar, ko se komaj kaj poznamo med seboj, lahko še bolj vidimo, da so bile to velike stvari!“

Po vojni je bila Mara Rupena – Osolnik najprej sekretarka gozdnega gospodarstva. Potem je šla v Ljubljano na kmečko ministrstvo, potem v Beograd. Med 1952 in 1956 je bila z možem Bogdanom v Nemčiji in Sovjetski zvezi, potem se je vrnila nazaj v Beograd. Preveč bi bilo naštevati, kaj vse je delala v najrazličnejših komisijah in zavodih – pravi: „Kje vse nisem bila – skoraj ga ni kraja pri nas!“; kaj to ne pove največ? – in potem je 1967. leta, potem ko je bila 4 leta generalna sekretarka RK, prišla v Ljubljano. Odtlej je v skupščini. Te kratke vrstice je bilo najtežje izvedeti: „To ni zanimivo, kaj bi pisali o tem.“

Ves čas je imela v roki svinčnik in pred seboj list papirja. Posamezna gesla je zapisovala na papir, jih črtala, senčila... Kot da bi ves njen nemir šel skozi roke na papir – ona je ostala mirna, tiha.

Preprosto je povedala, da je bila njena največja želja, da bi končala agronomijo, a ni bilo nikoli časa za študij. „Niti nedelj nisem mogla iztrgati iz vsakdanjega dela“. Vseeno je vpisala ekonomijo, kjer je absolvent. Čisto na koncu sem jo vprašal, če ji je za kakšno stvarjo v preživetem žal. „Edino to mi je žal, Srbi bi rekli, da si predbacujem, veste, ker sem se premalo posvetila družini, otrokom. A kako naj bi se: 17-krat smo se selili, dela je bilo vedno čez glavo. Trpeli so otroci. Kljub temu najmlajša od vseh štirih, rojena pred 23 leti, prav zdaj pripravljala diplomu na pravu. Vsaj glede študija si tako ni marala kaj očitati; vsi so pri kruhu.“

Življenje je pač tako in Mara Rupena se tega zaveda: „Usoda naše generacije, skupine ljudi, ki ji pripadam, je bila taka, da smo sli tja, kjer je bilo najbolj potrebno. Tak je bilo najbolj potrebno. Tako je bil čas, take so bile naloge...“

Ko sva se poslovljala, ko je tovarišica Mara odhajala v svojo delovno sobo v tretjem nadstropju skupščine, je še enkrat prosila: „Nobene besede o meni, če ne omenite vseh tistih žensk, ki so tako predano delale!“

Z obljubo zakona in z lažnim prikazovanjem premoženja, ki ga ni imel, je ženski izvalil 2.500 din. Za ta denar si je kupil novo obleko in perilo, ostalo pa je zapravil. Ko mu je zmanjkalo denarja je spet obiskal oskudovanko. S seboj je prinesel izpisek iz rojstne matične knjige in samski list, da bi tako utrdil svojo obljubo o poroki. Tokrat je dobil 400 din. S tem denarjem je odšel na Studenec k svoji priležnici in pri njej denar zapravil.

„Zaročenki“ je med drugim razla-

požrtvovalno in množično. Ne samo, da se niso bale, ampak so bile zavestno pripravljene na žrtve. To je edinstveno, pa ni nikjer zapisano! Sploh je Dolenjska nekam odrinjena. Gleadam televizijo: poročila iz vseh krajev, le z Dolenjske ničesar...“

Potem se vrne v mislih na huda leta in kratko pove: „Danes, ko vsi gledajo le na

Ko sva si stisnila roko, sem pomislil: „Ampak, če ne bi bilo vas, tovarišica Mara, mar bi bilo to žensko gibanje tako močno, kot je bilo?“

Rekel ji tega nisem. V svoji skromnosti bi gotovo našla vzrok, da bi svoje delo nekako zmanjšala, ga pokazala v luči vseh drugih.

J. SPLICHAL

S ponedeljkovega prekopa dveh italijanskih partizanov v Gabrju (Foto: S. Mikulan)

»Kam je izginil del stanovanja?«

Ali res vsakemu stanovanju manjka 2 do 3 kvadratne metre površine glede na to, koliko znaša zdaj najemina?

Hišni svet „ekonomskega bloka“ (Tomšičeva c. 13) v Kočevju je sporočil javnemu tožilcu, komisiji za družbeni nadzor pri občinski skupščini, občinskemu komiteju ZK in Stanovanjskemu podjetju Kočevje, da jim pri vsakem izmed 33 stanovanj manjka po 2 do 3 m² točkovane stanovanjske površine. Kam je točkovana površina izginila, jim ni jasno.

Jože Ožbolt, ki je vodil zapisnik sestanka hišnega sveta, je povedal, da je v začetku plačeval za stanovanje, kot da meri 35 m², odkar je bil uveden točkovni sistem plačuje 34 m². 12. aprila letos pa sta s predstavnikom Stanovanjskega podjetja Ivanom Derendom namerila okoli 31 m². V bloku manjka torej po njegovem prepričanju površine za približno dva do tri taka stanovanja, kot je njegovo.

Hišni svet je nadalje v svojem dopisu sporočil vsem omenjenim organom, da stanovalci ne bodo plačevali

stanarine tako dolgo, dokler ne bo poračunan denar, ki so ga preveč vplačali. V blok so se vselili pred 10 leti.

Nekaj je narobe: ali so zgrajena premajhna stanovanja ali je najemina preveč zaračunana ali se je blok „uskočil“, ali pa morda niso prav opravljene meritve?

Stanovanjsko podjetje Kočevje je 18. aprila odgovorilo na pritožbo hišnega sveta Tomšičeve 13, da je točkovanje, merjenje in izračun sta-

narine opravila leta 1965 posebna komisija občinske skupščine, da vztrajajo pri rednem nadaljnjem pobiranju stanarine ter da naj bi stanovalci z razumevanjem sprejeli posledice morebitne napake, ki je nastala zaradi rutinskega dela komisije in površine kontrole najemnikov stanovanj. Hišni svet pa je 20. aprila odgovoril Stanovanjskemu podjetju, da ne odstopa od svojih pravic.

Zadevo bo raziskala revizijska komisija, ki jo je imenovala komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini.

TONE GOŠNIK

R 4, znana katrca, narejena v Novem mestu, na fotografiji v pralnici, ki jo izdeluje novomeška IMV v Belem Manastiru. (Foto: M. Vesel)

Francoska ženitev!

Industrija motornih vozil se je na beograjskem sejmu predstavila s francoskimi renaulti

To, kar se je dolgo šušljalo in kar uradno ni bilo potrjeno, so lahko v soboto videli obiskovalci beograjskega salona avtomobilov. Novomeška Industrija motornih vozil se je namreč letos predstavila na avtomobilskem delu svoje proizvodnje s popolnoma novim programom.

Po vsem svetu znanim prikolicam ADRIA – lani so jih na zahodu prodali za več kot za 250 milijonov dinarjev – so se na tem sejmu pridružili renaulti: od katrce do R 17. Naj-

več zanimanja je bilo kajpak za največje modele in pa za znano novost R 5. Novomeščani bodo v začetku delali katrce in R 12, vse druge modele pa bo mogoče kupiti za devize iz konsignacije.

Kdaj bo mogoče dobiti v Novem mestu sestavljene avtomobile in koliko bodo stali – tega zdaj še ni mogoče izvedeti. Seveda pa Novomeščani lahko vidijo, kaj delajo v IMV, če si gredo katrce ogledat k nekdanjim prostorom AMD Novo mesto v Bršljinu, kjer ima IMV veliko odlagališče narejenih prikolic in avtomobilov.

J. S.

KAKO ČLOVEKA VZLJUBIJO

Svoj čas sem se ukvarjal s politikom. Hodil sem na sestanke, diskutiral, predlagal, se potegoval za pravo pot, se kregal z oportunisti in podobnimi sovražniki naše družbe, se zanimal za tokove naše stvarnosti, pazil, da sem bil vedno na liniji. Ljudje so me sovražili in me imeli za petoličnika, ki bi se rad na lahek način povzpela, napravil kariero. Škodilo so mi, če je bilo le mogoče, mi podtikali izjave in dosegli, da so me obsodili za vse tisto, proti čemur sem se boril. Zato sem sklenil, da tovrstno dejavnost obesim na obešalnik v garderobi svojega jaza.

Vrgel sem se na kulturo. Osnova sem nekaj amaterskih

skupin, ki so se mučile po razdrapanih vaških odrih. Prirejal sem gostovanja, obešal plakate, razmnoževal vabila, beračil za denar. Ljudje so me trepljali po ramah in to je bilo tudi vse. Ko sem odnesel pete, so s kroženjem desne roke ob senču pokazali, kaj mislijo o meni. To me je pričelo počasi spravljati ob živce, zato sem nekulturno zaklet in poslal vso kulturo k hudiču.

Prišel sem živeti drugače. Nisem več govoril niti o politiki, še manj o kulturi. S prijatelji in znanci smo razpravljali o vremenu: bo deževalo ali ne bo; ugotovili smo, da je bila letos mila zima, da bo najbrž tudi poletje kisló. Poglabljali smo se v avtomobile:

v zamaščene svečke, v zravnice in meglenske. Kupil sem si ribiško palico in pomakal trnek v vodo. Po tri dni skupaj sem jim razlagal, da nam je razneslo vodovodno cev, ker je zmrznila voda, da bom šel smučat v Avstrijo ali Italijo, da sem jedel kavjar z zelo znano osebnostjo, da se kuja barvni televizor. Pravo doktorsko disertacijo sem napravil okoli svojega psa, ki noče jesti nič drugega kot dunajske zrezke.

Znanci so me poslušali odprtih ust in iz oči sem jim razbral, da me bodo vsak čas vzljubili.

Svojem razgovoru sem dodal še probleme okrog vikenda, kako težko da je dobiti

lep beli marmor. Hudičevoteko. Zavaljo njega sem prepotoval že vso Jugoslavijo, vse obmejne kraje v Italiji in Avstriji, končno pa sem ga le staknil. Neka sorodnica mi ga bo priskrbela, dostavila na dom, če ne ta mesec, v maju pa prav gotovo. Za rojstni dan bomo že lahko pili šampanjec med stenami belega marmorja. Tam v visokih Alpah. To bo pravi Dionizov praznik! Iz Francije v kratkem pričakujem obleko po najnovejši francoski modi z rahlim priokusom moskovskih kreatorjev.

Znanci so me poslušali odprtih ust in iz oči sem jim razbral, da so me vzljubili.

TONI GAS